

INTERVENCIJSKI PLAN GRADA KNINA

12.09.2016.

Sadržaj

Uvod	4
Svrha i predmet dokumenta.....	4
Sukladnost s rezultatima analize područja.....	4
Informiranje i javne konzultacije u procesu razvoja IP.....	9
I Razvojna strategija grada	10
I.1 Razvojna vizija grada 2023	10
I.2 Razvojni ciljevi	11
I.3 Zajednički pokazatelji za razvojne ciljeve	17
I.4 Horizontalne teme.....	20
II Razvojni prioriteti.....	20
RP 1. Urbana revitalizacija stare gradske jezgre.....	21
RP 2. Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za održivi razvoj lokalne zajednice	25
RP 3. Razvoj turističke ponude grada Knina	28
RP 4. Razviti efikasnu potporu poduzetništvu.....	31
III Plan provedbe	34
III. 1 Proritizacija projekata.....	34
Kriteriji i metodologija proritizacije	34
Ocjena projekata.....	35
III. 2 Portfolio projekata	36
Projektne obrasci	36
Vremenski plan provedbe	64
III. 3 Upravljanje	65
Ključna tijela u provedbi	65
Mehanizmi provedbe.....	67
III.1.1 Kapaciteti	69
III.1.2 Uloge i odgovornosti u provedbi.....	74
III.1.3 Plan praćenja provedbe IP-a i izvještavanje	75
IV Prilozi.....	78
Poster plan.....	78
Analiza područja	78

Popis kratica:

EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
ESF	Europski socijalni fond
ESI fondovi	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
ILO	International Labour Organisation
IP	Intervencijski plan
IVD	Indeks višestruke deprivacije
JIP	Jedinica za intervencijski plan
JLS	Jedinica lokalne samouprave
LAG	Lokalna akcijska grupa
MRMS	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MSP	Minski sumnjivo područje
NKD	Nacionalna klasifikacija djelatnosti
NN	Narodne novine
ŠKŽ	Šibensko kninska županija
OCD	Organizacije civilnog društva
OPKK	Operativni program „Konkurentnost i kohezija“ 2014. – 2020.
OPULJP	Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020.
PPDS	Područja od posebne državne skrbi
PPUO/G	Prostorni plan uređenja općine/grada
PRR	Program ruralnog razvoja
SC	Specifični cilj
TP	Tehnička pomoć
UO	Upravni odjel
ŽRS	Županijska razvojna strategija

Uvod

Svrha i predmet dokumenta

Svrha ovog dokumenta je predstaviti optimalni scenarij za razvoj grada Knina do 2023 godine, a uzimajući u obzir ciljeve, mogućnosti i ograničenja *Programa integrirane fizičke, gospodarske i socijalne regeneracije malih gradova na ratom pogođenim područjima* iz kojeg će se intervencijski plan financirati. Intervencijski plan je dio ukupne razvojne strategije grada te predstavlja dugoročno strateško opredjeljenje lokalne zajednice. Kako je riječ o strateško-operativnom dokumentu koji sadrži ključne razvojne smjernice te je poduprt značajnom financijskom omotnicom, predstavljat će okosnicu lokalnog razvoja u narednih 7 godina. Dokument intervencijskog plana gradi se na rezultatima analize područja koja je prezentirana u zasebnom dokumentu i zajedno s intervencijskim planom čini logičnu cjelinu.

Intervencijski plan, kao i svaki planski dokument sadržava **razvojnu viziju, ciljeve, te tematske i/ili prostorne razvojne prioritete zajedno s pripadajućim projektima**. Osim toga, on sadržava i operativne mjere: akcijski plan provedbe, projekte, vremenski raspored i organizaciju provedbe odabranih ključnih projekata. Intervencijski plan je operacionalizacija i rješenje razvojnih izazova prepoznatih u analizi područja.

Operativna priroda intervencijskog plana ogleda se u bazi projekata koji su usklađeni s identificiranim potrebama i razvojnim potencijalima. Baza projekata sastoji se od individualnih projekata, strateških projekata i grant shema.

Projekti i grant sheme unutar IP-a u skladu su sa strateškim razvojnim dokumentima odnosno politikama na regionalnoj, nacionalnoj ili razini Europske unije. Na regionalnoj razini razvojni ciljevi IP-a usuglašeni su s ciljevima Županijske razvojne strategije Šibensko-kninske županije 2011. – 2013. (2016) i Strategije razvoja ljudskih potencijala Šibensko-kninske županije 2014.-2020. Nadalje, na nacionalnoj razini razvojni ciljevi su usuglašeni s Operativnim programom Konkurentnost i kohezija, Operativnim programom Učinkoviti ljudski potencijali, Programom ruralnog razvoja, Strategijom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj 2014. – 2020., Industrijskom strategijom Republike Hrvatske 2014. – 2020. i Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. Na razini Europske unije, razvojni ciljevi Grada Knina usuglašeni su sa strateškim dokumentom Europa 2020.

Sukladnost s rezultatima analize područja

Kao što je istaknuto u analizi područja grada Knina ključni razvojni izazov je iseljavanje produktivnog dijela stanovništva uslijed smanjenja ekonomske aktivnosti, kontinuirano visoke stope nezaposlenosti te nedostatka sadržaja i kvalitetnih javnih usluga primjerenih modernom življenju. Iako postoje pomaci u nekoliko prethodnih godina, trenutno je grad Knin prema indeksu razvijenosti najslabije razvijena jedinica lokalne samouprave u Šibensko-kninskoj županiji (na razini RH je u skupini IV sa 50-75% indeksa razvijenosti u usporedbi s drugim JLS) s osjetnim trendom pada gospodarske aktivnosti. Knin je deprivirano područje ako se pogleda broj primatelja prava socijalne skrbi (više od 25% ukupne populacije), kretanje razine prosječne neto plaće (3.685 kn u 2013. dok je prosjek u RH bio 5.515 kn) i stopa nezaposlenosti (oko 25%). Uslijed ovih negativnih trendova, trenutne socijalne usluge ne pokrivaju potrebe marginaliziranih skupina, a pristup i sudjelovanje u uslugama zapošljavanja i obrazovanja odraslih je nedostatan.

Primjetan je i pad zaposlenosti u zadnjih 5 godina, direktnih ulaganja od strane postojećih poduzetnika te smanjena ukupna gospodarska aktivnost. U strukturi zaposlenih mladi u reproduktivnim godinama (do 35 godina) predstavljaju nešto više od trećine zaposlenih dok su u ukupnom broju nezaposlenih zastupljeni sa više od 25%. Zajedno s nedostatnim društvenim sadržajima, ovaj gospodarski element ponajviše utječe na odluku mladih obitelji i pojedinaca na iseljavanje iz Knina.

Razvoj poduzetništva odnosno nova i bolja radna mjesta ključan su preduvjet za održiv ostanak mladih obitelji i pojedinaca na području grada Knina. Međutim, javna ulaganja u gospodarstvo zanemarivi su dio u

ukupnom obujmu javnih ulaganja, a direktna podrška razvoju poduzetništva te otvaranju novih radnih mjesta je nedovoljna za značajniji rast i razvoj. Postojeća poduzetnička infrastruktura nije u dovoljnoj mjeri pripremljena za ulaganja i poslovanje te promovirana među potencijalnim investitorima. Trenutna ograničenja odnose se prije svega na manjak kompetencija radne snage, nedostatak zemljišta, neriješene imovinsko-pravne odnose ili nedostatnu opremljenost poduzetničke infrastrukture. Ujedno, poduzetnici početnici, kako stanovnici grada Knina, ali i oni koji bi bili zainteresirani za pokretanje vlastitog pothvata na njegovom području, nemaju adekvatan pristup kapitalu, stručnoj potpori, poduzetničkim kompetencijama i infrastrukturi.

Razvoj poduzetništva ovisi o iskustvu, znanju i resursima koji već postoje u nekim djelatnostima pa je tako za grad Knin karakteristična proizvođačka industrija gdje je tradicionalno zaposlen velik broj ljudi. Međutim, ovaj sektor zahtjeva daljnja ulaganja u poboljšanje proizvodnih procesa, proširenje kapaciteta te ulaganje u nove tehnologije i znanje, a kako bi se ostvarila veća konkurentnost i snažnije zapošljavanje. Važno je spomenuti i segment istraživanja i razvoja u prehrambenoj industriji koji se snažno razvija na Veleučilištu u Kninu uz podršku nastavnog kadra i u suradnji sa studentima i poduzetnicima. Nažalost, trenutni kapaciteti za komercijalizaciju proizvoda još uvijek nisu dovoljno razvijeni kao i kontinuirana suradnja s privatnim sektorom. Tradicionalni obiteljski obrti i proizvodnja poljoprivrednih proizvoda ne generiraju veliki broj radnih mjesta, ali zapošljavaju sve članove obitelji uključujući i osobe koje imaju smanjenje mogućnosti za konkurentno sudjelovanje na tržištu rada (npr. starije osobe ili osobe s invaliditetom). Inkluzivni karakter djelatnosti te rastuća potražnja za tradicionalnim proizvodima na domaćem tržištu i potražnja generiranja velikim prilivom turista na obali i u samom gradu Kninu čine ovaj segment zanimljivim za ulaganje i daljnji razvoj. Turizam i s turizmom povezane djelatnosti i proizvodnja također su potencijal za razvoj i zapošljavanje ako se uzme u obzir broj noćenja i dolazaka turista na obali u bližoj i daljoj okolici Knina (npr. broj dolazaka turista u Šibensko-kninskoj i susjednim županijama je na godišnjoj razini preko 3,5 milijuna). Samo Nacionalni park Krka na godišnjoj razini posjeti oko 900.000 turista, a nalazi se u neposrednoj blizini grada Knina. Iako postoji trend rasta u dolascima i noćenjima turista i na području grada, zanemariv je utjecaj na lokalno gospodarstvo jer ne postoji razvijena turistička ponuda te adekvatan i dostatan smještajni kapacitet. Za održiv razvoj turizma potrebna su značajna ulaganja u infrastrukturu, oblikovanje turističkih proizvoda, marketing i promociju odredišta. Posebno je važno razviti ključne atrakcije, kao što su Kninska tvrđava i rijeka Krka na koje će se dalje vezati ukupna turistička ponuda lokacije i povezana proizvodnja. Kninska tvrđava je najznačajniji spomenik kulturno-povijesne baštine grada Knina i jedna od najvažnijih utvrda u Hrvatskoj po svojoj povijesnoj vrijednosti. Na području tvrđave nalazi se muzej, izložbeni prostor i ugostiteljski objekt što ukazuje na postojanje temeljnih turističkih sadržaja. Međutim, potencijal tvrđave kao turističke atrakcije gotovo je u potpunosti neiskorišten. Ta tvrdnja može se potvrditi brojem posjetitelja prema prodanim ulaznicama, kojih je bilo tek nešto više od 10.000 na godišnjoj razini. Uspoređujući ovaj podatak o posjećenosti, s podacima sličnih lokacija kulturne baštine u Republici Hrvatskoj koje imaju puno više posjetitelja, a manju kulturno-povijesnu vrijednost, može se zaključiti da je Kninska tvrđava u početnim fazama razvoja turističke ponude te da postoji dosta prostora za ulaganja kojima bi se povećala njena atraktivnost. Važno je napomenuti da trenutne gospodarske djelatnosti ne generiraju dovoljno prihoda za održavanje infrastrukture tvrđave i njenu daljnju valorizaciju pa postoji realna opasnost od daljnjeg propadanja prostora koji je od iznimne kulturne i povijesne važnosti.

Prostor oko rijeke Krke također nudi mogućnosti za razvoj turističke ponude zbog svoje pozicije u središtu grada, ali i u neposrednoj blizini Nacionalnog parka Krka. Ovo područje idealno je za razvoj sportskih i rekreativnih sadržaja koji se mogu ponuditi stanovnicima i posjetiocima. Na ovaj način moguće je nadopuniti turističku ponudu ali i obogatiti sadržajima svakodnevnog života građana. Trenutno je ovaj prostor samo djelomično uređen i iskorišten dok je većina priobalja u lošem stanju s direktnim negativnim utjecajem na okoliš i prirodu.

Osim razvoja poduzetništva, za poboljšanje životnih uvjeta potrebno je usporedo razvijati i druge elemente koji pridonose kvaliteti svakodnevnog života za stanovnike.

Sadržaji povezani s valorizacijom prirodne i kulturne baštine značajno doprinose atraktivnosti nekog područja kako za stanovnike tako i za posjetioce, kao i uređenost osnovne infrastrukture u nekoj urbanoj cjelini te dostupnost javnih usluga. Grad Knin svoju krajobraznu jedinstvenost može zahvaliti dvjema lokacijama, Kninskoj tvrđavi i rijeci Krki, koje su prepoznate kao potencijalni nositelji društvenog i gospodarskog razvoja te se uz njih vežu veća ulaganja koja su bila provedena na kninskom području u proteklih nekoliko godina.

Navedene lokacije se naslanjaju na staru gradsku jezgru koja ima ulogu prostornog mosta između tvrđave i priobalja rijeke Krke. Iako bi zbog opisane pozicije, gradska jezgra trebala biti centar društvenih i kulturnih zbivanja, ostala je u sjeni kninske tvrđave i rijeke Krke te su je u proteklim godinama zaobišla bilo kakva značajnija ulaganja. Danas je stara jezgra grada zapuštena i devastirana te zajedno sa tvrđavom i rijekom Krkom nije valorizirana kao resurs za razvoj grada. Osim vizualnog dojma koji odbija stanovnike i posjetioce, prostor je nesiguran i rizičan za svakodnevni prolazak i korištenje. Osim objekata koji su u ruševnom stanju i područje oko stare kninske tržnice je napušteno zbog ekstremne ruralne depopulacije, ali i kao posljedica gubitka ekonomske funkcionalnosti (budući da stara tržnica više nije u funkciji). Prometnice i sporedne ulice koje vode prema staroj jezgri i unutar nje same nisu uređene, adekvatno osvijetljene i ugodne za svakodnevni prolazak i zadržavanje. Osim lošeg stanja infrastrukture i funkcionalne nepovezanosti sa ključnim točkama u gradu, tvrđavom i rijekom Krkom, staru jezgru karakterizira i gotovo potpuni nedostatak društvenog života. Ne postoje društveni ili gospodarski sadržaji u staroj jezgri koji bi predstavljali osnovu za mjesto susreta različitih skupina stanovništva i posjetilaca te okosnicu za revitalizaciju stare gradske jezgre. Upravo su uređenost krajobraza i sadržajnost gradske jezgre važni nositelji atraktivnosti naselja, jer čine grad življim i daju osjećaj ugone i topline, što je jednako važno za ostanak domicilnog stanovništva kao i za zadržavanje gostiju. Stara jezgra grada, iako po urbanoj vrijednosti i tradiciji predstavlja najvažniji dio grada, trenutno niti u fizičkom, niti u funkcionalnom smislu nema urbani karakter kojima bi privukao protok stanovnika i posjetioca.

Kao prioritetne teme za regeneraciju ciljanog područja, a prema potrebama prepoznatim u analizi područja, nameću se *razvoj poduzetništva*, *turizam temeljen na prirodnim i kulturnim vrijednostima* te *stanovanje odnosno društvene djelatnosti*. Prioritetne teme odabrane su na temelju njihovog potencijala za generiranje zapošljavanja, novih radnih mjesta i samozapošljavanja te revitalizacije urbanog života u povezanoj prostornoj cjelini koju obilježava rijeka Krka, kninska tvrđava i stara jezgra grada. Važan element u odabiru tema i lokacija intervencija je i stav lokalne zajednice o prioritetnim potrebama te kapacitetima koje lokalni dionici imaju na raspolaganju za provedbu programa sustavne regeneracije. Štoviše, stavovi lokalne zajednice o potrebama područja bili su ishodište analitično-planskog procesa, na početku kojeg su lokalni dionici bili pozvani da se izjasne o problemima i predlože projektne ideje.

Konstruiranje smjera razvoja odnosno operacionalizacija prepoznatih prioritetnih tema u konkretan provedbeni plan zahtjeva sagledavanje više mogućih opcija/scenarija razvoja lokalne zajednice.

Sagledavanje više razvojnih scenarija omogućuje lokalnoj zajednici kreirati jasne poveznice između prepoznatih potreba i mogućih intervencija te odrediti one koje na optimalan način i s najmanjim utroškom resursa mogu proizvesti najbolje rezultate. Scenariji razvoja za grad Knin razvijani su od strane Jedinice za IP te konzultirani s Partnerstvom i širom lokalnom zajednicom. Kriteriji za određivanje scenarija bili su objektivni parametri za integrirani razvoj neke zajednice¹ te dijalog između dionika (Jedinice i Partnerstva) o prioritetnim intervencijama za grad Knin.

---

¹ Priručnik za izradu intervjenskog plana, MRRFEU, 2016

Kriteriji koji su uzeti u obzir prilikom odabira scenarija su slijedeći:

EKONOMSKA DIMENZIJA	DIMENZIJA DRUŠTVA/ JEDNAKOPRAVNOSTI	OKOLIŠNA DIMENZIJA	DIMENZIJA UPRAVLJANJA	DIMENZIJA LOGISTIKE
Troškovi Korist Ekonomski povrat investicija Kreiranje stabilnih radnih mjesta Kreiranje privremenih radnih mjesta	Uključenost dionika Zajamčen pravičan/jednak pristup rezultatima Lokalna raznolikost shvaćena i uzeta u obzir Potiče se osnaživanje pojedinca / zajednice Promoviraju se inkluzivne akcije Kvaliteta života	Negativni učinci na okoliš su izbjegnuti ili ublaženi Projekti favoriziraju korištenje obnovljivih izvora Projekti su usklađeni s EU direktivama o: <ul style="list-style-type: none"> • Gospodarenju otpadom • Gospodarenju vodama • Korištenju tla • Onečišćenju zraka • Onečišćenju bukom • Klimatskim promjenama 	Svi relevantni dionici i institucije podržavaju rješenje i preuzimaju svoj dio odgovornosti i ulogu u njegovoj realizaciji Razvijeni su alati i mehanizmi za razvoj predloženih rješenja i upravljanje istima Projekti su sukladni tehničkim i prostorno planskim normama	Dostupni financijski okvir Osigurana usklađenost s lokalnim proračunom / zatvorena financijska konstrukcija Osigurana institucionalna podrška provedbi projekata Projekti su prikladnog obujma (dostupni kapaciteti i resursi na lokalnom nivou su dostatni za upravljanje projektima)

Tablica 1. Kriteriji za odabir scenarija

Sagledana su 4 moguća scenarija razvoja: maksimalni (ulaganje u sve identificirane potrebe), integrirani razvoj temeljen na ulaganjima u turizam, poduzetništvo i društvene djelatnosti, integrirani razvoj temeljen na razvoju poduzetništva uz manja ulaganja u društvene djelatnosti i turizam te minimalni scenarij odnosno situacija bez novih ulaganja iz Programa.

1. **Maksimalni scenarij** predviđa ulaganje u provedbu svih projekata i projektnih ideja koje su prikupljene od širokog broja dionika tijekom analize područja. Ovakav pristup se generalno može ocijeniti kao neprovediv, jer obujam intervencija dovodi u pitanje financijsku i institucionalnu izvedivost. Osim toga, zbog velikog broja projekata u inicijalnim fazama razvoja, odnosno njihove nezrelosti, ovaj pristup je i vrlo rizičan, s obzirom na nemogućnost kvalitetne procjene ekonomskih i društvenih koristi. Nadalje, nedostatak prioritizacije i strateškog usmjerenja vidljiv je i iz nedovoljne razine integracije različitih planskih domena - integrativna razvojna priča u slučaju provedbe maksimalnog scenarija gotovo u potpunosti nedostaje. Većina projekata usmjerena je na razvoj društvene i komunalne infrastrukture, nije posložena u prostoru na način da ostvaruje maksimalnu društvenu korist (fragmentiranost inicijativa u prostoru i nedostatak sinergijskog efekta) te ne koristi mogućnosti koordinacije s drugim planskim domenama. Efekti na zapošljavanje su niski jer nema kritične mase ulaganja u gospodarstvo, a i upitan je ekonomski povrat investicije. Maksimalni scenarij podrazumijeva veliku količinu sredstava koje je potrebno dodatno uložiti od strane samog grada, a čiji iznos premašuje nekoliko gradskih proračuna pa bi bilo potrebno dodatno zaduživanje kod financijskih institucija i banaka. Negativne strane ovog scenarija su velike te se stoga nije ni pristupilo njegovoj detaljnijoj razradi. Ovaj scenarij nije razmatran kao izgledan i zbog visokih troškova održavanja infrastrukture u koju bi se trebalo ulagati.

2. **Scenarij integriranog razvoja temeljen na ulaganjima u turizam, poduzetništvo i društvene djelatnosti** predstavljen je Partnerstvu kao izgledan i kvalitetan smjer razvoja jer integrira različite planske domene, ima dobar omjer ulaganja u infrastrukturu i ljudski kapital te je fokusiran na dijelove grada koji su ključni po povijesnom značaju i položaju, a kontinuirano su zapostavljeni i/ili nedovoljno valorizirani. Ovaj scenarij primarno investira u spomenute planske domene, ali uključuje i elemente zaštite okoliša, mobilnosti i nešto manje poljoprivrede i ruralnog razvoja. Pristup integriranog razvoja vidljiv je ne samo u dobroj kombinaciji intervencija u različitim planskim domenama već se ogleda i u koncentraciji ulaganja u prostorne cjeline grada koje su međusobno povezane te tradicionalno i povijesno sačinjavaju povijesno tkivo grada koje je trenutno u izrazito lošem stanju. Razvojni prioriteti unutar ovog scenarija međusobno su komplementarni, usklađeni su s dugoročnim razvojnim planovima grada te je logika intervencije u potpunosti usklađena s ciljevima Programa u cjelini. Projekti unutar identificiranih prioriteta rezultat su potreba identificiranih u analizi područja te postoji visoka razina podrške od strane lokalnih dionika za izvedbu ovog scenarija (Partnerstvo je ovaj scenarij ocijenilo kao najbolji). Odgovornost za provedbu intervencija raspoređena je na više različitih dionika te je omogućena participacija građana u svim aspektima pripreme i provedbe projekata. Scenarij osim participacije građana u procesima odlučivanja ima izraženu komponentu integracije ranjivih skupina kroz ciljane grant sheme te horizontalne teme koje uključuju konkretne akcije (prilagodba tvrđave, šetnice uz Krku i stare jezgre osobama s invaliditetom, uključivanje marginaliziranih skupina u sve projekte koji su predviđeni scenarijem). Pod uvjetom osiguranja načelno izražene predanosti provedbi, izvedivost scenarija u praksi je izgledna zbog dobro postavljenog vremenskog rasporeda te se očekuje da može ostvariti ciljeve regeneracije područja. Negativna strana scenarija ogleda se u činjenici da je dobar dio ulaganja usmjeren na turizam (i javnu turističku infrastrukturu) što je potencijalno visok rizik ako scenarij promatramo kao rješenje za dugoročnu regeneraciju područja. Naime, turizam je osjetljiva industrija, ovisna o različitim vanjskim faktorima te je posebno teško razvijati u turistički trenutno neatraktivnom području. Ovaj nedostatak nastoji se u samom scenariju riješiti razvojem efikasnih modela upravljanja turističkom infrastrukturom u budućnosti te vezivanjem lokalnih proizvoda i usluga uz razvoj nove turističke ponude u bliskoj korelaciji s okruženjem. Potencijal kreiranja novih radnih mjesta u ovom scenariju, s obzirom na osjetljivost turizma kao djelatnosti, može biti upitan ukoliko se na tržištu dogode nepovoljni trendovi. Iz tog razloga, ovaj scenarij predviđa mogućnost kreiranja lokalne turističke potražnje koja je manje podložna svjetskim trendovima u turizmu (primjerice ponuda se temelji na posjetima učenika i studenata koji mogu učiti o povijesti *in-situ*). Drugi nedostatak ovog scenarija je nedovoljna zrelost većine projekata u smislu razrade projektne dokumentacije što ostavlja mogućnost velikih odstupanja u završnom izgledu projekata i razvojnih rješenja. Ovo je rizik kojim je potrebno upravljati u provedbi IP-a te je ostavljena mogućnost fleksibilne izmjene IP-a ali pod uvjetom da se ključni pokazatelji regeneracije ne mijenjaju. S obzirom na stanje projektne dokumentacije u Gradu Kninu svi razvojni scenariji imaju isti problem. Na sastanku s Partnerstvom ovaj scenarij je označen kao najbolji uz naznaku da je potrebno informacije o konkretnim projektima i smjeru razvoja grada komunicirati i kroz javne konzultacije.
3. **Integrirani razvoj temeljen na razvoju poduzetništva uz manja ulaganja u društvene djelatnosti i turizam** označen je od strane Jedinice i Partnerstva kao scenarij koji na dobar način odgovara potrebama lokalne zajednice za novim i boljim radnim mjestima što je ključan element u smanjenju negativnog demografskog trenda. Fokus na razvoju poduzetništva u proizvodnim djelatnostima čini se izuzetno kvalitetnim sustavnim rješenjem za regeneraciju prostora jer postoji mogućnost za generiranjem novih radnih mjesta i privlačenje investicija. Međutim, istovremeno fokus na poduzetništvo nosi sa sobom rizik izvedivosti, prikladnosti i neiskorištavanja sredstava. Naime, javne investicije su u proteklim godinama bile izrazito

usmjerene na fizičku regeneraciju komunalne infrastrukture, stambenog zbrinjavanja i sl., pa ne postoje recentni podaci o poteškoćama s kojima se poduzetnici susreću, njihovim potrebama i potencijalima. Vizija gradske uprave na temu poduzetništva podrazumijeva razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrta koji je vezan za turističku djelatnost, te proizvodnju ljekovitog bilja. Ovaj scenarij integrira i druga područja života uz nešto smanjen obujam projekata javne turističke i društvene infrastrukture što potencijalno umanjuje troškove održavanja iste od strane grada. Kada se razmotre pokazatelji učinka, ovaj scenarij najviše ostvaruje ciljeve regeneracije, ali je pitanje vremena u kojem se isti mogu ostvariti. Ovaj scenarij ima više prepreka koje umanjuju njegovu stratešku važnost. Ovdje je prije svega riječ o visokim troškovima ulaganja u objekte koji bi se mogli prenamijeniti u poduzetničku infrastrukturu. Prema procjenama stručnjaka, veličina investicija u poduzetničku infrastrukturu izrazito bi narušila integrativnu prirodu IP-a jer bi za ostale djelatnosti/planske domene ostalo samo oko 30% ukupnog ulaganja u IP. Ipak, kako je poduzetnička infrastruktura nužna za veće investicije u grad, njezin razvoj i otvaranje novih mogućnosti za poduzetnike treba biti dio svakog razvojnog scenarija. Naime, grad ima izuzetno ograničene mogućnosti za razvoj fizičke poduzetničke infrastrukture i ukoliko se ne bi ulagalo u njeno proširenje pitanje je koliko je realno očekivati ikakva ulaganja kada ne postoje osnovni preduvjeti. Umanjivanje obujma projekata na jednim lokacijama koje grad ima za razvoj poduzetništva u proizvođačkim djelatnostima nije moguć jer je riječ o objektima i lokacijama gdje takvo što nije moguće zbog same naravi objekta (zgrada u zoni Preparandija) ili visokih troškova ulaganja u temeljnu infrastrukturu (zona Očestovo) gdje smanjenje opsega projekta za poduzetničku infrastrukturu dovodi u pitanje isplativost čitavog scenarija. Kod ovog scenarija veliki je problem i pitanje imovinsko-pravnih odnosa te izvedivost pokazatelja u datom vremenskom razdoblju. Ovi nedostaci bitno umanjuju izvedivost scenarija i rješavanje postojećih rizika je moguće ali s obzirom na kapacitete grada za razvoj poduzetništva čini se dosta teškim za rješavanje tijekom same provedbe IP-a. Stoga se "problematici poduzetništva" planira postupiti odmjereno i strateški, kao što je predviđeno kroz scenarij broj 2.

4. Minimalni scenarij odnosno situacija bez investiranja nije detaljno razmatrana jer bi se provedbom ovog scenarija nastavila degradacija postojeće zapuštene infrastrukture i daljnji pad broja stanovnika. Međutim ovaj scenarij jest uzet u obzir prilikom kreiranja plana.

Odabrani scenarij integriranog razvoja temeljen na ulaganjima u turizam, poduzetništvo i društvene djelatnosti ocijenjen je od strane Jedinice i Partnerstva kao relevantan za potrebe lokalne zajednice te optimalan za održivi urbani razvoj i regeneraciju područja. Procijenjeni objektivno provjerljivi pokazatelji rezultata i učinka odabranog scenarija također su procijenjeni kao relevantni za postizanje ciljeva programa regeneracije.

Informiranje i javne konzultacije u procesu razvoja IP

Inicijalni sastanak u svrhu početka rada na izradi Intervencijskog plana za grad Knin održao se 20. siječnja 2016. godine. Na njemu su budući članovi Jedinice za IP prezentirali projekte za koje smatraju da trebaju činiti polazište za izradu Intervencijskog plana:

- Projekt *Stara gradska jezgra* -
- *Uređenje Kninske tvrđave*
- *Pješačko biciklističke staze uz rijeku Krku*

Ovi projekti odnosno grupe manjih projekata i inicijativa rezultat su rada tehničke pomoći CEB-a iz 2014. godine kada je razvijena osnovna analiza stanja te su na temelju iste predstavnici grada krenuli u razvijanje vlastitih projektnih ideja. Analiza situacije (Case Study za Knin) izrađena je 2014. godine te je revidirana

zajedničkim radom tima tehničke pomoći i Jedinice za IP pa su i predloženi projekti doživjeli značajne promjene u obuhvatu i konkretnim aktivnostima. Tim tehničke pomoći je projektne ideje ocijenio kao kvalitetno i snažno nastojanje lokalne zajednice u razvoju određenih segmenata društva i gospodarstva, ali je u skladu s principima integriranog razvoja preporučio modifikaciju pristupa odnosno sagledavanje šire slike lokalnog razvoja i potreba koje ima lokalna zajednica. Preporučeno je da se proces planiranja, koliko je to moguće, vrati na početno sagledavanje situacije uz aktivnu participaciju Jedinice za IP i Partnerstva a kako bi se dobila što čvršća analitička osnova za razvoj intervjenskog plana. U svakom slučaju, projektne ideje koje su bile prezentirane uzete su u obzir prilikom planskog procesa jer za njihovu promociju postoji čvrsta potpora od strane grada.

Partnerstvo za IP, odnosno njene radne skupine, sastale su se po prvi put 23. veljače 2016. godine u svrhu ažuriranja analize stanja te identifikacije teritorijalnih potreba, područja i domena. Tijekom sastanka identificirale su se planske domene grada te identificirale ključne potrebe po planskim domenama kao i njihova međusobna povezanost. Također, razgovaralo se o projektnim idejama različitih dionika koji su sudjelovali na sastanku.

Proces prikupljanja projektnih ideja nastavljen je nakon prvog sastanka Partnerstva i to pozivom i slanjem obrasca za prikupljanje projektnih ideja članovima partnerstva koji su iste podijelili s dodatnim dionicima koji su bili zainteresirani za sudjelovanje u izradi i provedbi IP-a. Nakon prvog sastanka Partnerstva, Jedinica za IP sastala se s timom tehničke pomoći u više navrata kako bi se prioritizirali ključni projekti te definirali razvojni smjerovi.

Ovaj proces doveo je do kreiranja više razvojnih scenarija koji su prezentirani na sastanku Partnerstva održanom 23.05.2016. Partnerstvo je odobrilo scenarij integriranog razvoja temeljenog na usklađenoj provedbi ključnih projekata u području turizma i kulture, društvenih djelatnosti i poduzetništva. Kao prioritetne lokacije intervencije odabrani su stara gradska jezgra, kninska tvrđava i rijeka Krka dok je poduzetništvo horizontalan prioritet i nije vezan uz određenu lokaciju. Odabrani scenarij obuhvaća i sve ostale razvojne domene te postoji visoka razina integracije kako ulaganja u fizičku infrastrukturu, tako i ulaganja u ljudski kapital. Tijekom sastanka odlučeno je da će se nacrt IP-a dalje komunicirati sa širom javnošću kroz javne konzultacije.

Treći sastanak Partnerstva uključio je detaljnu prezentaciju IP-a 15. lipnja 2016. te raspravu oko pojedinosti svakog scenarija i projekata koji su u scenarije uvršteni.

Kako bi se stanovnicima kninskog područja približila tematika i planirane aktivnosti unutar Intervencijskog plana, 27. lipnja 2016. godine u gradskoj vijećnici Grada Knina održana je prezentacija njegovog nacrta. Nakon prezentacije, tijekom prve polovice srpnja, održane su javne konzultacije tijekom kojih su svi zainteresirani dionici mogli dostaviti primjedbe, prijedloge i sugestije za poboljšanje Intervencijskog plana.

Nacrt IP-a dostavljen je MRRFEU na komentare 01.06. 2016. dok je unaprijeđena verzija dostavljena 25.07. 2016.

I Razvojna strategija grada

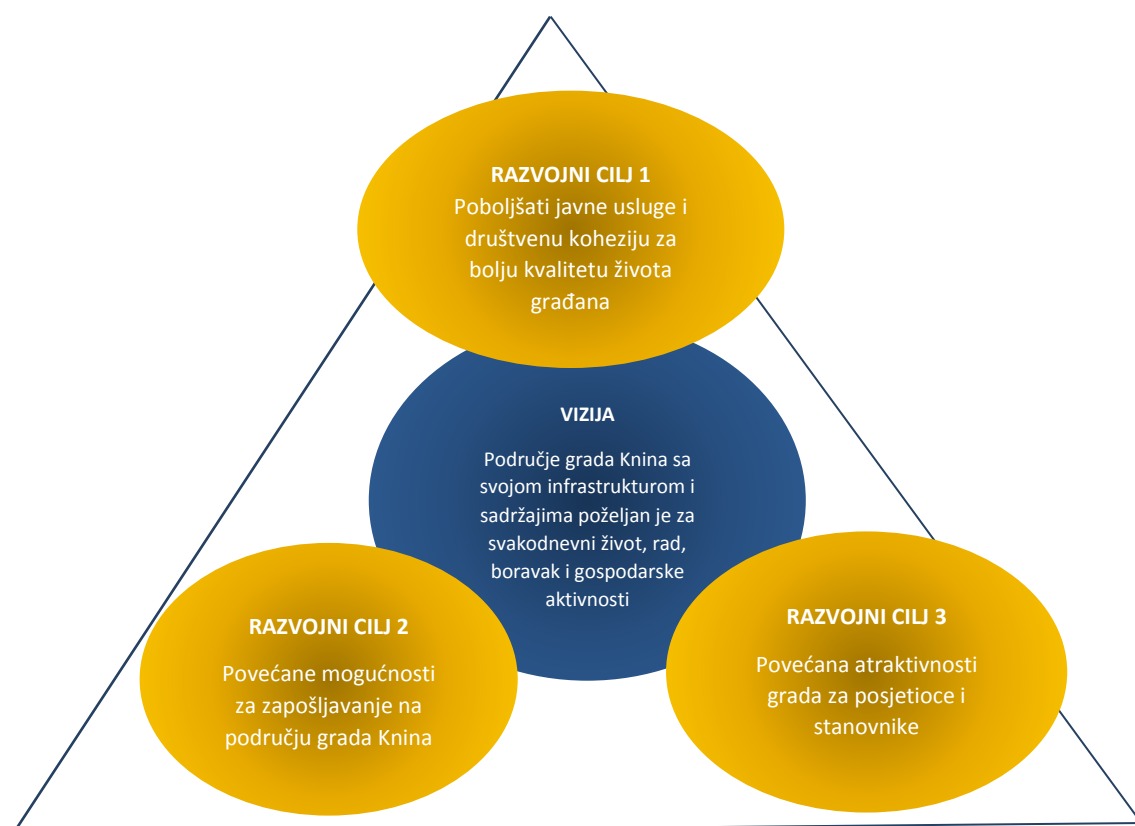
I.1 Razvojna vizija grada 2023

Vizija odražava nastojanje lokalne zajednice za sveobuhvatnom regeneracijom Grada Knina, a kako bi područje postalo ugodnijim za život i boravak uz kontinuiran i održiv rast gospodarske aktivnosti. Vizija intervjenskog plana je slijedeća:

Područje grada Knina sa svojom infrastrukturom i sadržajima poželjno je za svakodnevni život, rad, boravak i gospodarske aktivnosti.

Kako bi se ostvarila vizija potrebno je na okolišno prihvatljiv način razviti i obnoviti urbanu infrastrukturu te osigurati veću učinkovitost i ponudu javnih usluga za sve građane, a posebno za one koji su u nepovoljnom položaju. Osnovni preduvjet za urbanu regeneraciju je kreiranje novih radnih mjesta i poboljšanje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja te omogućavanje pristupa društvenim vrijednostima za sve društvene skupine. Vizija je dugoročna te je relevantna i nakon završetka provedbe IP-a.

Razvojni ciljevi međusobno su isprepleteni i komplementarni te zajednički vode ka ostvarenju vizije koja se može definirati kao dugoročni, ali ostvarivi sveobuhvatni cilj provedbe IP-a.

Slika 1. Vizija i razvojni ciljevi IP-a

I.2 Razvojni ciljevi

Razvojni ciljevi opisuju željeni smjer razvoja i doprinose ostvarenju razvojne vizije grada Knina do 2023. godine. Realno su ostvarivi u vremenu koje je predviđeno za provedbu te ih je moguće izmjeriti kroz sustav objektivno provjerljivih pokazatelja učinka i rezultata intervjenskog plana. Prilikom određivanja razvojnih ciljeva vođeno je računa o konceptu integriranog razvoja urbanih cjelina, prema kojem je gospodarski rast i prosperitet moguć samo kroz razvoj usmjerenih, prostorno koordiniranih razvojnih intervencija koje doprinose regeneraciji urbanog područja, umanjivanju siromaštva, socijalne isključenosti i okolišnih problema. Također, uzeti su u obzir sinergijski efekti i komplementarnost ciljeva radi što snažnijeg pozitivnog učinka svakog cilja na društvo u cjelini te kapaciteti lokalnih dionika za provedbu intervjenskog plana.

Ciljevi su definirani u skladu s tri ključna čimbenika razvoja neke sredine: prostorom, društvom i gospodarstvom.

Razvojni ciljevi	Objašnjenje
<p>1. Poboljšati javne usluge i društvenu koheziju za bolju kvalitetu života građana</p>	<p>Relevantnost</p> <p>Kvalitetne i dostupne javne usluge važne su za sigurnost građana te pridonose boljoj kvaliteti života, odnosno svim aspektima društvenog razvoja (integracija, inkluzija, kohezija i sudjelovanje). Ovaj razvojni cilj bit će ostvaren poboljšanjem postojećih i kreiranjem novih usluga i sadržaja, a na korist građanima i u svrhu regeneracije prostora grada Knina. Ovdje se ponajprije misli na daljnji razvoj socijalnih usluga koje će omogućiti kvalitetniji svakodnevni život za marginalizirane skupine te olakšati pristup drugim javnim uslugama kao što su zdravstvo, kultura i obrazovanje. Programi obrazovanja za tržište rada i cjeloživotnog učenja za ključne kompetencije kontinuirano će se poticati kroz „bottom-up“ inicijative tijekom trajanja provedbe IP-a, a kako bi se povećala kvaliteta svakodnevnog života te konkurentnost radne snage za zapošljavanje i samozapošljavanje. Posebno će se voditi računa o institucionalnoj održivosti programa obrazovanja, kreiranju baze kvalitetnih predavača i kurikuluma te mogućnostima da se isti nastave i nakon završetka provedbe IP-a. Nadalje, potaknut će se razvoj novih sadržaja u turizmu (za lokalnu potražnju i strane turiste), kulturi i sportu, i to koristeći znanje i kapacitete lokalnih dionika koji djeluju u ovim područjima.</p> <p>Usluge će se samo dijelom kreirati/poboljšati kroz strateške projekte, a kako bi se osigurala neposredna koherentnost s ulaganjem u javnu infrastrukturu. Ostale usluge i sadržaji za lokalno stanovništvo bit će potaknuti „odozdo“ kroz natječaj za inovativne projekte prilagođene različitim ciljnim skupinama građana odnosno njihovim potrebama. Svi projekti morat će imati komponentu revitalizacije ciljanih prostora ovog IP-a te doprinosti cilju regeneracije urbanog područja.</p> <p>Sve novoosmišljene i implementirane javne usluge i sadržaji stvaraju nova radna mjesta te potiču gospodarski rast. Ovdje se prije svega misli na usluge i sadržaje koji bi trebali revitalizirati staru jezgru grada i područje uz rijeku Krku.</p> <p>Način ostvarenja cilja – vrste ulaganja po razvojnim prioritetima</p> <p>Vrsta ulaganja koja će doprinijeti razvoju javnih usluga i društvenoj koheziji prema razvojnim prioritetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RP 1 Urbana revitalizacija gradske jezgre – ulaganje u visokokvalitetne socijalne usluge, proširenje kapaciteta udruga i OCD, razvoj socijalnih poduzeća i financiranje njihovog rada, razvoj i provedba programa obrazovanja i cjeloživotnog učenja, kreiranje novih kulturnih, zdravstvenih i sportskih sadržaja za revitalizaciju prostora i uključivanje različitih društvenih skupina. • RP 2 Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za bogatiji društveni život i razvoj turizma, sportsko-rekreacijski sadržaji na rijeci (sportsko-rekreativna zona, pješačko-biciklističke staze), prilagodba

	<p>infrastrukture za lakši pristup OSI, razvoj ostalih turističkih sadržaja kroz participativno planiranje s lokalnim dionicima</p> <ul style="list-style-type: none"> • RP 3 Razvoj turističke ponude grada Knina - prilagodba infrastrukture za lakši pristup OSI, ostali društveni sadržaji (ljetna pozornica, štandovi), mogućnost za sudjelovanjem u turističkoj ponudi za socijalne poduzetnike i poduzetnike
--	--

Usklađenost sa širim strateškim okvirom:

Razina	Strateški dokument / i	Ciljevi / prioriteti / mjere
Regionalna razina	Županijska razvojna strategija Šibensko-kninske županije 2011.-2013. (produžena do 2015.)	Strateški cilj 3 Razvoj komunalne i javne infrastrukture za uravnotežen gospodarski razvoj i očuvanje i zaštita okoliša radi podizanja kvalitete života
	Strategija razvoja ljudskih potencijala Šibensko-kninske županije 2014-2020	<p>Strateški cilj:</p> <p>Uspostava sustava za razvoj konkurentne radne snage i poduzetništva te jačanje socijalne uključenosti.</p> <p>Prioriteti i mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Zapošljavanje <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Kreiranje novih mogućnosti za zapošljavanje s naglaskom na inovativno poduzetništvo 1.2. Jačanje kompetencija u skladu s potrebama tržišta rada 2.Obrazovanje <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Organiziranje stjecanja kvalifikacija i vještina 3.Socijalno uključivanje <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Borba protiv marginalizacije i diskriminacije osoba koje su u nepovoljnom položaju 3.2. Razvoj socijalnog poduzetništva
Nacionalna razina	Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. – 2020.	Prioritet 3: Restrukturiranje javne uprave i administracije
	Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj 2014. - 2020.	<p>Prioritet 1: Osiguravanje uvjeta za uspješnu borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti te smanjenje nejednakosti u društvu</p> <p>Prioritet 2: Osiguravanje uvjeta za sprječavanje nastanka novih kategorija siromašnih kao i smanjenja broja siromašnih i socijalno isključenih osoba</p>
	OP Konkurentnost i kohezija	<p>Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije</p> <p>Prioritetna os 5: Klimatske promjene i upravljanje rizicima</p> <p>Prioritetna os 6: Zaštita okoliša i održivost resursa</p> <p>Prioritetna os 7: Povezanost i mobilnost</p> <p>Prioritetna os 8: Socijalno uključivanje i zdravlje</p>
	OP Učinkoviti ljudski potencijali	<p>Prioritetna os 2: Socijalno uključivanje</p> <p>Prioritetna os 4: Pametna administracija</p>

	Program Ruralnog razvoja	Mjera 7 Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima (7.2. i 7.4.)
EU razina	Europa 2020	TC 2. Poboljšanje pristupa informacijskim i komunikacijskim tehnologijama te njihova korištenja i kvalitete TC 9. Promicanje društvene uključenosti te borba protiv siromaštva i diskriminacije TC 11. Poboljšanje učinkovitosti javne uprave

Razvojni ciljevi	Objašnjenje
2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje na području grada Knina	<p>Relevantnost</p> <p>Za ostvarenje ovog cilja regeneracije poticat će se i promovirati konkurentnost postojećih poduzeća, nova ulaganja, samozapošljavanje te sve vrste poduzetništva, uključujući i socijalno poduzetništvo. Stvaranje novih radnih mjesta i zapošljavanje potiče i osobnu potrošnju te time kreira osnove za gospodarski rast. Postojeći sustav poduzetničke potpore bit će unaprijeđen izgradnjom nove poduzetničke infrastrukture koja gotovo u potpunosti nedostaje u gradu Kninu te će se osnažiti postojeći i kreirati novi kapaciteti za kontinuiranu potporu postojećim i poduzetnicima početnicima. Posebno će se voditi računa o komplementarnim inicijativama koje već djeluju ili će djelovati na području grada i u okolici, a kako bi se osigurao sinergijski učinak na lokalno gospodarstvo. Primjerice, produkti istraživanja i razvoja koji će rezultirati radom „Centra za inovacije Marko Marulić“, moći će biti podržani pri komercijalizaciji i plasmanu na tržište, a inovativni poduzetnički pothvati kontinuirano razvijani uz stručnu potporu. Ulaganja u turističku infrastrukturu provodit će se komplementarno s poduzetničkim inicijativama u području turizma i s turizmom povezane proizvodnje.</p> <p>Osim poboljšanja sustava poduzetničke potpore u ostvarenju ovog cilja potpomoći će i osiguran pristup start-up kapitalu i financiranje poduzetničkih projekata za već postojeće poduzetnike kroz dodjelu bespovratnih sredstava. U kombinaciji s novom poduzetničkom infrastrukturom i poboljšanom ekspertizom za poticanje poduzetništva, pristup kapitalu za poduzetničke projekte omogućit će pokretanje novog investicijskog ciklusa što će rezultirati otvaranjem novih radnih mjesta i gospodarskim rastom na srednji rok. Posebno će se poticati ulaganja u tradicionalno snažne grane industrije kao što je prerađivačka industrija, turizam kao propulzivnu granu gospodarstva, zatim prehrambenu industriju (koja je u usponu zbog djelovanja Veleučilišta) i mikro, mala i srednja poduzeća i obrte koja se bave tradicionalnim djelatnostima (obrtima) za upotpunjavanje turističke ponude.</p> <p>Način ostvarenja cilja – vrste ulaganja po razvojnim prioritetima</p> <p>Vrsta ulaganja koja će doprinijeti većoj zapošljivosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RP 1 Urbana revitalizacija gradske jezgre – obnova stare tržnice, financiranje lokalnih proizvođača, financiranje start-up projekata, izgradnja smještajnih kapaciteta, uređenje poslovnih prostora u obnovljenim objektima u staroj jezgri.

	<ul style="list-style-type: none"> • RP 2 Rijeka Krka – mala turistička infrastruktura, edukacija o selektivnim oblicima turizma, razvoj turističkih sadržaja. • RP 3 Tvrđava – smještajni kapaciteti unutar tvrđave, izgradnja ugostiteljskog objekta i proširenje restorana, poticanje lokalne proizvodnje za kvalitetniju turističku ponudu. • RP 4 Razviti efikasnu potporu poduzetništvu – izgradnja poslovnog inkubatora, uspostava sustava poduzetničke podrške i kontinuirana potpora postojećim i poduzetnicima početnicima (obrazovanje, savjetovanje, co-working, privlačenje investicija), financiranje poduzetničkih projekata i start-up inicijativa, komercijalizacija i inkubiranje projekata proizašlih iz rezultata istraživanja i razvoja.
--	--

Usklađenost sa širim strateškim okvirom:

Razina	Strateški dokument / i	Ciljevi / prioriteti / mjere
Regionalna razina	Županijska razvojna strategija Šibensko-kninske županije 2011.-2013. (produžena do 2015.)	Strateški cilj 1 Konkurentno gospodarstvo bazirano na stranim i domaćim ulaganjima u turizam i prateće usluge, tradicionalnoj poljoprivredi i industriji temeljenoj na inovacijama i naprednim tehnologijama u gospodarstvu Strateški cilj 2 Brži razvoj potpomognutih područja
	Strategija razvoja ljudskih potencijala Šibensko-kninske županije 2014-2020	Strateški cilj: Uspostava sustava za razvoj konkurentne radne snage i poduzetništva te jačanje socijalne uključenosti.
Nacionalna razina	Industrijska strategija Republike Hrvatske	Prioritet 1. stvaranje stabilnog investicijskog okruženja
	Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine	Strateški cilj 1: Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja Strateški cilj 2: Novo zapošljavanje Strateški cilj 3: Investicije Strateški cilj 4: Povećanje turističke potrošnje
	OP Konkurentnost i kohezija	Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije Prioritetna 6: Zaštita okoliša i održivost resursa Prioritetna 7: Povezanost i mobilnost
	OP Učinkoviti ljudski potencijali	Prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje Prioritetna os 4: Pametna administracija

	Program Ruralnog razvoja	Mjera 6 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (6.2. i 6.4.)
--	--------------------------	---

Razvojni ciljevi	Objašnjenje
3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike	<p>Relevantnost</p> <p>Sprečavanje odlaska stanovništva ne ovisi samo o ekonomskim aspektima već i o kvalitetnim društvenim sadržajima, odnosno atraktivnosti mjesta za život. Stoga je iznimno bitno ulagati u osnaživanje lokalne zajednice, rekreacijsku, sportsku i ostalu društvenu infrastrukturu te kreiranje društvenih sadržaja kako za lokalno stanovništvo tako i za posjetioce. Ovdje je vrlo važno uključiti i obnovu napuštenih stambenih jedinica za korištenje i život (deficitarni kadrovi, lokalno stanovništvo), što će zasigurno pridonijeti oživljavanju zapuštenih dijelova grada i njihovoj urbanoj regeneraciji.</p> <p>Podizanje atraktivnosti nekog mjesta kroz vrednovanje kulturne i prirodne baštine u turističke svrhe može imati značajan pozitivan gospodarski učinak uslijed povećanog priliva gostiju i interesa stanovnika. Posebice se ovo odnosi na povećanje prihoda jedinice lokalne samouprave, ali i na stvaranje radnih mjesta u turizmu i povezanim djelatnostima.</p> <p>Način ostvarenja cilja</p> <p>Vrsta ulaganja u prostornim jedinicama koja će doprinijeti većoj atraktivnosti Knina:</p> <ul style="list-style-type: none"> • RP 1 Urbana revitalizacija gradske jezgre – razvoj plana za urbanu regeneraciju, obnova cestovne infrastrukture i rasvjete u staroj jezgri, obnova stare kninske tržnice, uređenje hostela, obnova stambenih objekata • RP 2 Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za bogatiji društveni život i razvoj turizma - uređenje šetnica i biciklističkih staza, postavljanje mostova, postavljanje rasvjete, razvoj sadržaja uz rijeku za lokalno stanovništvo i turiste, povezivanje s Nacionalnim parkom Krka • RP 3 – obnova i opremanje dijelova Kninske tvrđave, razvoj vizualnog identiteta i brenda, dekorativna rasvjeta tvrđave • RP 4 - Razviti efikasnu potporu poduzetništvu –uspostava sustava poduzetničke podrške i kontinuirana potpora postojećim i poduzetnicima početnicima (obrazovanje, savjetovanje, co-working, privlačenje investicija), financiranje poduzetničkih projekata i start-up inicijativa u području turizma.

Usklađenost sa širim strateškim okvirom:

Razina	Strateški dokument / i	Ciljevi / prioriteti / mjere
--------	------------------------	------------------------------

Regionalna razina	Županijska razvojna strategija Šibensko-kninske županije 2011.-2013. (produžena do 2015.)	Strateški cilj 1 Konkurentno gospodarstvo bazirano na stranim i domaćim ulaganjima u turizam i prateće usluge, tradicionalnoj poljoprivredi i industriji temeljenoj na inovacijama i naprednim tehnologijama u gospodarstvu Strateški cilj 2 Brži razvoj potpomognutih područja
	Strategija razvoja ljudskih potencijala Šibensko-kninske županije 2014-2020	Strateški cilj: Uspostava sustava za razvoj konkurentne radne snage i poduzetništva te jačanje socijalne uključenosti.
Nacionalna razina	Industrijska strategija republike Hrvatske	Prioritet 1. stvaranje stabilnog investicijskog okruženja
	Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine	Strateški cilj 1: Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja Strateški cilj 2: Novo zapošljavanje Strateški cilj 3: Investicije Strateški cilj 4: Povećanje turističke potrošnje
	OP Konkurentnost i kohezija	Prioritetna os 3: Poslovna konkurentnost Prioritetna os 4: Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije Prioritetna 6: Zaštita okoliša i održivost resursa Prioritetna 7: Povezanost i mobilnost
	OP Učinkoviti ljudski potencijali	Prioritetna os 3: Obrazovanje i cjeloživotno učenje Prioritetna os 4: Pametna administracija
	Program Ruralnog razvoja	Mjera 6 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja (6.2. i 6.4.)

I.3 Zajednički pokazatelji za razvojne ciljeve

Pokazatelj učinka			Početna vrijednost		Ciljana vrijednost		Učestalost praćenja	Izvor
Definicija	Jedinica	Opis	Vrijednost	Godina	Vrijednost	Godina		
Broj pripremljenih i provedenih planova intervencija	Broj	Broj Intervencijskih planova izrađenih i provedenih od strane grada	-	2016.	1	2023	Godišnje	Izvešće o provedbi projekta

Broj pripremljenih i provedenih planova aktivnosti	Broj	Broj pripremljenih i provedenih planova aktivnosti unutar Intervencijskih planova	-	2016.	1	2023	Godišnje	Izvešće o projektu
Smanjenje negativnog demografskog trenda	Broj	Broj stanovnika grada Knina	15.407	2011	15.715 (2%)	2021/2023	Godišnje	DZS (podaci o migracijama)
Broj novootvorenih radnih mjesta	Broj	Broj novih radnih mjesta otvoren kod gospodarskih subjekata na području Knina	0	2016	260	2023.	Godišnje	DZS, HGK, FINA, financijska izvješća
Smanjenje registrirane nezaposlenosti	Broj	Nezaposlene osobe evidentirane u PU Šibenik	2.087	Travanj 2016	1.900 (9,8%)	2023.	Godišnje	HZZ
Povećanje broja poslovnih subjekata/OPG-a	%	Broj trgovačkih društava, obrta i OPG-a	571	2014.	613 (7,5%)	2023.	Jednom u dvije godine	DZS, HGK, FINA, financijska izvješća
Smanjenje rashoda za socijalna davanja (naknade građanima i kućanstvima)	Kn	Rashodi za socijalna davanja iz gradskog proračuna	1.387.134,54	2015.	1.040.350,90 (25%)	2023.	Godišnje	Proračun Grada Knina
Povećanje proračunskih prihoda grada od poslovnih subjekata (Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada)	%	Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada	13.191.725,90	2015.	14.510.898,49 (10%)	2023.	Godišnje	Proračun Grada Knina
Povećanje broja noćenja turista	%	Broj noćenja	8.499	2015.	19.586 (11% godišnja stopa rasta)	2023.	Godišnje	TZ Grada Knina

Nastavno na prethodnu, sljedeća tablica prikazuje doprinos pokazateljima specifičnih ciljeva iz Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija“ i Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“.

Oznaka	Pokazatelji rezultata	Fond	Mjerna jedinica	Polazna vrijednost	Početa godina	Ciljana vrijednost (2023.)
9b11/SR202	Smanjenje gubitka stanovništva	EFRR i ESF	Vitalni indeks stanovništva	95,8	2013	67
CR04	Sudionici koji imaju posao, uključujući samozaposlene, po prestanku sudjelovanja	ESF	Broj	0	2013	187
SR201	Broj nezaposlenih sudionika koji su završili program osposobljavanja	ESF	Broj	0	2013	250
Oznaka	Pokazatelji neposrednih rezultata/ostvarenja	Fond	Mjerna jedinica	Ciljana vrijednost (2023.)		
				muškarci	žene	Ukupno
CQ01	Proizvodno ulaganje: broj poduzeća koja primaju potporu	EFRR	Poduzeća	np	np	25
9b11	Broj pripremljenih i provedenih intervjuskih planova	EFRR	Broj	np	np	1
9b12	Obnovljene ili novosagrađene stambene jedinice	EFRR	m2 / broj jedinica	np	np	400/8
9b13	Izgrađena ili obnovljena infrastruktura	EFRR	m2 / broj jedinica	np	np	7400/15
CO01	Nezaposleni, uključujući dugotrajno nezaposlene	ESF	Broj	200	200	400
CO06	Mlađi od 25 godina	ESF	Broj	105	105	210
CO07	stariji od 54 godine	ESF	Broj	90	90	180
CO16	Sudionici s invaliditetom	ESF	Broj	48	48	96
SO201	Broj aktivnosti podizanja svijesti/javne kampanje	ESF	Broj	np	np	20
SO202	Nezaposleni koji sudjeluju u programu osposobljavanja	ESF	Broj	153	153	306
SO203	Stručnjaci koji sudjeluju u osposobljavanju	ESF	Broj	20	20	40
SO204	Broj pripremljenih i provedenih planova aktivnosti	ESF	Broj	np	np	1
SO207	Broj sudionika pripadnika romske i drugih nacionalnih manjina	ESF	Broj	52	52	104

I.4 Horizontalne teme

Cjelokupni dizajn i provedba IP-a vode računa o horizontalnim temama kao što su **jednake mogućnosti, održiv razvoj i zaštita okoliša i načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom**. Ove teme uključene su na svim razinama IP-a, od ciljeva do aktivnosti unutar projekata.

Jednake mogućnosti

Ova tema odnosi se na omogućavanje jednakog pristupa svim vrijednostima, aktivnostima, rezultatima i pozitivnom utjecaju IP-a za sve društvene skupine, vodeći posebno računa o marginaliziranim skupinama te jednakim mogućnostima za žene i muškarce. Od nositelja IP-a i budućih korisnika bespovratnih sredstava očekuje se da dokažu kako njihov projekt promiče jednake mogućnosti za marginalizirane skupine (npr. gdje god je to moguće uklonit će se fizičke prepreke i prilagoditi prostor kako bi se osigurao nesmetan pristup osobama koje imaju ograničenu mobilnost) i/ili uzima u obzir potencijalnu sklonost prema određenom spolu (npr. kroz uključivanje rodni informacija na lokalnom tržištu rada, kao i nastojanja projekta da se prevladaju prepreke jednakosti);

Održiv razvoj i zaštita okoliša

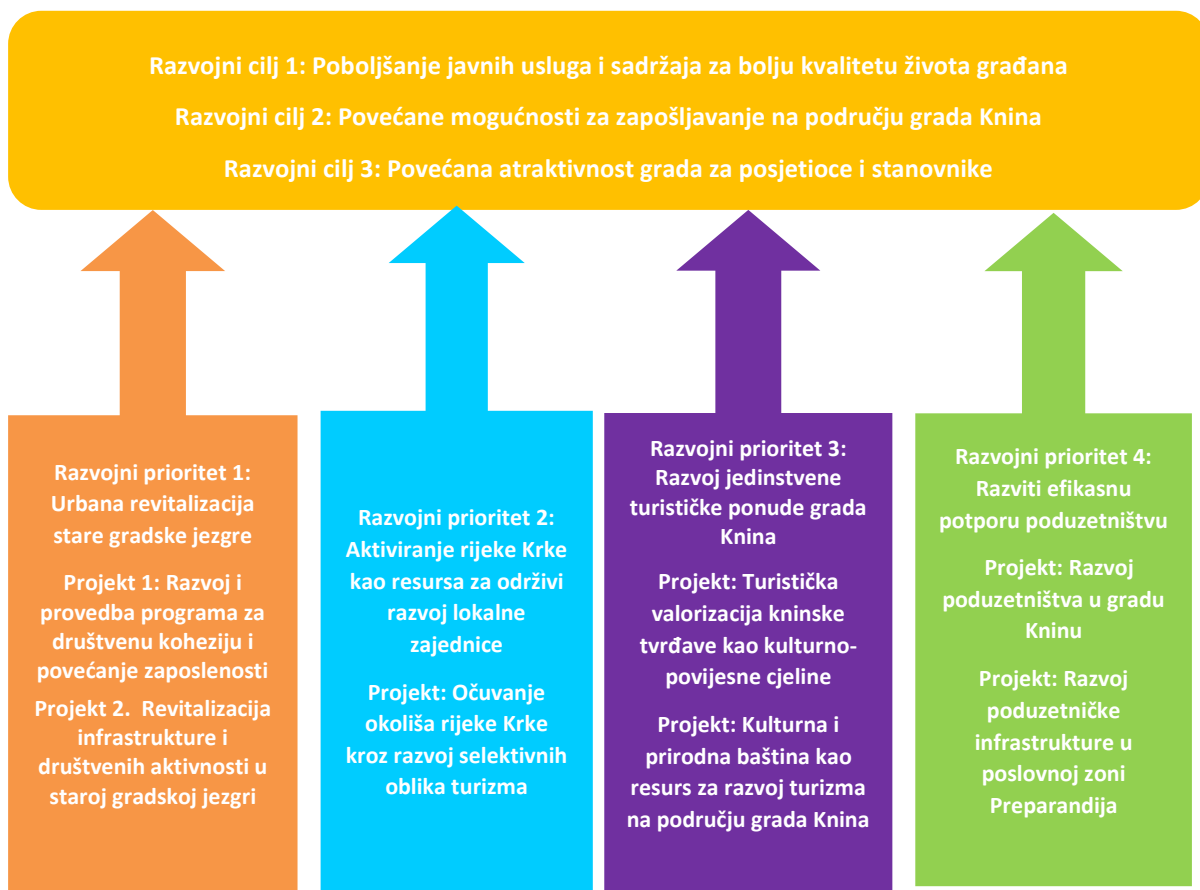
Od nositelja IP-a i budućih korisnika bespovratnih sredstava očekuje se da dokažu kako njihov projekt i IP u cjelini neće imati nepovoljan utjecaj na okoliš, da potvrde da je neutralan u odnosu na okoliš i/ili da pokažu na koji će način projekt na pozitivan način doprinijeti održivom razvoju; ovi će se podaci uzeti u obzir kroz postupak ocjene projekta i kroz kriterije za odabir; gdje je to potrebno, projekti moraju biti sukladni pravnoj stečevini EU o okolišu, što uključuje zakonodavstvo o Procjeni utjecaja na okoliš.

Načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom

Od nositelja IP-a i budućih korisnika bespovratnih sredstava očekuje se da dokažu kako njihov projekt i IP u cjelini vodi računa o uključivanju svih dionika u proces razvoja i provedbe intervencija na temelju principa dobrog upravljanja. Cijela provedba IP-a počiva na participativnom pristupu rješavanja problema u lokalnoj zajednici. Potencijalni prijavitelji projekata bit će konzultirani tijekom pripreme natječajne dokumentacije kako bi se osigurala bolja prilagođenost lokalnim prilikama i kapacitetima dionika. Participativan pristup u provedbi IP-a podrazumijeva sudjelovanje dionika iz sva tri sektora u donošenju odluka i kontinuiranom konzultiranju javnosti tijekom provedbe ključnih projekata, a kako bi se osigurala povratna informacija o stanju provedbe, potencijalnim rizicima i mogućim korektivnim akcijama za poboljšanje provedbe programa regeneracije.

II Razvojni prioriteti

Razvojni prioriteti predstavljaju način ostvarenja razvojnih ciljeva. Riječ je o prioritetnim osimama razvoja koje su prepoznate kao nositelji regeneracije. Imaju prostornu i/ili stratešku dimenziju te skup konkretnih projekata koji vode prema ostvarenju ciljeva regeneracije.

1 Razvojni prioritet

RP 1. Urbana revitalizacija stare gradske jezgre

Područje intervencije	Stara gradska jezgra
Logička podloga	<p>Nositelji krajobrazne jedinstvenosti grada Knina zasigurno su tvrđava kao najistaknutiji i vizualno najimpresivniji simbol grada te rijeka Krka koja simbolizira bogatu prirodnu baštinu cijelog kraja i ujedno daje dobru podlogu za razvoj sportskih i rekreativnih sadržaja u samom srcu grada.</p> <p>Obje lokacije se naslanjaju na staru gradsku jezgru koja ima ulogu prostornog mosta između tvrđave i priobalja rijeke Krke te zajedno s njima čini cjelinu koja govori o povijesti i urbanoj kulturi grada. Iako bi upravo stara jezgra trebala biti centar kulturnih i društvenih zbivanja te polazišna točka s koje bi se kretalo u istraživanje tvrđave ili priobalja Krke ona je do sada ostala u sjeni ove dvije lokacije, bez veće investicije ili projekta koji bi joj vratili nekadašnju vrijednost.</p> <p>Stara gradska jezgra bila je razarana nekoliko puta tijekom Domovinskog rata, te je danas devastirana i zapuštena. Zbog objekata koji su u ruševnom stanju prostor je nesiguran i rizičan, a prometnice i putevi nisu uređeni i osvijetljeni što otežava organizaciju bilo kakvih društvenih i gospodarskih aktivnosti u tom dijelu</p>

	<p>grada. Ovoj lokaciji također nedostaje bolja funkcionalna povezanost s dvjema ključnima točkama u gradu, tvrđavom i rijekom Krkom, čime se taj prostor još više zaobilazi u društvenom i gospodarskom pogledu. Oko 70% stare gradske jezgre je nenaseljeno, napušteno i s tendencijom daljnje urbane deprivacije. Ovaj prostor, iako najznačajniji u povijesnom ali i funkcionalnom smislu, postaje sve veća opasnost za sigurnost stanovnika stare gradske jezgre ali i ostale stanovnike i posjetioce.</p> <p>Investicije u staru gradsku jezgru potrebne su ne samo radi poboljšanja vizualnog dojma već i radi očuvanja gradske baštine te revitalizacije urbanog života koji se slijedom okolnosti preselio u druge, novije dijelove grada. Obnovom infrastrukture unutar stare gradske jezgre stvorili bi se preduvjeti za vraćanje sadržaja i omogućila bolja povezanost s drugim lokacijama u gradu što bi moglo obnoviti nekadašnji društveni, ali i ekonomski utjecaj stare gradske jezgre te potaknuti naseljavanje stanovništva. Naime na tom prostoru nalaze se mnogi objekti koji se mogu urediti u poslovne svrhe kao što su stambeni objekti i kompleks stare gradske tržnice koja danas nije u funkciji međutim vraćanjem sadržaja i društvenog života u taj prostor mogla bi ponovo postati poveznica lokalnih domaćih proizvoda i krajnjih kupaca. Ovaj prioritet usklađen je sa strateškim ciljevima jer doprinosi obnovi društvene i gospodarske infrastrukture u depriviranom području stare gradske jezgre te potiče kreiranje sadržaja koji će oživjeti ovu urbanu cjelinu i učiniti je pogodnom za život i posjete. Očekuje se da će regeneracija urbane jezgre grada dovesti do povećanja interesa za useljavanjem i ostankom stanovnika te povećanjem ekonomske aktivnosti.</p>
Projekti	<p>1. Razvoj i provedba programa za društvenu koheziju i povećanje zaposlenosti</p> <p>Ova Grant schema bit će kombinacija različitih grupa aktivnosti koje će poticati razvoj javnih usluga u području socijalnog uključivanja, zdravstva, kulture, sporta, obrazovanja i zapošljavanja te davati podršku uključivom razvoju u smislu integracije skupina u nepovoljnom položaju. Financirat će se projekti koji pružaju potporu društvenoj i ekonomskoj koheziji za različite ciljne skupine, a s druge strane istovremeno razvijaju i oživljavaju sadržaje unutar stare gradske jezgre koji su u skladu s ciljevima regeneracije grada Knina. Ovaj pristup „odozdo“ kreirat će inovativna rješenja za urbanu obnovu koristeći znanje lokalne zajednice za pomoć lokalnim ljudima. Aktivnosti koje će se promovirati kroz grant shemu bit će usklađene sa strateškim projektom urbane revitalizacije unutar ovog prioriteta.</p> <p>2. Revitalizacija infrastrukture i društvenih aktivnosti u staroj gradskoj jezgri</p> <p>Ovaj strateški projekt obuhvatit će niz aktivnosti/malih projekata razvoja i obnove gradske infrastrukture kojima će se potaknuti urbana regeneracija. Osim obnove stambenih jedinica i javne društvene i gospodarske infrastrukture (stara tržnica, zgrade u javnom vlasništvu) u svrhu veće energetske učinkovitosti, sigurnosti i vizualnog efekta, također će se urediti i cestovna infrastruktura radi lakšeg kretanja po staroj gradskoj jezgri i povezanosti s ostalim dijelovima grada (posebno s tvrđavom i rijekom Krkom). Ključni dio projekta je kreiranje preduvjeta za urbanu regeneraciju kroz participativno planiranje s lokalnom zajednicom i stručnjacima o smjeru, strategiji i operativnim mjerama urbane revitalizacije gradske jezgre. Na temelju strategije i plana urbane obnove odredit će se točne lokacije objekata za obnovu i uređenje te namjena istih, a u skladu s aktivnostima razvoja sadržaja koji će se provoditi kroz grant shemu.</p>
Ukupni iznos investicije	<p>55.000.000 kn ESF: 23.000.000 kn EFRR: 32.000.000 kn</p>

Nositelj	Grad Knin
Komplementarnost i sinergije	<p>1. Komplementarnost različitih planskih domena unutar prioriteta – Za postizanje najveće učinkovitosti u pristupu izazovima proizašlim iz analize stanja za područje stare gradske jezgre, ulagat će se u sljedeće planske domene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poduzetništvo - Poticanje i promocija poduzetništva kao oblika samozapošljavanja u svrhu smanjenja stope nezaposlenosti i otvaranja novih radnih mjesta. ➤ Društvene djelatnosti – Razvoj novih i kvalitetnih javnih usluga doprinosi većoj kvaliteti života stanovnika stare gradske jezgre, svih ostalih stanovnika, a posebno skupina u nepovoljnom položaju. Nove usluge i sadržaji ponovno će pokrenuti društveni život u staroj gradskoj jezgri. ➤ Stanovanje – Obnova stambenih jedinica radi veće sigurnosti i atraktivnosti življenja u gradu, energetske učinkovitosti i sprečavanja iseljavanja ➤ Mobilnost – Obnova i uređenje cestovne i pješačke infrastrukture radi veće ugodnosti življenja, sigurnosti i pristupačnosti različitim sadržajima ➤ Okoliš – Obnova javnih, privatnih i stambenih jedinica te postavljenje javne rasvjete radi povećanja energetske učinkovitosti i smanjenja CO2 <p>3. Sinergija s drugim prioritetima</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Razvojni prioritet 2 – prioriteti su komplementarni u vidu mobilnosti i povezivanja odvojenih prostornih cjelina te kreiranju sadržaja koji će zajedno s RP 3 činiti cjelovitu ponudu destinacije temeljenu na selektivnim oblicima turizma. Povezivanje i obogaćivanje sadržajem osigurat će veću prohodnost, posjetu i ugodniji život za stanovnike što će potaknuti društvenu i gospodarsku aktivnost. ➤ Razvojni prioritet 3 – prioriteti su komplementarni u vidu boljeg povezivanja urbanih cjelina te kreiranja zaokružene, zajedničke ponude sadržaja za stanovnike i posjetioce. Osigurat će se nesmetan i siguran pristup tvrđavi kao ključnoj atrakciji te revitalizirati povijesnu cjelinu grada Knina što će pozitivno utjecati na atraktivnost i percepciju prostora kao poželjnog za stanovanje i boravak. Izgradnjom smještaja u staroj jezgri riješit će se problem manjka smještajnih kapaciteta što će utjecati na produljenje boravka i bolju valorizaciju tvrđave kao turističke destinacije. ➤ Razvojni prioritet 4 – Komplementarnost se ogleda u promicanju i poticanju poduzetništva te razvoju društvenog poduzetništva kroz edukacije, te razvoj i obnovu poslovne infrastrukture unutar ovog razvojnog prioriteta. Obnovom stare gradske tržnice i povezanih poslovnih prostora potaknut će se proizvodnja i plasman tradicionalnih proizvoda kao i ekonomska interakcija između stanovnika, proizvođača i posjetioća. Financiranjem poduzetničkih pothvata omogućit će se pokretanje gospodarskih aktivnosti u staroj jezgri što će doprinijeti regeneraciji područja.
Doprinos horizontalnim temama	<p>1. Jednake mogućnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Regeneracija stare gradske jezgre provest će se uzimajući u obzir potrebe i ograničenu mobilnost osoba s invaliditetom. Gdje god je to moguće uklonit će se fizičke prepreke i prilagoditi prostor kako bi se osigurao nesmetan pristup osobama koje imaju ograničenu mobilnost kao što su osobe s invaliditetom i starije osobe.

- Prednost u korištenju gospodarske infrastrukture imat će osobe u nepovoljnom položaju koje žele individualno ili u različitim oblicima udruživanja započeti vlastiti biznis. Pothvati socijalnog poduzetništva također će imati prednost u korištenju uređene infrastrukture za vlastito poslovanje i provedbu programa socijalnog uključivanja. Posebno će se poticati razvoj tradicionalnih obrta i proizvodnja koja može nadopuniti turističku ponudu, a čiji su pokretači žene i nezaposleni mladi.
- Razvoj novih društvenih usluga i sadržaja kroz „bottom-up“ inicijative morat će uključiti u svoje aktivnosti skupine u nepovoljnom položaju kao što su starije osobe, dugotrajno nezaposleni, osobe s invaliditetom, pripadnike nacionalnih manjina i nezaposlene žene.

2. Održiv razvoj i zaštita okoliša

- Prilikom obnove javne i stambene infrastrukture te postavljanju rasvjete vodit će se računa o energetske učinkovitosti i smanjenju emisije CO₂.

3. Načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom

- Cijela provedba prioriteta počiva na participativnom pristupu rješavanja problema. Potencijalni prijavitelji i partneri unutar grant projekata bit će organizacije civilnog društva, javne institucije, zadruge, udruge, socijalna poduzeća, MSP, obrazovne institucije čime će se osigurati ravnomjerna zastupljenost interesa iz sva tri sektora. Potencijalni prijavitelji projekata bit će konzultirani tijekom pripreme natječajne dokumentacije kako bi se osigurala bolja prilagođenost lokalnim prilikama i kapacitetima dionika. Participativan pristup u provedbi IP-a podrazumijeva sudjelovanje dionika iz sva tri sektora u donošenju odluka i kontinuiranom konzultiranju javnosti tijekom provedbe ključnih projekata, a kako bi se osigurala povratna informacija o stanju provedbe, potencijalnim rizicima i mogućim korektivnim akcijama za poboljšanje provedbe programa regeneracije. U slučaju ovog prioriteta, prilikom razvoja konceptualnog rješenja revitalizacije gradske jezgre, oformit će se ad-hoc radna skupina sastavljena od stručnjaka iz različitih područja (prostorno planiranje, urbani razvoj, arhitektura, promet, sociologija, kulturna baština) i predstavnika lokalne samouprave, nevladinih organizacija i privatnog sektora. Radna skupina će zajedno s Partnerstvom za IP predložiti konkretno rješenje za revitalizaciju stare gradske jezgre (prostorni, društveni i gospodarski aspekt), strateško usmjerenje i upravljanje javnim dobrom. Na ovaj način omogućit će se aktivna participacija građana u kreiranju smjera i sadržaja koji bi trebali doprinijeti urbanoj regeneraciji.

1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana

- Ulaganje u objekte, prometnica i javnu rasvjetu učinit će prolazak i zadržavanje u gradskoj jezgri sigurnijim i ugodnijim za stanovnike i posjetioce što će omogućiti obnovu života u ovom dijelu grada. Očekuje se da će kombinacija kvalitetnije infrastrukture i pratećih sadržaja povećati atraktivnost stare gradske jezgre za svakodnevni život i useljavanje.
- Stavljanje objekata u funkciju cjeloživotnog učenja i podrške marginaliziranim skupinama povećat će kvalitetu javnih usluga, a samim time i kvalitetu života

- Vraćanje sadržaja u gradsku jezgru spriječit će daljnje propadanje kulturne baštine grada.

2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje

- Stavljanje objekata u poslovnu funkciju te obnova i vraćanje u funkciju stare kninske tržnice potaknut će gospodarsku aktivnost i otvoriti nova radna mjesta

3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike

- Ulaganjem u infrastrukturu i sadržaje unutar stare gradske jezgre stvorit će se novi atraktivni prostor za boravak i organizaciju raznih manifestacija kako za domicilno stanovništvo, tako i za turiste
- Funkcionalna povezanost s tvrđavom i priobaljem Krke tvorit će atraktivnu prostornu cjelinu i bit će centar društvenog i kulturnog života

RP 2. Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za održivi razvoj lokalne zajednice

Područje intervencije	Rijeka Krka
Logička podloga	<p>Priobalje rijeke Krke nastavlja se na prostor koju čini stara gradska jezgra i Kninska tvrđava. Riječ je o vrlo atraktivnom prostoru u samom središtu grada koji nudi brojne mogućnosti u smislu razvoja rekreativnih i sportskih sadržaja za stanovnike grada i posjetioce. U proteklih nekoliko godina prepoznat je značaj koji ovakva prirodna baština može imati u kontekstu razvoja različitih sadržaja koji mogu povećati kvalitetu života te pridonijeti jedinstvenom doživljaju urbane sredine. Uz područje rijeke Krke u proteklom razdoblju izdvajaju se sredstva u pripremu projektne dokumentacije, uređenje rekreacijske zone, izgradnju pješačko-biciklističke staze te izradu splava „Kralj Zvonimir“. Ovi projekti pridonijeli su boljoj valorizaciji prostora od strane samih građana, međutim postoje još značajne mogućnosti za napredak s obzirom da su spomenute inicijative samo faze u većem planskom pristupu razvoja područja uz Krku.</p> <p>Najznačajniji faktor koji koči daljnje ulaganje na ovom prostoru jest nedostatak većeg priliva sredstava i fragmentiran pristup provedbi projekata valorizacije prostora. U ovom trenutku nema strateškog sagledavanja iskoristivosti prostora i razvoja popratnih sadržaja. Nedostaje i sustavna suradnja i koordinacija sa sportskim društvima, udrugama i poduzetnicima koji rijeku Krku vide kao resurs koji je potrebno zaštititi ali i valorizirati u turističke svrhe. Zajedničkim djelovanjem dionika iz različitih sektora i jedinice lokalne samouprave moguće je kreirati sadržaje i izgraditi infrastrukturu koja će biti pogodna za odmor i rekreaciju posjetioaca ali i voditi računa o zaštiti prirode. Iako Nacionalni park Krka posjećuje više od 900.000 gostiju tijekom cijele godine, na području grada</p>

	<p>Knina koji je smješten neposredno uz rijeku, ne može se vidjeti značajan pomak u posjeti gostiju i prepoznavanju područja kao turističke atrakcije. Ovaj resurs i tržišna mogućnost nije dovoljno iskorištena upravo zbog nedostatka sadržaja koji se može ponuditi turistima i nedovoljne promocije područja.</p> <p>Nadalje, važno je ovaj prostor povezati sadržajno s ostalim ključnim lokacijama u gradu te urediti okoliš na način da bude osvijetljen i siguran.</p> <p>Osim što je značajna zbog svog vodoopskrbnog i hidrološkog potencijalu, rijeka Krka poznata je i po svojoj bioraznolikosti. Krka je ihtiološki najbogatija rijeka jadranskog sliva te je značajna po brojnosti i raznovrsnosti ptica. Ujedno na njezinom području se nalaze dva značajna krajobraza: „Krka – gordnji tok“ i „Krčić“. Zbog toga je vrlo važna edukacija ponajprije lokalnog stanovništva, a zatim i posjetitelja o važnosti očuvanja ovog prirodnog fenomena.</p> <p>Ovaj prirodni fenomen moguće je staviti u funkciju razvoja gospodarstava i povećanja zapošljivosti lokalnog stanovništva kroz turizam. Ovim prioritetom upravo će se voditi računa o tome da se na najbolji mogući način taj potencijal i valorizira te da i turizam bude jedan od nositelja gospodarstva.</p>
Projekti	<p>1. Razvoj ponude sportsko-rekreativnih sadržaja na rijeci Krki</p> <p>Projektom se potiče razvoj sportsko-rekreativnih sadržaja na rijeci Krki, u zoni koja se direktno naslanja na gradsku jezgru i tvrđavu te spaja s područjem Nacionalnog parka. Glavni je cilj projekta da se od ovog dijela grada napravi zona rekreacije i opuštanja koja će biti okupljalište građana i turista te pružati sve mogućnosti za aktivan odmor. Očekuje se da će se razvojem društvene i turističke infrastrukture (biciklističke i pješačke staze, pješački mostovi) te popratnih sadržaja za aktivan odmor potaknuti i snažnija gospodarska aktivnost, posebno u sektoru turizma.</p>
Ukupni iznos investicije	<p>23.000.000 kn EFRR i nacionalni izvori</p>
Nositelj	<p>Grad Knin</p>
Komplementarnost i sinergije	<p>1. Komplementarnost različitih planskih domena unutar prioriteta – Za postizanje najveće učinkovitosti u pristupu izazovima proizašlim iz analize stanja za područje rijeke Krke, ulagat će se u sljedeće planske domene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poduzetništvo – Povećanje kompetencija zainteresiranih o selektivnim oblicima turizma ➤ Turizam – Ulaganje u malu turističku infrastrukturu ➤ Društvene usluge – Razvoj društvene infrastrukture u priobalje rijeke – sportsko rekreacijske zone, pješačko-biciklističke staze, mostovi, rasvjeta ➤ Okoliš – Edukacije o zaštiti okoliša i NATURA 2000 <p>2. Komplementarnost s drugim prioritetima</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Razvojni prioritet 1 (Unaprijediti infrastrukturu i javne usluge u staroj jezgri za kvalitetniji svakodnevni život građana) – prioriteti su komplementarni u vidu mobilnosti i povezivanja odvojenih prostornih cjelina te kreiranju sadržaja koji će zajedno s prioritetom 3 činiti cjelovitu ponudu destinacije temeljenu na selektivnim oblicima turizma. Provedba individualnih projekata iz grant scheme vezane uz staru jezgru doprinijet će i razvoju različitih sadržaja uz rijeku Krku jer se oba

Doprinos
horizontalnim
temama

područja mogu smatrati cjelinom i prihvatljivim područjem za ulaganja u sferi društvenih aktivnosti i socijalnog poduzetništva.

- Razvojni prioritet 3 (Proširiti turističku ponudu grada Knina temeljenu na kulturnoj baštini) – komplementarnost prioriteta odnosi se na ulaganja u malu turističku infrastrukturu i razvoj novih sadržaja na rijeci Krki što će zajedno sa sadržajima na tvrđavi upotpuniti cjelokupnu ponudu destinacije i omogućiti snažan zamah razvoju turizma.
- Razvojni prioritet 4 (Razviti efikasnu potporu poduzetništvu) – prioriteti su komplementarni jer će se ovim prioritetom stvoriti preduvjeti za povećanje gospodarske aktivnosti na rijeci Krki kako kroz edukacije u strateškom projektu tako i kroz poduzetničke projekte koji će se financirati iz grant scheme za poduzetnike.

1. Jednake mogućnosti

- Infrastruktura i sadržaji na rijeci Krki bit će prilagođeni za nesmetano kretanje osoba s invaliditetom i osoba sa smanjenom mobilnošću. Posebno će se poticati razvoj gospodarskih aktivnosti na rijeci Krki a koji će nastati kao rezultat djelovanja socijalnih poduzeća i/ili poduzetnika koji ulaze u kategoriju ranjivih skupina.

2. Održiv razvoj i zaštita okoliša

- Sve aktivnosti unutar ovog prioriteta provodit će se prema zakonskoj regulativi o zaštićenim prirodnim područjima. Edukacije o očuvanju prirode i provedbi razvojnih mjera koje su usklađene sa zaštitom prirode održavat će se tijekom trajanja projekta.

3. Načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom

- Prilikom implementacije prioriteta Grad Knin savjetovat će se sa svim relevantnim dionicima u području zaštite prirode, razvoja turizma te sportskim društvima o strateškom usmjerenju i sadržaju koji će se razvijati na rijeci. Direktna participacija bit će osigurana na razini odlučivanja o dizajnu razvojnih mjera, provedbi istih tijekom trajanja projekta te kasnijem upravljanju sadržajem i cjelokupnim ishodima projekta.

Doprinos
postizanju
razvojnih ciljeva

1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana

- Ulaganje u sportsko - rekreacijske sadržaje na rijeci Krki obogatit će ponudu za stanovnike i posjetioce te posljedično podići kvalitetu života i mogućnosti za provođenje slobodnog vremena i bavljenje sportom i rekreacijom. Sadržaji će biti osmišljavani na participativan način što će omogućiti svim relevantnim dionicima izražavanje vlastitog stava i oblikovanje intervencije u skladu sa stvarnim potrebama zajednice.

2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje

- Izgradnja male turističke infrastrukture i popratnih sadržaja rezultirat će većom potražnjom a time i većom gospodarskom aktivnošću, posebno malih i srednjih poduzetnika u sektoru turizma što će potaknuti otvaranje novih radnih mjesta. Povećana potražnja za proizvodima i uslugama potaknut će i veću proizvodnju lokalnih/tradicionalnih

proizvoda kojima će biti osiguran plasman bez prevelikih troškova promocije i distribucije.

3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike

- Izgradnja infrastrukture i sadržaja na rijeci Krki, promocija sadržaja i cjelokupne destinacije te povezivanje s Nacionalnim parkom Krka povećat će mogućnosti za dolazak većeg broja turista na područje grada Knina. Očekuje se da će zajedno sa drugim turističkim lokacijama koje se razvijaju usporedo u sklopu ovog programa te povećanjem smještajnih kapaciteta, priliv domaćih i stranih gostiju na područje grada Knina narasti minimalno 50% do 2023. godine.

RP 3. Razvoj turističke ponude grada Knina

Područje
intervencije

Kninska tvrđava

Logička podloga

Zasigurno najpoznatiji simbol grada Knina je tvrđava koja dominira vizurom grada. Područje kninske tvrđave zbog simbolike koju ima za grad, ali i velike kulturno-povijesne vrijednosti bilo je do sada najviše valorizirano u smislu očuvanja i razvoja turističkog sadržaja. Danas se u sklopu tvrđave nalazi muzej, izložbeni prostori i ugostiteljski objekt što pokazuje da tvrđava ima razvijene sadržaje uz samu impresivnu vizuru. Bez obzira na dosadašnja ulaganja, kninska tvrđava je i dalje najveći neiskorišteni resurs za razvoj grada Knina. Godišnji posjet od nešto više od 10.000 ljudi (mjereno prema broju ulaznica) je zanemariv ako se usporedi s drugim lokacijama kulturne baštine u Hrvatskoj koje su možda i manje atraktivne te imaju manju povijesno-kulturnu vrijednost. Dodatni sadržaji (ugostiteljstvo) također nemaju dovoljno dobre ekonomske i financijske pokazatelje za samoodrživost i generiranje dodatnih prihoda. Troškovi održavanja infrastrukture su visoki i bez ostvarivanja većih prihoda od posjetitelja, bit će u budućnosti sve teže voditi računa o očuvanju kulturne baštine tvrđave i osigurati daljnju valorizaciju i razvoj lokacije. Nedostatak popratnih sadržaja koji bi mogli privući više posjetioca sigurno je jedan od uzroka nedovoljne iskorištenosti prostora tvrđave u turističke svrhe, ali ne smije se zanemariti i nedostatna razina promocije odnosno jasne marketinške strategije i pristupa tržištu. Strateški pristup marketingu i promociji tvrđave te razvoj novih sadržaja ne mogu se promatrati odvojeno od kulturno-povijesnog konteksta čija interpretacija i valorizacija jest osnova za bilo kakve razvojne aktivnosti.

Kako bi se iskoristio puni turistički i kulturno-društveni potencijal, potrebna su daljnja infrastrukturna ulaganja kako bi se dijelovi tvrđave obnovili i spasili od propadanja. Novi sadržaji, posebice smještajni kapaciteti zahtijevaju i dodatno

	<p>uvođenje komunalne infrastrukture – vodovod, kanalizacija i elektromreža. Daljnji razvoj i održivost infrastrukture i sadržaja na tvrđavi ovisi i o upravljanju kulturnim dobrom u koje treba uključiti sve dionike koji su zainteresirani a posebno poduzetnike čiji se proizvodi i usluge, samo u manjoj mjeri koriste u ponudi tvrđave.</p> <p>Kninska tvrđava samo je najpoznatiji spomenik kulture, međutim cijeli grad bogat je kulturnom baštinom koja nije dovoljno vrednovana i iskorištena u turističke svrhe. Dijelom je to zato, što do sada, nije bilo strateškog pristupa u iskorištavanju kulturne, a i prirodne baštine u turističke svrhe, već su se projekti planirali i implementirali zasebno i fragmentarno. Tako je propuštena prilika da se kulturna i prirodna baština Knina poveže u jednu zajedničku priču koja bi se prosječnom domaćem i stranom gostu mogla učiniti zanimljivom.</p> <p>Kninska tvrđava, kao najznačajniji i nepoznatiji simbol grada, nema razvijen vizualni identitet, marketinški plan i promocijsku strategiju. U županiji koja ima Jadransko priobalje i otoke, Knin kao grad u zaleđu mora imati agresivniju kampanju kako bi pridobio goste i pokazao svoje jedinstveno nasljeđe.</p>
Projekti	<p>1. Turistička valorizacija kninske tvrđave kao kulturno-povijesne cjeline</p> <p>Projekt ima za cilj razviti infrastrukturu i turističke sadržaje na kninskoj tvrđavi kako bi se privukao veći broj posjetitelja i omogućilo održivo upravljanje kulturnim dobrom. Uz dodatne sadržaje, projekt će razviti i marketinšku strategiju te provoditi promotivne aktivnosti koje bi trebale osigurati veću prepoznatljivost ovog kulturnog dobra u široj javnosti i među turistima. Upravljanje kulturnim dobrom također će se adresirati projektnim aktivnostima. U suradnji s relevantnim dionicima i stručnjacima razvit će se model upravljanja tvrđavom koji može proizvesti optimalne učinke na očuvanje samog lokaliteta, njegovu daljnju valorizaciju i ekonomsku učinkovitost.</p> <p>2. Kulturna i prirodna baština kao resurs za razvoj turizma na području grada Knina</p> <p>Ovaj projekt tehničke pomoći ima za cilj vrednovati turističke potencijale kulturne i prirodne baštine grada Knina te razviti cjelokupnu ponudu destinacije temeljenu na selektivnim oblicima turizma. Aktivnosti su usmjerene na pripremu preduvjeta za efikasnije upravljanje turističkom ponudom grada Knina te razvoj konkretnih turističkih proizvoda i usluga koje će osigurati veću vidljivost lokacije te posljedično povećanu posjetu i prihode lokalnog gospodarstva.</p>
Ukupni iznos investicije	50.000.000 kn EFRR
Nositelj	Grad Knin/Kninski muzej
Komplementarnost i sinergije	<p>1. Komplementarnost različitih planskih domena unutar prioriteta – Za postizanje najveće učinkovitosti u pristupu izazovima proizašlim iz analize stanja za područje kninske tvrđave, ulagat će se u sljedeće planske domene:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poduzetništvo – Prenamjena dijelova tvrđave u smještajne kapacitete i povećanje ugostiteljskih kapaciteta ➤ Turizam – Obnova i povećanje vidljivosti kulturne baštine grada u svrhu razvoja turizma <p>2. Komplementarnost s drugim prioritetima</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Razvojni prioritet 1 (Unaprijediti infrastrukturu i javne usluge u staroj jezgri za kvalitetniji svakodnevni život građana) – kroz ovaj prioritet napraviti će se Studija o potencijalu kulturne i prirodne baštine te interaktivna karta s lokalitetima prirodne i kulturne baštine na području cijelog grada. To će pridonijeti pravilnom vrednovanje cjelokupne prirodne i kulturne baštine na području grada. Tvrđava i stara jezgra nastaviti će se razvijati kao jedinstvena turistička destinacija područja grada Knina ➤ Razvojni prioritet 2 (Doprinijeti očuvanju okoliša i prirode na rijeci Krki kroz mjere lokalnog gospodarskog razvoja) - kroz ovaj prioritet napraviti će se Studija o potencijalu kulturne i prirodne baštine te interaktivna karta s lokalitetima prirodne i kulturne baštine na području cijelog grada. To će pridonijeti pravilnom vrednovanje cjelokupne prirodne i kulturne baštine na području grada. ➤ Razvojni prioritet 4 (Razviti efikasnu potporu poduzetništvu) – prioriteti su komplementarni jer će se stvoriti uvjeti za razvoj poduzetništva kroz proširenje ugostiteljske ponude.
<p>Doprinos horizontalnim temama</p>	<p>1. Jednake mogućnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pristup tvrđavi bit će prilagođen osobama s invaliditetom kao i sva infrastruktura i sadržaji unutar tvrđave (gdje će to biti moguće). Poticati će se razvoj ponude proizvoda i usluga na tvrđavi, posebno od strane socijalnih poduzeća i poduzetnika koji dolaze iz neke od kategorija ranjivih skupina. <p>2. Održiv razvoj i zaštita okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ U sklopu obnove tvrđave obnoviti će se i dograditi dio komunalne infrastrukture te će se postaviti ekološka rasvjeta što će pridonijeti zaštiti okoliša i smanjenju emisije CO2. <p>3. Načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prilikom implementacije prioriteta Grad Knin savjetovat će se sa svim relevantnim dionicima iz područja turizma, kulture, civilnog društva i privatnog sektora. Mobilizirati će se lokalni proizvođači u svrhu poboljšanja postojeće turističke ponude.
<p>Doprinos postizanju strateških ciljeva</p>	<p>1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Novi sadržaji na tvrđavi bit će slobodni za ulaz i korištenje stanovnicima grada Knina. Novi sadržaji uključiti će izložbene prostore, ugostiteljske usluge i prostore za organizaciju različitih događanja i proslava. Program upravljanja tvrđavom nužno mora predvidjeti maksimalnu iskoristivost prostora kontinuiranom provedbom različitih manifestacija i kulturno-umjetničkih programa za sve skupine stanovništva. Povećana ponuda društvenih sadržaja na tvrđavi ali i ostalim dijelovima grada poboljšat će percepciju samih građana o kvaliteti života u Kninu i umanjiti tendenciju iseljavanja u druge krajeve. <p>2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Otvaranje smještajnih kapaciteta i proširenje ugostiteljskog objekta otvoriti će mogućnost za nova direktna zapošljavanja na prostoru tvrđave. Lokalnim proizvođačima i ponuđačima usluga omogućiti će se pristup sadržajima i infrastrukturi tvrđave za direktan plasman proizvoda

i usluga (suveneri, tradicijski proizvodi, turističke usluge). Povećana potražnja za turističkim i ugostiteljskim uslugama rezultirat će povećanjem proizvodnje i posljedično novim zapošljavanjima na lokalnoj razini.

3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike

- Obnova tvrđave sa svim popratnim sadržajem i programom te dodatnom infrastrukturom i dekorativnom rasvjetom dati će joj novi karakter kojim će privlačiti više posjetitelja i osigurati dulji boravak gostiju. Intenzivniji i strateški orijentiran marketing i promocija također će bitno utjecati na povećanu posjetu lokaciji.

RP 4. Razviti efikasnu potporu poduzetništvu

Područje
intervencije

Cijelo područje grada; Poslovna zona Preparandija

Kako je naglašeno u analizi područja, ključan faktor koji može utjecati na poboljšanje demografskog trenda je jačanje gospodarske aktivnosti uslijed kojeg će doći do otvaranja novih radnih mjesta. Iz tog je razloga poduzetništvo postavljeno kao horizontalan prioritet i ogleda se u svim ostalim prioritetima i prostorima intervencije.

U posljednjim godinama u gradu Kninu prisutan je trend pada zaposlenosti i ulaganja od strane postojećih gospodarstvenika. Većina radnih mjesta generira se u javnom sektoru, državnim institucijama, ustanovama i poduzećima. Mladi su posebno pogođeni nedostatnom gospodarskom aktivnošću i nemogućnošću pronalaska adekvatnog ili ikakvog zaposlenja, što u kombinaciji s nedostatnim društvenim sadržajima rezultira iseljavanjem mladih obitelji i pojedinaca iz Knina (podaci iz analize područja).

Logička podloga

Struktura javnih ulaganja u grad Knin u zadnjih 20 godina pokazuje da su država i lokalna samouprava najviše ulagale u društvenu i komunalnu infrastrukturu, zatim u kulturu i turizam, a izuzetno malo je uloženo u razvoj industrije odnosno malog i srednjeg poduzetništva.

Ovi pokazatelji govore da sustavna potpora poduzetništvu nedostaje i to u pogledu poduzetničke infrastrukture, pristupa kapitalu i kontinuiranog savjetovanja, obrazovanja i brige o razvoju poduzetnika i privlačenju novih investicija. U ovom trenutku nema mogućnosti za veća ulaganja u grad Knin na području postojećih poslovnih zona zbog nedostatka zemljišta, neriješenih imovinsko-pravnih odnosa ili nedovoljne opremljenosti potencijalnih lokacija. Infrastruktura za poduzetnike početnike također nedostaje kao i dotok kapitala koji bi mogao pomoći u razvoju novih poduzetničkih poduhvata, ali i poboljšanju konkurentnosti postojećih poduzetnika.

	<p>Poticanje javnih i privatnih investicija u gospodarske djelatnosti koje imaju potencijal za stvaranje kvalitetnih radnih mjesta moraju biti prioritet za daljnji razvoj lokalne zajednice. Ovdje isto tako treba voditi računa da za ostanak mladih i sposobnih ljudi nije bitno samo povećati broj radnih mjesta već je potrebno stvoriti i atraktivna i kvalitetna radna mjesta.</p>
<p>Projekti</p>	<p>1. Razvoj poduzetništva u gradu Kninu</p> <p>Unutar ove grant scheme financirat će se projekti poboljšanja konkurentnosti poduzeća koja posluju ili žele ulagati u poslovanje na području grada Knina. Projekti mogu uključiti aktivnosti izgradnje proizvodnih pogona, nabavu opreme, nabavu certifikata i razvoja standarde kvalitete proizvoda, razvoj novih proizvoda, uvođenje nove tehnologije u proizvodne kapacitete, marketing i promociju, edukaciju zaposlenika i druge aktivnosti koje doprinose povećanju konkurentnosti postojećih poduzeća. Također će se financirati aktivnosti poduzetnika početnika (posebno onih koji spadaju u skupine u nepovoljnom položaju), kao što su pomoć pri osnivanju poduzeća, poticaji za zapošljavanje, kupovina opreme, uređenje poslovnog prostora, razvoj proizvoda, pomoć pri provedbi poslovnih planova i druge aktivnosti poticanja poduzetnika početnika u razvoju poslovnih pothvata.</p> <p>2. Razvoj poduzetničke infrastrukture u poslovnoj zoni Preparandija</p> <p>Ovaj projekt ima za cilj poboljšati sustav poduzetničke potpore u gradu Kninu kroz razvoj poduzetničke infrastrukture i ljudskih kapaciteta potrebnih za proaktivan pristup potencijalnim ulagačima i efikasnu savjetodavnu potporu postojećim poduzetnicima i poduzetnicima početnicima. Predviđa se ulaganje u poslovni inkubator na području zone Preparandija koji će osim temeljne funkcije podrške poduzetnicima početnicima, pružati i usluge iznajmljivanja poslovnih prostora za različite namjene, informiranja i savjetovanja o razvoju poslovanja za postojeće poduzetnike te za potencijalne ulagače. Poslovni inkubator bi trebao postati referentno mjesto za razvoj poduzetništva na području grada Knina.</p>
<p>Ukupni iznos investicije</p>	<p>63.000.000 kn EFRR</p>
<p>Nositelj</p>	<p>Grad Knin</p>
<p>Komplementarnost i sinergije</p>	<p>1. Komplementarnost različitih planskih domena unutar prioriteta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 4. razvojni prioritet isključivo se odnosi na ulaganja unutar jedne planske domene, poduzetništvo. Povećanjem gospodarske aktivnosti i prilike za razvoj poduzetništva treba tražiti u svim ostalim planskim domenama – turizmu, mobilnosti, stanovanju, okolišu i socijalnim uslugama. <p>2. Komplementarnost s drugim prioritetima</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovaj prioritet nije u tolikoj mjeri determiniran prostorom kao prethodni (iako se većina aktivnosti odnosi na poslovnu zonu Preparandija), već je više nastao kao odgovor na rješavanje kritične situacije na prostoru čitavog grada, a to je nedostatak kvalitetnih radnih mjesta zbog kojeg mlade obitelji ne vide perspektivu za dugoročan i održiv ostanak. Stoga je ovaj prioritet osmišljen kao horizontalan i tematski se uklapa u sve navedene prioritete. Odnosno bolje rečeno svi prioriteti u sebi imaju komponentu poduzetništva i povećanja gospodarske aktivnosti kao preduvjeta za stvaranje novih radnih mjesta. Financiranje poduzetničkih projekata odnosit će se na sve dijelove grada Knina, ali s posebnim naglaskom na inicijative koje će doprinijeti revitalizaciji stare gradske

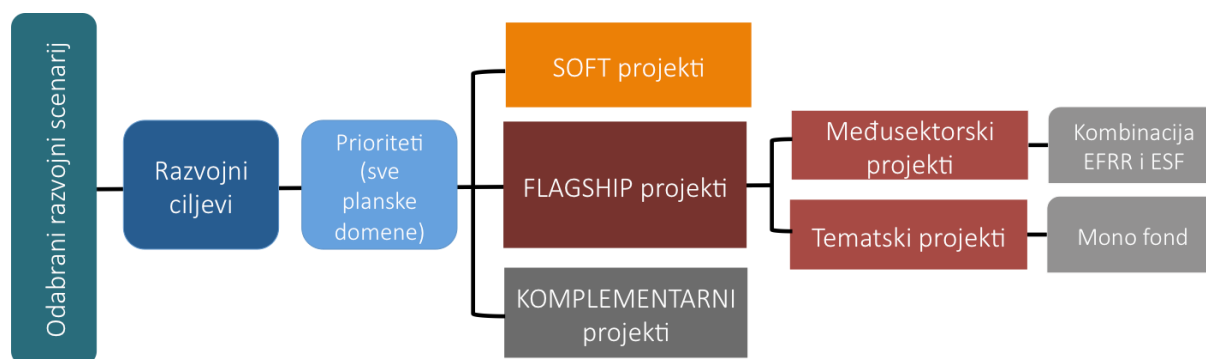
	<p>jezgre te povećanju ponude na kninskoj tvrđavi i rijeci Krki. Grant schema za poduzetnike imat će za cilj poboljšanje konkurentnosti novih i postojećih poduzetnika uz kreiranje novih radnih mjesta, ali će se posebno visoko ocijeniti projekti koji će se provoditi na ključnim područjima intervencije.</p>
<p>Doprinos horizontalnim temama</p>	<p>1. Jednake mogućnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prioritet će podupirati sve vrste poduzetništva, uključujući i socijalno poduzetništvo te će se posebno voditi računa o stvaranju radnih mjesta za skupine u nepovoljnom položaju. Poslovni inkubator posebno će promovirati razvoj poduzeća pokrenutih od strane predstavnika skupina u nepovoljnom položaju i projekte socijalnih poduzeća. Obrazovni programi za poduzetnike i poduzetnike početnike preferirat će sudjelovanje predstavnika skupina u nepovoljnom položaju, a posebno nezaposlenih mladih, žena i osoba s invaliditetom. <p>2. Održiv razvoj i zaštita okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ U sklopu projekta razvoja infrastrukture te u poduzetničkim projektima investirat će se u uvođenje certifikata i normi kvalitete koje u sebi sadrže propise u maksimalnom smanjivanu karbonskog otiska, te učinkovitom korištenju energije. <p>3. Načela dobrog upravljanja, uključujući i suradnju s civilnim društvom</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ U sam proces razvoja poduzetništva bit će uključeni i predstavnici, udruga, organizacija civilnog društva, poduzetničkih potpornih instancija, MSP.
<p>Doprinos postizanju strateških ciljeva</p>	<p>1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovaj strateški cilj se ostvaruje posredno kroz novo zapošljavanje, u okviru poduzetničkog inkubatora te kroz otvaranje start-up-ova, čime se povećava zadovoljstvo građana i kvaliteta života uslijed povećanja ekonomske snage kućanstava. <p>2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovaj strateški cilj se ostvaruje neposredno kroz novo zapošljavanje, u okviru poduzetničkog inkubatora te kroz zapošljavanje u okviru novih start-up-ova i postojećih poduzeća koja će ulagati u poboljšanje vlastite konkurentnosti. <p>3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ovaj cilj ostvaruje se također posredno. Otvaranjem novih kvalitetnih radnih mjesta Knin bi zasigurno privukao obitelji i pojedince iz drugih dijelova Hrvatske.

III Plan provedbe

III. 1 Proritizacija projekata

Kriteriji i metodologija prioritizacije

Ilustracija u nastavku prikazuje preporučenu kategorizaciju projekata prema tipu i važnosti, ali gradovi se mogu odlučiti i za primjenu drugačijih kategorija:

Slika 2 Vrste projekata

Projekti se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- FLAGSHIP / GLAVNI, KLJUČNI projekti su oni oko kojih postoji snažan konsenzus i obvezanost dionika na njegovu provedbu; ovo su projekti koji se smatraju neophodnim za postizanje ciljeva plana i Programa i regeneraciju područja i mogu imati 'soft' i 'hard' komponentu (ESF i EFRR vrste aktivnosti), ili biti isključivo orijentirani na jednu vrstu aktivnosti ('soft' ili 'hard')
- KOMPLEMENTARNI projekti su bitni za ostvarenje ciljeva IP i logiku intervencije svakog prioriteta teritorijalnog razvoja, ali zbog svoje vrijednosti, širine i/ili jačine utjecaja, nisu od presudne važnosti. Po tipu aktivnosti radi se o investicijama u fizičku infrastrukturu (EFRR). Mogu ili ne moraju biti dio razvojnog prioriteta IP-a
- HORIZONTALNI projekti su nematerijalne aktivnosti (npr. obrazovanje, pružanje usluga) koje su usmjerene na ljudske resurse (ESF tip aktivnosti). Horizontalni projekti dio su prioriternih osi IP-a ili su dio strateških projekata.

Prioritizacija projekata vrši se ocjenjivanjem svakog od projekata prema definiranim kriterijima, od kojih svaki ima različitu težinu:

Kriterij	Maximalni broj bodova
K1 Doprinis ciljevima Programa	15
K2 Integriranost projekta (potencijal za aktiviranje sinergija)	20
K3 Izvori financiranja (integracija finansijskih izvora)	15
K4 Doprinis zapošljavanju i poticanje lokalnog gospodarstva	10
K5 Normativna zrelost projekta	15
K6 Logika intervencije	10
K7 Metodologija provedbe projekta	15
UKUPNO	100

Ocjenjivanje vrši Jedinica za IP.

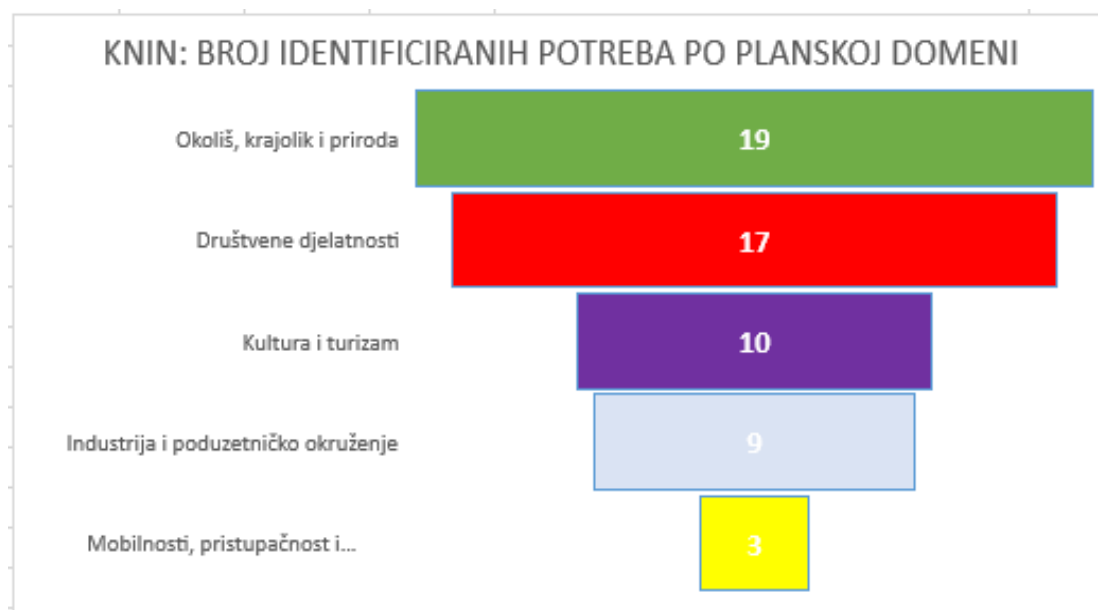
Interpretacija rezultata prioritizacije podrazumijeva da projekti s većim brojem bodova trebaju biti započeti prvi. Osim toga, generalna interpretacija bodovanja je sljedeća:

- Projekti koji imaju između 60 i 100 bodova trebaju biti dodatno razvijeni.
- Projekti koji su ostvarili između 40 i 60 bodova se trebaju dodatno razmotriti.
- Projekti s manje od 40 bodova su vrlo rizični.

U finalnom dokumentu plana bilježe se tijek i rezultati ocjenjivanja. Izvješće o prioritiziranju podnosi se Partnerstvu.

Ocjena projekata

Između siječnja i ožujka 2016. godine prikupljeno je ukupno 58 projektnih prijedloga, sa sljedećom distribucijom prema planskim domenama:

Slika 3. Raspodjela projektnih ideja prema planskim domenama

Jedinica za IP je uz pomoć tehničke pomoći napravila kvalitativnu postupnu selekciju i prioritizaciju ovih projekata kroz 3-mjesečni rad na njihovoj analizi i razradi, na kraju koje se došlo do odabira razvojnog scenarija predstavljenog ovim dokumentom. Analiza je ustanovila da daljnja kvantitativna prioritizacija putem bodovanja nije potrebna.

Naime, detaljna prioritizacija projekata u gradu Knina, zbog manje količine pristiglih projekata i specifičnosti pristupa (Knin je jedini grad u Programu koji je krenuo direktno u izradu Intervencijskog Plana jer je faza analize situacije već bila odrađena u sklopu CEB projekta) nije bila u potpunosti relevantna. Više od 50% (35) pristiglih projekata bilo je na lokacijama stare gradske jezgre (i prostora koji se direktno naslanja na staru jezgru), kninske tvrđave i rijeke Krke što je dobrim dijelom utvrdilo determinirane prioritetne lokacije regeneracije.

Što se ostalih projekata tiče, oni su zbog svoje komplementarnosti ugrađeni u razvojne prioritete IP-a ili se od njih odustalo. Konkretno:

- 7 projekata komunalne infrastrukture nije uzeto u razmatranje jer su se sredstva osigurala ili će biti osigurana kroz druge izvore financiranja.
- 6 projekata razvoja i provedbe socijalnih usluga i usluga obrazovanja i zapošljavanja nije imalo određene lokacije ali je njihovo financiranje moguće kroz ESF grant schemu.

- Za 7 projekata Grada Knina i 7 projekata Komunalnog poduzeća Knin u području društvenih djelatnosti, poduzetništva i okoliša Jedinica za IP smatrala je da ne postoje uvjeti za njihovu realnu pripremu i provedbu u kratkom roku jer je riječ o idejama u najranijoj fazi pripreme bez čvrstog temelja u podršci lokalne zajednice, slabo definiranih financijskih okvira i samog opsega projekata. Projekti iz domene poduzetništva uključeni su u IP u obliku grant scheme, ako je riječ o privatnim inicijativama ili u obliku pojedinačnog projekta (poslovni inkubator u zoni Preparandija).

Ukupno je samo 14 projekata ocijenjen kao trenutno neprovedivo jer su projektne ideje u incijalnoj fazi razvoja i bez potpore zajednice dok je za 7 projekata osigurano financiranje iz drugih izvora. Ostali projekti ulaze u sve moguće secanrije razvoja, ili kao dio prioriternih investicija ili kao dio inicijativa „odozdo“ koje će se financirati kroz programe bespovratnih sredstava.

III. 2 Portfolio projekata

Projektni obrasci

1RP1. Grant schema – Razvoj i provedba programa za društvenu koheziju i povećanje zaposlenosti

Razvojni prioritet:	Urbana revitalizacija stare gradske jezgre
Opći ciljevi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poboljšati društvene usluge i sadržaje za bolju kvalitetu života građana Knina 2. Povećati mogućnosti za zapošljavanje na području grada Knina posebno za skupine koje su u nepovoljnom položaju na tržištu rada 3. Povećati atraktivnost grada Knina za posjetioce i stanovnike
Specifični cilj/evi	Kreirati programe i usluge koji će omogućiti bolju društvenu koheziju i aktivaciju građana Knina s posebnim naglaskom na uključivanje marginaliziranih skupina.
Planska domena	Društvene djelatnosti, Poduzetništvo
Vrijednost	23.000.000 kn
Metoda procjene financijske vrijednosti projekta	<p>Metoda procjene za ovu grant schemu temelji se na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocjeni kapaciteta lokalnih dionika za apsorpcijom sredstava predviđenih ovom grant schemom. 2. Usporedba s ostalim grant schemama i apsorpcijskim kapacitetom iskusnih korisnika bespovratnih sredstava 3. Usklađenost s ostalim projektima unutar IP-a
Financiranje	ESF: 85%
Posredničko tijelo razine 1:	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
Korisnik:	Grad Knin

Prijavitelj i partneri:	Grad Knin Organizacije civilnog društva (udruge, zaklade) Ustanove Trgovačka društva i obrti Škole i učilište u privatnom i javnom vlasništvu Zadruge Regionalna razvojna agencija Turistička zajednica i turističke agencije
Zrelost projekta:	Projekt je razvijen na programskoj razini. Potrebna je izrada Uputa za prijavitelje i druge natječajne dokumentacije.
Provedbeni mehanizam	Shema za dodjelu bespovratnih sredstava/Europski socijalni fond
Ciljane skupine:	Ciljane skupine prema grupama aktivnosti su sljedeće: <u>Grupa I:</u> <ul style="list-style-type: none"> - starije osobe (osobe starije od 65 godina starosti) kojima je potrebna pomoć u obavljanju svakodnevnih poslova - osobe s invaliditetom - djeca i mladi s poteškoćama u razvoju i poremećajima u ponašanju - mlade osobe (15 do 25 godina starosti) - dugotrajno nezaposlene osobe - korisnici minimalne zajamčene naknade (socijalne pomoći) <u>Grupa II:</u> <ul style="list-style-type: none"> - dugotrajno nezaposlene osobe - nezaposlene osobe s invaliditetom - nezaposlene mlade osobe (od 15 do 29 godina starosti) - nezaposlene žene u dobi od 45. godina starosti nadalje - nezaposleni muškarci od 50. godina starosti nadalje - osobe bez zanimanja/zvanja - korisnici minimalne zajamčene naknade (socijalne pomoći) <u>Grupa III:</u> <ul style="list-style-type: none"> - nezaposlene osobe - djelatnici u turizmu i ugostiteljstvu - udruge i institucije u kulturi
Obrazloženje:	Ovaj projekt kroz shemu za dodjelu bespovratnih sredstava uključit će više grupa različitih aktivnosti koje će ciljati na rješavanje identificiranih problema u gradu Kninu u području socijalnog uključivanja, povećanja zapošljivosti te razvoju sadržaja u staroj jezgri grada Knina koji su u skladu s ciljevima regeneracije grada Knina. Svi projekti unutar ove grant scheme morat će imati komponentu revitalizacije ciljanih prostora ovog IP-a te doprinosti cilju regeneracije urbanog područja. Prva grupa aktivnosti koje će se provoditi u okviru projekta usredotočit će se na poboljšanje ponude različitih društvenih usluga i sadržaja u gradu Kninu za

različite ciljane skupine koje trenutačno nemaju pristup tim uslugama i sadržajima sve sa ciljem poboljšanja kvalitete života u gradu Kninu. S jedne strane dio aktivnosti će biti usredotočen na rješavanje problema pristupa uslugama starijim i nemoćnim osobama, uključujući i djecu s posebnim potrebama i poteškoćama u razvoju u gradu Kninu. Prema dostupnim podacima na području Knina 2.312 osoba ima teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti te im je potrebna ili koriste pomoć druge osobe. Od ukupnog broja osoba koje imaju teškoće u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, 866 ima 70 i više godina, što čini udio od 45,75% u ukupnom broju stanovnika iste starosne dobi. Iako je potreba izražena kapaciteti postojećih institucija (CZSS, Dom za starije i nemoćne, Crveni križ i Caritas) koje nude usluge ovim skupinama nisu dostatne u odnosu na potrebu i nužno je uložiti u stvaranje novih usluga i jačanje kapaciteta postojećih pružatelja usluga. Osim navedenih skupina, u okviru prve grupe aktivnosti, ciljale bi se i mlade osobe, dugotrajno nezaposlene osobe i korisnici socijalne pomoći s područja grada Knina s ciljem poticanja njihovog socijalnog uključivanja kroz razvoj raznih društvenih sadržaja namijenjenih njima.

Druga grupa aktivnosti koje će se provoditi u okviru projekta usredotočit će se na podizanje stope zaposlenosti u gradu Kninu ciljajući prvenstveno skupine koje su u nepovoljnom položaju na lokalnom tržištu rada kroz podizanje razine znanja i vještina potrebnih na tržištu rada, usmjeravanje u deficitarna zanimanja, kreiranje aktivnosti koje će poduprijeti njihovo zapošljavanje ili samozapošljavanje. Broj nezaposlenih godinama je nadprosječno visok u gradu Kninu (ukupno 1.458 u 2015. godini) kao i visoki udio onih koji su dugotrajno nezaposleni (duže od 1 godine). Promatrajući strukturu nezaposlenih osoba vidljivo je da većinu nezaposlenih osoba činile su žene, posebice žene starije radne dobi. Osim žena starije radne dobi, nezaposlenost pogađa i u većoj mjeri i muškarce u dobi od 50 nadalje. Također, trećina nezaposlenih nema nikakvu kvalifikaciju (bez škole ili završena samo osnovna škola) i oni spadaju u kategoriju teško zapošljivih osoba. Osim navedenih skupina, primjetan je rast posljednjih godina, kao utjecaj krize, nezaposlenosti mladih osoba, posebice onih koji dolaze direktno iz obrazovanja bez radnog iskustva. Kako bi se pomoglo ovim ciljanim skupinama niz aktivnosti će se oduzeti u okviru projekta i dodatno poduprijeti mjere aktivne politike tržišta rada koje provodi HZZ kako bi se smanjila nezaposlenost i povećao broj zaposlenih u gradu Kninu.

Treća grupa aktivnosti koje će se provoditi u okviru projekta usredotočit će se na povećavanje ukupne atraktivnosti grada Knina za građane i posjetitelje i to kroz provedbu programa koji će doprinijeti društvenoj koheziji.

Nedostaju sadržaji koji bi se mogli pružiti posjetiteljima kao i domaćem stanovništvu za bolju kvalitetu svakodnevnog života te time pridonijeti regeneraciji ciljanih područja. Posebice nedostaju novi sadržaji u promicanju zdravlja, kulturi i sportu za lokalne stanovnike i turiste.

Indikativne prihvatljive aktivnosti:

U okviru predložene sheme za bespovratna sredstva sljedeće aktivnosti se smatraju prihvatljivim prema grupama. Lista aktivnosti nije konačna te prijavitelji mogu predložiti slične aktivnosti koje doprinose navedenom specifičnom cilju. **Svi projekti unutar ove grant sheme morat će imati komponentu revitalizacije ciljanih prostora ovog IP-a te doprinostiti cilju regeneracije urbanog područja.**

Grupa I:

	<ul style="list-style-type: none"> - Organizirati pomoć u kući za starije i nemoćne osobe kojima je potrebna pomoć - Osiguravanje usluge osobnog asistenta u okviru svakodnevnih aktivnosti osoba s invaliditetom - Organiziranje i rad dnevnih i poludnevnih boravaka ili klubova za osobe s invaliditetom i za starije osobe - Organizirati dodatne sadržaje za djecu s poteškoćama u razvoju i poremećajima u ponašanju - Razviti i organizirati aktivnosti volontiranja za socijalno isključene skupine - Razviti kulturne, društveno-korisne, sportske aktivnosti za socijalno isključene skupine - Razvoj mreže pružatelja socijalnih usluga i jačanje njihovih kapaciteta - Druge socijalne usluge <p>Grupa II:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj i provedba po mjeri dizajniranih programa osposobljavanja i usavršavanja za ciljne skupine - Aktivnosti razvoja i pružanja po mjeri rađenih radionica za razvoj socijalno-interpersonalnih vještina potrebnih za podizanje razine zapošljivosti - Radionice za poticanje socijalne uključenosti usmjerene posebice na osobe s invaliditetom i dugotrajno nezaposlene osobe - Poticanje i organiziranje socijalnog poduzetništva kao oblika zapošljavanja ciljanih skupina - Poticanje samozapošljavanja kroz razvoj poslovnih planova, edukacije o poduzetništvu, pomoć pri pokretanju poslovanja i marketingu - Razvoj aktivnosti usmjerenih na profesionalno usmjeravanje i razvoj karijere - Razvoj i uvođenje novih obrazovnih programa za potrebe razvoja turističko – ugostiteljske djelatnosti - Aktivnosti osposobljavanja nezaposlenih osoba ciljanih skupina za turističkog vodiča/pratioca <p>Grupa III:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj i implementacija novih inovativnih turističkih sadržaja i aktivnosti kao dio šire turističke ponude grada Knina - Razvoj i organizacija novih kulturnih događanja i manifestacija u gradu Kninu - Razvoj i organizacija sportskih manifestacija i sadržaja za lokalne stanovnike i turiste - Promicanje zdravih stilova života za sve dobne skupine - Promicanje volonterizma, volonterskog rada u zajednici - Aktivnosti uređenja i stavljanja u funkciju male društvene infrastrukture - Aktivnosti regeneracije kroz društveno koristan rad i participaciju građana
Ključni rezultati	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podignuta razina kvalitete i dostupnost društvenih usluga i sadržaja u Gradu Kninu, posebice za skupine u nepovoljnom položaju 2. Povećana zapošljivost skupina u nepovoljnom položaju. 3. Omogućena bolja društvena kohezija i aktivacija građana te omogućeno stjecanje ključnih kompetencija za svakodnevni život, rad i učenje.
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> - Minimalno 40 novo zaposlenih osoba (prema razini obrazovanja, trajanju nezaposlenosti, spolu i dobi) - Minimalno 10 novozaposlenih osoba s invaliditetom

	<ul style="list-style-type: none"> - Razvijene minimalno 4 nove socijalne usluge - Minimalno 120 osoba pokriveno novim socijalnim uslugama (prema razini obrazovanja, trajanju nezaposlenosti, spolu i dobi) - Minimalno 250 nezaposlenih osoba sudjelovalo u nekoj od aktivnih mjera zapošljavanja (osposobljavanje, doškoloavanje, obrazovanje u mekim vještinama, aktivno tražnje zaposlenja, obrazovanje na radnom mjestu, klubovi za zapošljavanje itd.) - Minimalno 120 osoba sudjeluje u volonterskim aktivnostima (prema razini obrazovanja, trajanju nezaposlenosti, spolu i dobi) - Pokrenuta minimalno 3 pothvata socijalnog poduzetništva - Uređeni objekti koje će koristiti udruge i OCD u m2 - Minimalno 200 ljudi sudjelovalo u aktivnostima vezanim uz sport, kulturu i promociju zdravlja
Lokacija:	Administrativne granice grada Knina
Utjecaj na okoliš	Potreba za izradom Procjene ili Studije utjecaja zahvata na okoliš definirat će se nakon odabira projekata koji će biti financirani unutar ove grant scheme.
Trajanje	<p>Priprema projekta/tender dokumentacije: 6 mjeseci</p> <p>Raspisivanje natječaja/Ugovaranje: 6 mjeseci</p> <p>Provedba projekata: 72 mjeseca</p>
Održivost (financijska i institucionalna)	<p>Kako bi se i nakon provedbe projekata koji će biti financirani ovom grant schemom osigurala održivost njihovih rezultata potrebno je osigurati kako financijske tako i ljudske resurse od strane samih korisnika bespovratnih sredstava i institucija koje podržavaju program. Grad Knin će u svojem proračunu osigurati proračunsku stavku iz koje će se dijelom financirati nastavak pružanja socijalnih usluga i aktivnosti koje su predmetom projekata ove grant scheme. Uz proračunska sredstva grada Knina, osigurat će se i financijska sredstva u proračunima organizacija koje će provoditi pojedinačne projekte. Nadalje, organizacije će dio financijskih sredstava potrebnih za održavanje rezultata projekata osiguravati i prijavljivanjem sljedećih faza projekata na pozive za dodjelu sredstava iz fondova Europske unije. Osiguranje održivosti novokreiranih usluga i programa bit će jedan od uvjeta prihvatljivosti projekata za financiranje s posebnim naglaskom na održivost struktura i njihovo daljnje financiranje. Pothvati socijalnog poduzetništva i druge aktivnosti koje mogu osigurati prihode, dodatno će pospješiti provedbu aktivnosti projekata nakon završetka financiranja iz ove grant sheme.</p> <p>Institucionalna održivost osigurat će se razvojem i pilotiranjem novih usluga i programa koji ciljaju prije svega na društvenu koheziju i uključivanje. Socijalne usluge koje će biti razvijene i provedene u okviru ove sheme postat će dio ukupne ponude socijalnih usluga na razini grada i županije te će se moći ponuditi u svakom trenutku nakon završetka projekta, kao dio „bottom-up“ inicijativa i/ili će se institucionalizirati kao redovni program Ministarstva socijalne politike i mladih. Razvijene i testirane aktivne mjere za zapošljavanje postat će dio portfolija decentraliziranih mjera za povećanje zapošljivosti koji se kao sveobuhvatna usluga mogu kontinuirano provoditi na području grada Knina, županije i ostatku RH. Očekuje se da će pothvati socijalnog poduzetništva nastaviti svoje aktivnosti na otvorenom tržištu uz minimalnu razinu subvencioniranja novorazvijenih programa. Osim razvijenih usluga i programa,</p>

održivost će se osigurati i razvojem kompetencija stručnjaka i ciljnih skupina, a koje će se nastaviti primjenjivati nakon što su projekti završeni. Dio obaveznih aktivnosti unutar ove grant sheme bit će razvoj znanja i vještina za daljnju provedbu usluga i programa koji će biti kreirani. Educirat će se stručnjaci koje će nastaviti prenositi znanja i vještine na sve dionike u ovom području, a posebice na pripadnike skupina u nepovoljnom položaju. Organizacije koje će provoditi projekte će i nakon njihovog završetka na raspolaganje staviti osobe koje su bile uključene u njihovu provedbu te će se time osigurati nastavak pružanja usluga te provedbe programa koji će doprinositi smanjenju nezaposlenosti i povećanju konkurentnosti na tržištu rada osoba iz skupina u nepovoljnom položaju ili onih koji se susreću s problemima dugotrajne nezaposlenosti.

Terminski plan provedbe projekta:

	2017.				2018-2023
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	
Priprema projekta/natječajne dokumentacije					
Raspisivanje natječaja / Ugovaranje					
Provedba projekata (do 2023)					

1RP2. Projekt – Revitalizacija infrastrukture i društvenih aktivnosti u staroj gradskoj jezgri

Razvojni prioritet:	Urbana revitalizacija stare gradske jezgre
Zrelost projekta:	Projekt je u fazi prikupljanja adekvatne dokumentacije za razvoj projekta te su u tijeku razgovori s nizom dionika i stručnjaka za urbanu regeneraciju.
Opći cilj/evi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana 2. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike
Specifični cilj/evi	Obnoviti infrastrukturu s pripadajućim sadržajima u staroj jezgri Knina, u svrhu urbane regeneracije; povećanja funkcionalnosti i atraktivnosti prostora te njezine bolje povezanosti s drugim dijelovima grada.
Planska domena	Društvene djelatnosti, Poduzetništvo
Vrijednost	32.000.000 kn
Metoda procjene financijske vrijednosti projekta	<p>Metoda procjene za ovaj projekt temelji se na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okvirnoj procjeni ovlaštenog arhitekta Borisa Iharoša 2. Okvirnoj procjeni prosječne cijene nekretnina u Gradu Kninu

	3. Troškovima upravljanja projektom (trošak plaća, trošak putnih troškova, trošak edukacija i sl.)
Financiranje	EFRR: 85%, Ostali izvori: 15%
Posredničko tijelo razine 1:	Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
Prijavitelj i partneri:	Grad Knin, Upravitelj d.o.o
Provedbeni mehanizam:	Skup projekata
Obrazloženje:	<p>Stara gradska jezgra bila je razarana nekoliko puta tijekom Domovinskog rata, te je danas devastirana i zapuštena. Zbog objekata koji su u ruševnom stanju prostor je nesiguran i rizičan, a prometnice i putevi nisu uređeni i osvijetljeni što otežava organizaciju bilo kakvih društvenih i gospodarskih aktivnosti u tom dijelu grada. Ovoj lokaciji također nedostaje bolja funkcionalna povezanost s dvjema ključnima točkama u gradu, tvrđavom i rijekom Krkom, čime se taj prostor još više zaobilazi u društvenom i gospodarskom pogledu. Oko 70% stare gradske jezgre je nenaseljeno, napušteno i s tendencijom daljnje urbane deprivacije. Ovaj prostor, iako najznačajniji u povijesnom ali i funkcionalnom smislu, postaje sve veća opasnost za sigurnost stanovnika stare gradske jezgre ali i ostale stanovnike i posjetioce.</p> <p>Investicije u staru gradsku jezgru potrebne su ne samo radi poboljšanja vizualnog dojma već i radi očuvanja gradske baštine te revitalizacije urbanog života koji se slijedom okolnosti preselio u druge, novije dijelove grada. Obnovom infrastrukture unutar stare gradske jezgre stvorili bi se preduvjeti za vraćanje sadržaja i omogućila bolja povezanost s drugim lokacijama u gradu što bi moglo obnoviti nekadašnji društveni, ali i ekonomski utjecaj stare gradske jezgre te potaknuti naseljavanje stanovništva. Naime na tom prostoru nalaze se mnogi objekti koji se mogu urediti u poslovne svrhe kao što su stambeni objekti i kompleks stare gradske tržnice koja je danas nije u funkciji međutim vraćanjem sadržaja i društvenog života u taj prostor mogla bi ponovo postati poveznica lokalnih domaćih proizvoda i krajnjih kupaca.</p> <p>Ovaj projekt uzima u obzir posebnosti i potencijale koje ima stara gradska jezgra te ih stavlja u kontekst cjelovitog razvoja grada i funkcionalno povezuje s tvrđavom i priobaljem Krke. Projekt će obuhvatiti niz aktivnosti/malih projekata razvoja i obnove gradske infrastrukture kojima će se potaknuti urbana regeneracija. Osim obnove stambenih jedinica i javne društvene i gospodarske infrastrukture u svrhu veće energetske učinkovitosti, sigurnosti i vizualnog efekta, također će se urediti i cestovna infrastruktura radi lakšeg kretanja po staroj gradskoj jezgri i povezanosti s ostalim dijelovima grada (posebno s tvrđavom i rijekom Krkom). Ključni dio projekta je kreiranje preduvjeta za urbanu regeneraciju kroz participativno planiranje s lokalnom zajednicom i stručnjacima o smjeru, strategiji i operativnim mjerama urbane revitalizacije gradske jezgre. Koordinacija stručnjaka (prostorni planeri, arhitekti, konzervatori, sociolozi), predstavnika grada Knina i predstavnika građana izradit će kroz participativan proces strategiju i plan urbane regeneracije koji će uključiti prostorno rješenje i</p>

	<p>prijedlog sadržaja za revitalizaciju urbane cjeline. Na temelju strategije i plana urbane regeneracije odredit će se točne lokacije stambenih objekata za obnovu i uređenje te namjena istih, a u skladu s aktivnostima razvoja sadržaja koji će se provoditi kroz grant schemu unutar ovog razvojnog prioriteta. Uz identificirane stambeni objekte, plan revitalizacije uključit će i javnu društvenu i gospodarsku infrastrukturu (stara tržnica, zgrade u javnom vlasništvu, prilazne ceste) koju je potrebno obnoviti i privesti namjeni u skladu s planom revitalizacije. Predviđeni sadržaji u staroj gradskoj jezgri koji će doprinijeti regeneraciji uključuju stambenu infrastrukturu, infrastrukturu za razvoj poduzetništva (stara tržnica, poslovni prostori u uličnim lokalima i na tržnici, prostor za prodaju suvenira, rukotvorina i tradicionalnih proizvoda na prilazu tvrđavi itd.), društvenu infrastrukturu za pružanje socijalnih usluga, sportske aktivnosti i kulturne sadržaje te obnovu nužne komunalne infrastrukture.</p> <p>Sva infrastruktura (gdje god je to moguće) prilagodit će se potrebama osoba s invaliditetom.</p>
Aktivnosti:	<ol style="list-style-type: none"> 0. Upravljanje projektom 1. Izrada projektne dokumentacije <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Izrada Strategije i plana urbane regeneracije stare gradske jezgre 1.2 Edukacija dionika o urbanoj regeneraciji i integriranom pristupu razvoju 1.3 Definiranje intervencija/projekata urbane obnove 1.4 Izrada idejnih rješenja 1.5 Izrada studije izvedivosti 1.6 Izraditi Procjenu utjecaja na okoliš 1.7 Izrada tehničkih i građevinskih elaborata/projekata 2. <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Obnova, uređenje i valorizacija prostora stare tržnice i druge javne infrastrukture 2.2 Uređenje i valorizacija stambenih objekata 2.3 Uređenje cestovne infrastrukture (pristupi tvrđavi i rijeci Krki, zelene površine, rasvjeta, dijelovi cestovne infrastrukture) 3. Promocija projekta
Ključni rezultati	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvijen strateški okvir i lokalni kapaciteti za provedbu urbane regeneracije stare gradske jezgre 2. Obnovljena, valorizirana i stavljena u funkciju infrastruktura u staroj jezgri
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • Obnovljena kvadratura za stanovanje, poslovne prostore, ugostiteljske sadržaje u m² • Obnovljena cestovna infrastruktura u m² • 10 poslovnih prostora obnovljeno i stavljeno na raspolaganje poduzetnicima • 25 smještajnih jedinica za minimalno 50 osoba stavljeno u funkciju (smještajni kapaciteti) • Minimalno 10 poduzetnika koriste poslovne prostore • Minimalno 5000 posjetitelja godišnje na tržnici • Minimalno 20 poduzetnika koji prodaju na tržnici
Upravljanje projektom	<p>Osobe uključene u provedbu projekta:</p> <p>Voditelj projekta (novozaposlena osoba) – 100% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Projektni asistent (novozaposlena osoba) – 100% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Financijski stručnjak (Grad) – 10% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Tehnički voditelj (Grad) - 10% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p>

Trajanje:	45 mjeseci Priprema projektne dokumentacije: 24 mjeseci Ugovaranje i provedba projekta: 21 mjesec
Utjecaj na okoliš	Za ovaj projekt je prema postojećoj zakonskoj regulativi potrebno izraditi Procjenu utjecaja na okoliš.
Lokacija	Stara gradska jezgra i područja koje se direktno naslanjaju na istu.
Održivost (financijska i institucionalna)	<p>Ovim projektom će se provesti obnova i revitalizacija javne infrastrukture stare gradske jezge Grada Knina pa će se za daljnja ulaganja nakon provedbe projektnih aktivnosti te za održavanja razine rezultata istih koristiti financijska sredstva osigurana unuta zasebne proračunske stavke Grada Knina. Na ovaj način osigurat će se sredstva koja će imati za cilj daljnje ulaganje i održavanje infrastrukture stare gradske jezgre.</p> <p>Uz navedena, financijska sredstva osigurat će i javno poduzeće koje upravlja infrastrukturom koja je predmet ovog projekta. Jedan dio sredstava koje će osigurati javno poduzeće će se financirati putem prihoda koji će se ostvariti od najma prostora na gradskoj tržnici i ostalim javnim prostorima. Ujedno, spomenuto javno poduzeće osigurat će i ljudske resurse koji će svojim radom osiguravati razinu rezultata koja će biti postignuta provedbom ovog projekta. Zajednički, Grad Knin i javno poduzeće će osigurati sve oblike institucionalne podrške kako bi se razina postignutih rezultata održala na željenoj razini.</p>

Terminski plan provedbe projekta:	2017.				2018.				2019.				2020.		
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv
1.1 Izrada Strategije i plana urbane regeneracije stare gradske jezgre															
1.2 Edukacija dionika o urbanoj regeneraciji															
1.3 Definiranje intervencija/projekata urbane obnove															
1.4 Izrada idejnih rješenja															

1.5 Izrada studije izvedivosti																				
1.6 Izrada tehničkih i građevinskih elaborata/projekata																				
2. Obnova, uređenje i valorizacija prostora																				
3. Promocija projekta																				

2RP1 Očuvanje okoliša rijeke Krke kroz razvoj selektivnih oblika turizma

Razvojni prioritet:	Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za održivi razvoj lokalne zajednice
Opći cilj/evi:	Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike
Specifični cilj:	Razviti sportsko-rekreacijske sadržaje za lokalno stanovništvo i posjetioce na rijeci Krki.
Planska domena:	Kultura i turizam, Poduzetništvo, Okoliš
Vrijednost:	23.000.000,00 kn
Metoda procjene stvarne financijske vrijednosti projekta	Metoda procjene za ovaj projekt temelji se na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Postojećim idejnim rješenjima 2. Postojećim troškovnicima 3. Procjeni cijene rada 4. Troškovima upravljanja projektom (trošak plaća, trošak putnih troškova, trošak edukacija)
Financiranje:	EFRR: 85%, Drugi izvori: 15%
Prijavitelj i partneri:	Grad Knin, Komunalno poduzeće Knin, Zelenilo i čistoća d.o.o
Zrelost projekta:	Projekt ima projektnu dokumentaciju za većinu infrastrukturnih zahvata. Nedostaje glavni projekt za nekoliko mini projekata te idejno rješenje uređenja cjelokupnog priobalja rijeke Krke.
Provedbeni mehanizam:	Skup projekata

Obrazloženje:

Za grad Knin i Šibensko-kninsku županiju, rijeka Krka predstavlja vezu koja integrira prostor sjeverne i srednje Dalmacije, odnosno Zagore i priobalja. Uz prirodnu i turističku atraktivnost, bitna je i zbog vodoopskrbnih i hidroenergetskih mogućnosti. Dva kilometra nizvodno od Knina počinje područje Nacionalnog parka Krka koji obuhvaća površinu od 111 km² uz tok Krke, nizvodno od Knina do Skradina i donjeg toka Čikole. NP Krka je jedan od najposjećenijih nacionalnih parkova Hrvatske, kojeg je u 2015. godini posjetilo više od 900 000 posjetitelja čime je oborio sve dotadašnje rekorde posjećenosti. Grad Knin u 2015. godini ostvario je oko 2100 dolazaka, tako da unatoč blizini, Knin nažalost nema koristi od NP Krka. Prirodna baština okoliša rijeke Krke kao što su slap Krčić, Burumska i Šarena jezera, arheološko speleološki fenomen Gospodske pećine te blizina Dinare predstavljaju neiskorišteni potencijal razvoja selektivnih oblika turizma na području grada Knina. Kao što krajobrazne posebnosti Krke privlače veliki broj turista u NP Krku, tako i područje Knina ima sve preduvjete za razvoj sportskih i rekreativnih sadržaja koji bi povećali kvalitetu življenja stanovnika Knina i atraktivnost grada za privlačenje turista. Postojeći oblici aktivnog turizma uključuju rekreativne sadržaje kao što su športsko ribolovno društvo, planinarsko društvo, udruga terapijskog i rekreacijskog jahanja te biciklistički klub, međutim za ekonomsko valoriziranje prirodne baštine potrebno je unaprjeđenje tih sadržaja. Makadamski put uz rijeku Krku na području Knina nije uređen, nema rasvjete i sadržaja te stoga dio rijeke Krke uz Knin posjećuju tek poneki ribolovci i biciklisti željni avanture te je potrebno ulaganje u fizičku infrastrukturu kako bi mnogi imali prilike uživati u ljepotama ovog kraja.

Ovim projektom želi se revitalizirati nedovoljno iskorišten turistički, ekološki i ekonomski potencijal rijeke Krke na području samog grada Knina te približiti područje uz rijeku Krku njegovim građanima i turistima. Blizina rijeke i stare gradske jezgre daje velike mogućnosti za simbiozu infrastrukture stare jezgre grada i prirodnog okruženja Krke. Projektom je predviđena je fazna izvedba manjih infrastrukturnih projekata poput izgradnje tri pješačka mosta, uređenje i postavljanje rasvjete za biciklističke i pješačke staze te uređivanje sportsko-rekreacijske-društvene zone. Također je predviđeno i povezivanje obje strane rijeke Krke i gradske jezgre Knina.

Uređenom sportsko-rekreacijskom-društvenom zonom u blizini Kninske tvrđave i stare jezgre grada, povećat će se mogućnost razvoja dodatnih sadržaja i selektivnih oblika turizma kao što su ekološki turizam, kulturni turizam i sportsko-rekreacijski turizam. Uz infrastrukturne projekte, za revitalizaciju ovog područja potrebno je kreirati dodatne sadržaje te uključiti sve relevantne dionike u njihov razvoj. Projektom je planirana uspostava međusektorske Koordinacije koja bi trebala okupiti sve dionike koji mogu doprinijeti razvoju područja rijeke Krke (udruge, poduzetnici, javne institucije, NP Krka i drugi) te kreirati održive sadržaje dodatno na već definirane projekte. Do prijedloga novih sadržaja doći će se procesom zajedničkog planiranja i odlučivanja, a moći će uključiti raznu malu infrastrukturu i meke aktivnosti kao što su širenje svijesti javnosti, edukacija i sl.

	Sva infrastruktura (gdje god je to moguće) prilagodit će se potrebama osoba s invaliditetom.
Aktivnosti:	<p>0. Upravljanje projektom</p> <p>1. Izrada projektne dokumentacije</p> <p>1.1 Izrada glavnih projekata za pješačke/biciklističke staze</p> <p>1.2 Izrada glavnog projekta za pješački most Butižnica</p> <p>1.3 Izrada glavnog projekta za rekreacijski centar i vježbalište</p> <p>1.4 Izrada glavnih projekata za javnu rasvjetu</p> <p>1.5 Izrada studije izvedivosti</p> <p>1.6. Izraditi Studiju utjecaja na okoliš</p> <p>1.7 Ishođenje dozvola za građenje</p> <p>2. Razvoj infrastrukture</p> <p>2.1. Izgradnja biciklističke i pješačke staze</p> <p>2.2 Izgradnja tri mosta</p> <p>2.3 Uređenje sportsko-rekreacijsko-društvene zone</p> <p>2.4 Postavljanje rasvjete</p> <p>3. Razvoj dodatnih sadržaja</p> <p>3.1. Osnivanje i rad Koordinacije dionika za razvoj uz rijeku Krku</p> <p>3.2 Razvoj male turističke infrastrukture</p> <p>3.3. Provedba „mekih“ aktivnosti (izrada promotivnih materijala, promocija u medijima, marketing,</p> <p>4. Edukacije</p> <p>4.1. Edukacije o selektivnim oblicima turizma</p> <p>4.2. Edukacija o zaštiti prirodne baštine</p> <p>4.3. Edukacija o mogućnostima vezanim uz mrežu NATURA 2000</p>
Ključni rezultati	<ol style="list-style-type: none"> 1. Infrastruktura za sportsko-rekreacijske aktivnosti stavljena u funkciju 2. Razvijeni dodatni turistički sadržaji 3. Lokalni dionici imaju kompetencije za razvoj sadržaja u zaštićenim područjima
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • Uređeno minimalno 7 km biciklističkih i pješačkih staza • Izgrađena tri pješačka mosta • Uređeno površina sportsko-rekreacijsko-društvene zone • Postavljeno 7 km rasvjete • Provedeno minimalno 10 mini projekata razvoja dodatnih turističkih sadržaja • Educirano minimalno 100 predstavnika dionika

Upravljanje projektom	Osobe uključene u provedbu projekta: Voditelj projekta (novozaposlena osoba) – 100% radnog vremena kroz 27 mjeseci Projektni asistent (novozaposlena osoba) – 50% radnog vremena kroz 15mjeseci Financijski stručnjak (Grad) – 10% radnog vremena kroz 27 mjeseci Tehnički voditelj (Grad) – 10% radnog vremena kroz 27 mjeseci
Trajanje	24 mjeseca Priprema projektne dokumentacije: 15 mjeseci Ugovaranje i provedba projekta: 21 mjesec
Utjecaj na okoliš	Za ovaj projekt je prema postojećoj zakonskoj regulativi potrebno izraditi Studiju utjecaja na okoliš.
Održivost (financijska i institucionalna)	<p>Kako bi se osigurao kontinuitet razvoja i održavanje infrastrukture uz rijeku Krku i nakon provedbe ovog projekta, Grad Knin će osigurati potrebna sredstva iz vlastitog proračuna. Područje sportsko-rekreacijsko-društvene zone može se nakon završetka projekta koncesijom dodijeliti poduzetnicima ili organizacijama civilnog društva koji će osigurati sve aspekte održivosti, financijske i materijalne, kako se ne bi narušila razina funkcionalnosti zone (ovisno o mišljenju građana). Potencijalni koncesionari će izdvajati dio ostvarenih prihoda na godišnjoj razini za daljnja ulaganja u infrastrukturu rijeke Krke.</p> <p>Razmatrajući aspekte institucionalne održivosti, bitno je istaknuti da će se nakon završetka projekta pružanje gospodarskih aktivnosti morati temeljiti na principima održivog razvoja vodeći računa o ograničenosti prirodnih resursa i razinama propisane zaštite (organizirani grupni posjeti i razgledavanja, rekreativno trčanje, upoznavanje s mediteranskom florom i faunom, organizacije broskog prijevoza putnika, promatranje zvjezdanog neba, aktivni turizam-biciklizam, trekning, nordijsko hodanje i sl.). Uz sve navedeno, budući da su aktivnosti unutar ovog projekta povezane uz područje rijeke Krke, koja se smatra važnim prirodnim resursom, korištenjem sredstava iz fondova Europske unije i/ili sredstvima proračuna Grada Knina te organizacija koje će biti uključene u projekt, osigurat će se nastavak edukacija/podizanja svijesti svih relevantnih dionika te prijenosa njihova znanja i vještina na krajnje korisnike spomenute infrastrukture, a kako bi se kontinuirano doprinosilo podizanju svijesti o potrebi za zaštitom okoliša spomenutog područja i njegovom održivom upravljanju.</p>

Terminski plan provedbe projekta:

	2017.				2018.			
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv
Izrada projektne dokumentacije								
1.1 Izrada glavnih projekata za								

pješačke/biciklističke staze								
1.2 Izrada glavnog projekta za pješački most Butižnica								
1.3 Izrada glavnog projekta za rekreacijski centar i vježbalište								
1.3 Izrada glavnih projekata za javnu rasvjetu								
1.4 Izrada studije izvedivosti								
1.5 Ishođenje dozvola za građenje								
2. Razvoj infrastrukture								
3. Razvoj dodatnih sadržaja								
4. Edukacije								

3RP1 Turistička valorizacija kninske tvrđave kao kulturno-povijesne cjeline

Razvojni prioritet:	Razvoj turističke ponude grada Knina
Opći cilj:	Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike
Specifični cilj:	Turistički valorizirati i obnoviti Kninsku tvrđavu kao pokretača gospodarskog razvoja grada
Planska domena:	Turizam i kultura, Poduzetništvo
Vrijednost:	48.000.000 kn
Metoda procjene stvarne financijske vrijednosti projekta	Metoda procjene za ovaj projekt temelji se na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Okvirnoj procjeni arhitekta Borisa Iharoša 2. Okvirnoj procjeni konzervatora vezanoj uz troškove 3. Cijeni izrade standardne projektne dokumentacije za slične projekte u Hrvatskoj

Financiranje	EFRR: 85%, Drugi nacionalni izvori: 15%
Prijavitelj i partneri:	Grad Knin, Kninski muzej, TZ grada Knina
Zrelost projekta:	Idejno rješenje. Potrebno je pripremiti konzervatorski elaborat, studiju predizvedivosti, glavni projekt obnove, studiju izvedivosti i ishoditi dozvole.
Provedbeni mehanizam:	Skup projekata
Obrazloženje:	<p>Kninska tvrđava je druga je po veličini vojna fortifikacija u Europi, izuzetno razvedena i sačuvana u svim svojim dijelovima. Zaštićena je urbanistička cjelina i upisana u registar Kulturne baštine Republike Hrvatske, kao spomenik nulte kategorije, tj. spomenik od posebnog nacionalnog interesa. Tvrđava zauzima prostor od 123.143 m². Duga je 470 m, široka 110 m, a nalazi se na nadmorskoj visini od 342 m koja dominira okolnim područjem i s nje se prostire pogled na rijeku Krku i zaleđe Zagore. Kontinuirano se obnavlja od 1963. g, a današnji izgled dobila je početkom 18. stoljeća. Unutar zidina zauzima površinu od 48.000 m², dok povijesna jezgra oko tvrđave zauzima 105.000 m². Ona je živući spomenik kulture s muzejom, izložbenim prostorima i restoranom, te svakako predstavlja glavni brand kulturnog turizma na području grada Knina. Unatoč velikoj kulturnoj vrijednosti, Kninsku tvrđavu godišnje posjeti samo oko 10.000 posjetitelja, dok je primjerice tvrđavu slične kulturne vrijednosti sv. Mihovil u Šibeniku u nepune dvije sezone posjetilo preko 250.000 posjetitelja. Treba spomenuti i da je tvrđava najposjećenija za vrijeme proslave Dana Oluje u 8. mjesecu. Uzimajući u obzir potražnju za turističkim uslugama na obali te broj dolazaka u NP Krka (preko 900.000 posjetilaca u 2015 godini) može se zaključiti kako potencijal za generiranje veće turističke potražnje u gradu Kninu itekako postoji, međutim razina ponude turističkih usluga nije na visokoj razini. Trenutni troškovi održavanja infrastrukture tvrđave su visoki i bez ostvarivanja većih prihoda od posjetitelja, bit će u budućnosti sve teže voditi računa o očuvanju kulturne baštine tvrđave i osigurati daljnju valorizaciju i razvoj lokacije. Nedostatak popratnih sadržaja koji bi mogli privući više posjetioca sigurno je jedan od uzroka nedovoljne iskorištenosti prostora tvrđave u turističke svrhe, ali ne smije se zanemariti i nedostatna razina promocije odnosno jasne marketinške strategije i pristupa tržištu. Strateški pristup marketingu i promociji tvrđave te razvoj novih sadržaja ne mogu se promatrati odvojeno od kulturno-povijesnog konteksta čija interpretacija i valorizacija jest osnova za bilo kakve razvojne aktivnosti.</p> <p>Kako bi se iskoristio puni turistički i kulturno-društveni potencijal, potrebna su daljnja infrastrukturna ulaganja kako bi se dijelovi tvrđave obnovili i spasili od propadanja. Novi sadržaji, posebice smještajni kapaciteti zahtijevaju i dodatno uvođenje komunalne infrastrukture – vodovod, kanalizacija i elektromreža. Daljnji razvoj i održivost infrastrukture i sadržaja na tvrđavi ovisi i o upravljanju kulturnim dobrom u koje treba uključiti sve dionike koji su zainteresirani, a posebno poduzetnike čiji se proizvodi i usluge, samo u manjoj mjeri koriste u ponudi tvrđave.</p>

	<p>Potencijal kninske tvrđave nije dovoljno iskorišten te kako bi bio u funkciji ekonomskog razvoja grada, nužno je turistički valorizirati i kreirati adekvatne sadržaje koji se mogu ponuditi posjetiteljima.</p>
<p>Aktivnosti:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upravljanje projektom 2. Izrada projektne dokumentacije <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Izrada konzervatorskog elaborata 2.2. Izrada Procjene utjecaja na okoliš 2.3 Izrada idejnog rješenja ukupnog uređenja tvrđave 2.4 Izrada studije izvedivosti i odabir scenarija razvoja tvrđave 2.5 Izrada glavnog projekta 3. Priprema poslovnog plana i definiranje turističkog proizvoda 4. Razvoj marketing plana i branda tvrđave <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Promocija tvrđave (promocija u tiskanim i digitalnim medijima, sajmovi, tiskani materijali, web, web trgovina) 5. Razvoj infrastrukture <ol style="list-style-type: none"> 5.1 Uvođenje vodovoda, kanalizacija i elektromreža 5.2 Postavljanje rasvjete (funkcionalna i dekorativna) 5.3 Obnova sjevernog i središnjeg dijela te donjeg grada tvrđave 5.4 Izgradnja i opremanje ugostiteljskog objekta u donjem gradu tvrđave 5.5 Adaptacija/opremanje postojećeg restorana 5.6 Uređenje trga u donjem gradu tvrđave 5.9 Uređenje parkinga ispred tvrđave 5.10 Prilagodba tvrđave za OSI 6. Edukacije i mobilizacija poduzetnika <ol style="list-style-type: none"> 6.1. Edukacije za razvoj turističkih proizvoda 6.2. Edukacije za kvalitetnu podršku poduzetnicima i unaprjeđenje poslovanja (poslovni plan, marketinški plan i sl.) 6.3. Mobilizacija poduzetnika, proizvođača
<p>Ključni rezultati</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Obnovljena infrastruktura i razvijeni novi turistički sadržaji na kninskoj tvrđavi • Kninska tvrđava prepoznata od strane posjetitelja kao turistička atrakcija • Lokalni poduzetnici sudjeluju u dodatnoj turističkoj ponudi na tvrđavi sa svojim proizvodima i uslugama

Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • Zaposleno minimalno 15 osoba (održavanje, sobarice, čistači, ugostiteljstvo, management, prodaja i marketing) • Minimalno 100.000 prodanih karata do 2023 • Broj obnovljenih/izgrađenih m2 • Minimalno 30 uključenih poduzetnika u razvoj turističke ponude
Upravljanje projektom	Osobe uključene u provedbu projekta: Voditelj projekta – 100% radnog vremena kroz 72 mjeseca Projektni asistent – 50% radnog vremena kroz 72 mjeseca Financijski stručnjak (Grad) – 10% radnog vremena kroz 72 mjeseca Tehnički voditelj (Grad) – 20% radnog vremena kroz 72 mjeseca
Trajanje	70 mjeseci Priprema projektne dokumentacije: 24 mjeseca Ugovaranje i provedba projekta: 52 mjeseci
Utjecaj na okoliš	Za ovaj projekt je prema postojećoj zakonskoj regulativi potrebno izraditi Procjenu utjecaja na okoliš.
Održivost projekta	Aktivnosti unutar ovog projekta rezultirat će povećanom ponudom turističkih usluga i proizvoda što će dovesti do veće potražnje odnosno broj posjetitelja tvrđave. Kako bi se osigurala održivost postignutih rezultata Grad Knin i Kninski muzej će dio svojih prihoda ostvarenih od prodaje ulaznica i/ili iznajmljivanja poslovnih prostora alocirati u održavanje i daljnju obnovu infrastrukture tvrđave. Kako bi se novorazvijeni sadržaji provodili nakon završetka projekta, Kninski muzej će osigurati dostatne ljudske resurse, koji će nam svim razinama efikasno upravljati i odražavati infrastrukturu i aktivnosti unutar Kninske tvrđave. Plaće tih zaposlenika dijelom će se pokrivati iz povećane razine prihoda Muzeja, a dijelom iz prethodno navedenih projekata. Poslovni subjekti koji će dobiti u najam poslovne i ugostiteljske prostore, također će osigurati sve aspekte održivosti za njihove djelatnosti, kako bi se i taj segment održao na visokoj razini kvalitete, a time doprinio razvoju Kninske tvrđave u uspješan i atraktivan turistički lokalitet.

Terminski plan provedbe projekta:

	2017.				2018.				2019-2022
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	2019-2022
Izrada projektne dokumentacije									
2.1 Izrada konzervatorskog i elaborata									
2.2 Izrada idejnog rješenja ukupnog									

uređenja tvrđave									
2.3 Izrada studije izvedivosti									
2.4 Izrada glavnog projekta/dozvole									
3. Priprema poslovnog plana									
4. Razvoj marketing plana i branda tvrđave									
5. Razvoj infrastrukture									
6. Edukacije i mobilizacija poduzetnika									

3RP2 Kulturna i prirodna baština resurs za razvoj turizma na području grada Knina

Razvojni prioritet	Razvoj turističke ponude grada Knina
Opći cilj:	Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike
Specifični cilj:	Unaprjeđenje turističke ponude Knina kroz razvoj jedinstvene turističke destinacije.
Planska domena:	Turizam i kultura, Okoliš
Vrijednost:	2.000.000,00kn
Financiranje:	EFRR: 85%, Ostali izvori: 15%
Prijavitelj i partneri:	Grad Knin/TZ Knin

Zrelost projekta:	Projektna ideja, ali za ovaj projekt tehničke pomoći nije potrebna tehničko-ekonomska dokumentacija već samo opis posla i ostala natječajna dokumentacija.
Provedbeni mehanizam	Pojedinačni projekt
Obrazloženje:	<p>Iako se broj dolazaka i noćenja turista u gradu Kninu povećava u posljednjih nekoliko godina te je u 2015 godini ostvareno 8499 noćenja što je više od 25% povećanja u odnosu na 2012. godinu, i dalje je riječ o malim brojkama ako se uzme u obzir broj turista koji se na godišnjoj razini slijeva na područje Dalmacije i u Šibensko-kninsku županiju (preko 4.800.000 noćenja u ŠKŽ 2015. godine). Povećanje broja posjeta i noćenja (te povećanje dužine boravka) ne prati i poboljšanje sadržaja i smještaja za turiste.</p> <p>U Šibenskoj-kninskoj, Zadarskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji broj dolazaka i noćenja gostiju bilježi konstantan rast što utječe i na povećanje turističkog potencijala Knina koji se nalazi u blizini turistički najemitivnijih destinacija Dalmacije i u neposrednoj blizini NP Krke kojeg je prošle sezone posjetilo više od 900 000 posjetitelja. Boljem iskorištavanju tog potencijala može doprinijeti razvoj turističke ponude grada Knina i prilagodba turističkoj potražnji. Pri tome kulturna i prirodna baština područja grada Knina može imati ulogu kao ključni resurs za veći zamah u razvoju turizma.</p> <p>Nažalost, kulturna i prirodna baština Knina još nije prepoznata na razini Hrvatske i šire kao potencijalna turistička atrakcija. Dio problema leži i u neprepoznavanju prirodnih i povijesnih resursa baštine na kojima se može temeljiti razvoj turizma kao prosperitetne gospodarske djelatnosti. Stoga će projekt biti usmjeren na pružanje potpore dionicima grada Knina u što boljem korištenju kulturne i prirodne baštine za razvoj turizma, podizanje razine svijesti stanovnika o vrijednosti i ulozi turističkih inicijativa te identificiranja lokaliteta s potencijalom budućih turističkih atrakcija. Osmisliti će se strateški pristup za razvoj turizma na području grada te će se ojačati kapaciteti dionika u turizmu edukacijom i studijskim posjetima.</p>
Aktivnosti:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upravljanje projektom 2. Mapiranje potencijala kulturne i prirodne baštine za razvoj turizma <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Studija o turističkom potencijalu kulturne i prirodne baštine grada Knina 2.2. Izrada interaktivne karte s lokalitetima prirodne i kulturne baštine 3. Razvoj vizualnog identiteta grada Knina <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Definiranje branda, palete turističkih proizvoda i razvoj jedinstvene destinacije 4. Unaprijeđenje kapaciteta turističkih dionika <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Identificiranje i jačanje kapaciteta dionika u turizmu (edukacije i studijski posjeti) 5. Promocija

	5.1 Izrada marketing strategije 5.2 Provedba medijske kampanje
Ključni rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Identificirane turističke atrakcije s najviše potencijala i razvijeni ciljani turistički sadržaji • Povećana prepoznatljivost Knina i njegove kulturne baštine • Unaprijeđeni kapaciteti dionika za razvoj turizma
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • Pripremljena Studija o potencijalu kulturne i prirodne baštine - interaktivna karta • Razvijen vizualni identitet • Osmišljeno minimalno 5 turističkih proizvoda • Osmišljen suvenir grada Knina • Educirano minimalno 30 djelatnika u turizmu i ruralnom razvoju • Provedena minimalno 2 studijska putovanja
Upravljanje projektom	Osobe uključene u provedbu projekta: Voditelj projekta – 50% radnog vremena kroz 20 mjeseci
Trajanje	18 mjeseci
Utjecaj na okoliš	Za ovaj projekt prema postojećoj zakonskoj regulativi nije potrebno izraditi Procjenu utjecaja na okoliš ili Studiju utjecaja na okoliš.
Održivost (financijska i institucionalna)	Budući da su aktivnosti ovog projekta izravno vezane uz razvoj turizma, za održivost rezultata bit će zadužen Grad Knin i Turistička zajednica Grada Knina. Ovi dionici osigurat će sve aspekte održivosti, financijske i institucionalne, kako bi se Knin i nakon završetka ovog projekta nastavio razvijati u turistički atraktivnu destinaciju. Financijska sredstva za nastavak aktivnosti dijelom će se osigurati iz povećane razine prihoda koja će nastati uslijed povećanja broja posjetitelja (boravišna pristojba), a dijelom i prijavom budućih aktivnosti koje se povezuju s ulaganjem u turističku infrastrukturu, edukaciju turističkih dionika ili marketinške aktivnosti na pozive iz nacionalnih programa i/ili fondova Europske unije. TZ grada Knina će uz osiguranje financijskih sredstava biti zadužena i za osiguranje ljudskih resursa koji će biti zaduženi za provedbu budućih aktivnosti te za daljnji razvoj turističkih proizvoda koji će inicijalno biti kreirani ovim projektom. Grad Knin zajedno s TZ-om bit će odgovorni za provedbu strategije razvoja turizma, njezine rezultate i osiguranje financiranja.

Terminski plan provedbe projekta:

	2017.				2018.	
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv
Izrada projektne dokumentacije						
Provedba projekta tehničke pomoći						

4RP1. Grant schema – razvoj poduzetništva u gradu Kninu

Razvojni prioritet:	Osigurati sveobuhvatnu potporu razvoju poduzetništva i samozapošljavanju
Opći cilj	Povećane mogućnosti za zapošljavanje na području grada Knina
Specifični cilj	Jačanje gospodarske aktivnosti u gradu Kninu kroz poboljšanje konkurentnosti postojećih i poduzetnika početnika.
Planska domena:	Poduzetništvo, Okoliš, Turizam
Vrijednost:	27.000.000 kn
Metoda procjene financijske vrijednosti projekta	Metoda procjene za ovu grant schemu temelji se na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ocjeni kapaciteta lokalnih dionika za apsorpcijom sredstava predviđenih ovom grant schemom. 2. Usporedba s ostalim grant schemama i apsorpcijskim kapacitetom iskusnih korisnika bespovratnih sredstava 3. Usklađenost s ostalim projektima unutar IP-a
Financiranje	EFRR: 85%, Ostali izvori: 15%
Posredničko tijelo razine 1	Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU
Korisnik	Grad Knin
Potencijalni prijavitelj i partneri:	Trgovačka društva i obrti Zadruga Javne ustanove i institucije Ustanove za obrazovanje Regionalne razvojne agencije Turistička zajednica
Zrelost projekta:	Projekt je razvijen na programskoj razini. Potrebna je izrada Uputa za prijavitelje i ostale natječajne dokumentacije.
Provedbeni mehanizam:	Grant shema
Ciljane skupine	Trgovačka društva i obrti (za grupe 1,3 i 4) Poduzetnici početnici (za grupu 2)
Obrazloženje:	Prema indeksu razvijenosti Grad Knin spada u II. skupinu indeksa razvijenosti te je ujedno i najslabije razvijeni grad u Šibensko-kninskoj županiji. Uz to, analizirajući ostale indikatore kojima se može promatrati gospodarska slika određenog područja, vidljivo je da je, primjerice, stopa nezaposlenosti Grada Knina, koja iznosi nešto manje od 30%, najveća u usporedbi s ostalim gradovima Šibensko-kninske županije. Također, kada se uspoređuju poslovne aktivnosti

subjekata koji obavljaju svoje djelatnosti na području Grada Knina, vidljivo je da je primjerice došlo do velikog smanjenja broja obrta (u 10 godina došlo je do smanjenja s 290 na 202 registrirana obrta) ili da financijski rezultati poslovanja poduzetnika u 2014. godini ukazuju na smanjenu uspješnost u poslovanju svrstavajući Grad Knin na 245. mjesto svih hrvatskih gradova i općina po uspješnosti poslovanja njegovih poduzetnika. Uz navedene probleme s kojima se susreće sektor poduzetništva treba spomenuti i negativne demografske trendove, primjerice kretanje broja stanovnika (1991. 23.025 stanovnika, 2001. 15.190 stanovnika, 2011. 15.407 stanovnika). Na tragu prethodnog može se zaključiti da sektor poduzetništva Grada Knina nije razvijen, te se većina radnih mjesta generira u javnom sektoru koji vrši i najveća ulaganja u grad. Najveća ulaganja u privatnom sektoru došla su iz područja prerađivačke industrije koja pak nije atraktivna za visokoobrazovane i mlade ljude. Nedostatak posla i kvalitetnih radnih mjesta te slaba ponuda društvenih sadržaja najviše utječe na mlade, koji napuštaju svoj grad.

Ovim projektom obuhvaćeno je više grupa aktivnosti koje imaju za cilj doprinijeti razvoju poduzetništva, čime će se izravno pozitivno utjecati na gospodarska kretanja u gradu. Provedbom navedenih aktivnosti doći će do smanjenja nezaposlenosti, povećanja prihoda kako lokalne zajednice, tako i samih zaposlenika čime će se pak, neizravno poboljšati i cjelokupni standard života stanovnika na području Grada Knina.

Grupa aktivnosti **Proširenje proizvodnih kapaciteta** će se svojom provedbom usredotočiti na proširenje proizvodnih kapaciteta poslovnih subjekata na kninskom području. Sredstva koja će se koristiti kroz provedbu ovih aktivnosti su namijenjena poduzetnicima kako bi potaknuli stvaranje i proširenje proizvodnih kapaciteta za razvoj procesa, roba i usluga, posebice kroz izgradnju i/ili opremanje proizvodnih pogona te za održavanje i povećanje zaposlenosti, prodaju na inozemnim tržištima. Gledajući podatke za kninske poslovne subjekte vidljivo je da njihova konkurentnost naspram ostalih poduzetnika u Hrvatskoj nije reprezentativna pa se provedbom ovih aktivnosti nastoji poboljšati baš taj segment poslovanja kako bi poslovni subjekti na području Grada Knina postali spremniji za nove tržišne poduhvate.

Grupa aktivnosti **Razvoj start-up poduzeća** ima za cilj potaknuti stvaranje novih, inovativnih i tehnološki orijentiranih poduzeća. Aktivnosti, odnosno sredstva za financiranje će u ovoj grupi pokriti široki spektar potreba poduzetnika početnika kao što su pomoć pri osnivanju poduzeća, poticaji za zapošljavanje, ulaganje u opremu i tehnološka rješenja potrebna za istraživanje i razvoj ili komercijalizaciju proizvoda, uređenje poslovnog prostora, pomoć pri provedbi poslovnih planova i druge aktivnosti poticanja poduzetnika početnika u razvoju poslovnih pothvata. Također, nastojat će se ostvariti i suradnja s Veleučilištem Marko Marulić s ciljem osnivanja i studentskih start up poduzeća kojima bi se studentima dala mogućnost samozapošljavanja ili što lakšeg izlaska na tržište rada.

Grupa aktivnosti **Razvoj tradicijskih obrta i djelatnosti - proizvodnja autohtonih proizvoda** ima za cilj pomoći obrtima koji se bave tradicionalnim djelatnostima

na način da posebne zanatske vještine i umijeća koja oni posjeduju prenesu i na daljnje generacije kako bi one osiguravanjem kontinuiteta bavljenja tim djelatnostima i njihovim daljnjim razvojem također doprinijele stvaranju dodatnih vrijednosti za gospodarske aktivnosti Grada Knina. Aktivnosti koje obuhvaćaju ulaganja u opremu neophodnu za bavljenje tradicijskim djelatnostima, usavršavanja postojećih ili generacija na koje se prenose tradicijski obrti te marketinške aktivnosti neće doprinijeti samo poboljšanju gospodarskog stanja Grada Knina, nego će također osigurati kontinuitet i dugovječnost tradicije života na tim područjima koja se može promatrati kroz više aspekata, a jedan od njih je zasigurno i turistička ponuda Grada Knina. Očuvanjem i daljnjim razvojem tradicijskih obrta u nekoj mjeri se i doprinosi grupi aktivnosti **Razvoj turističkih sadržaja**. Kako je već utvrđeno, područje grada Knina predstavlja veliki turistički potencijal zbog blizine okolnih velikih turističkih destinacija. Kako bi se taj potencijal što bolje iskoristio potrebno je razviti nove ili poboljšati turističke proizvode kako bi sačinjavali kvalitetnu turističku ponudu koja u svakom trenutku može zadovoljiti potrebe dolazećih turista. Kako bi se doprinijelo podizanju kvalitete turističke ponude, a samim time i povećanju broja noćenja i dolazaka u Gradu Kninu, aktivnostima će biti obuhvaćen razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i/ili usluga, specifičnih oblika turizma, obnova turističkih objekata te aktivnosti koje uključuju oglašavanje turističkih objekata i proizvoda.

Indikativne prihvatljive aktivnosti:

1. Proširenje proizvodnih kapaciteta

- Ulaganja u izgradnju novih ili proširenje postojećih proizvodnih pogona te njihovo opremanje
- Osposobljavanje zaposlenika poduzeća koja provode ulaganja
- Usluge savjetovanja za poboljšanje proizvodnih procesa i poslovanja
- Ulaganja u nabavu IKT rješenja ili u nabavu patenata, licenci ili drugih oblika intelektualnog vlasništva
- Marketinške aktivnosti i promocija proizvoda

2. Razvoj start-up poduzeća

- Komercijalizacija inovativnih rješenja koji su rezultat istraživanja i razvoja
- Ulaganja povezana s provedbom novih rješenja (tehnologije, proizvodi, procesi, itd.)
- Zaštita i upravljanje pravima intelektualnog vlasništva
- Savjetovanje poduzetnika u početnim fazama poslovanja
- Suradnja s Veleučilištem Marko Marulić

3. Razvoj tradicijskih obrta i djelatnosti - proizvodnja autohtonih proizvoda

- Ulaganje u nabavu opreme potrebne za razvoj obrta i djelatnosti
- Usavršavanje znanja i vještina
- Aktivnosti oglašavanja tradicijskih obrta i djelatnosti

4. Razvoj turističkih sadržaja

- Razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda i/ili usluga
- Razvoj specifičnih oblika turizma
- Ulaganja u uređenje turističkih objekata (na primjer lokaliteti prirodne i kulturne baštine te izletišta ili kušaonice privatnih vlasnika)
- Oglašavanje turističkih objekata i proizvoda

Ključni rezultati	1. Povećani proizvodni kapaciteti i poslovna konkurentnost poduzetnika na kninskom području 2. Pripremljena infrastruktura za razvoj novoosnovanih poduzeća 3. Podignuta razina opremljenosti i kompetentnost obrtnika za kvalitetniji nastup na tržištu 4. Nadopunjena i dodatno razvijena turistička ponuda Grada Knina																																																																																												
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • 120 novozaposlenih u podržanim poduzećima • Površina proširenih i novoizgrađenih proizvodnih kapaciteta u m2 • 30 zaposlenih u podržanim poduzećima je prošlo kroz programe osposobljavanja i specijalizacije • 3 poduzeća sudjelovala na domaćim i/ili inozemnim sajmovima • Minimalno 10 poduzeća podržanih programom • 10 start up poduzeća podržanih programom • 5 tradicionalnih obrta podržanih programom • 3 tradicijska obrta sudjelovala na sajmovima • 3 novouređena izletišta ili kušaonice 																																																																																												
Trajanje projekata	grant Priprema projekta/natječajne dokumentacije: 5 mjeseci Raspisivanje natječaja/Ugovaranje: 6 mjeseci Provedba projekata: 49 mjeseci																																																																																												
Utjecaj na okoliš	Potreba za izradom Procjene ili Studije utjecaja zahvata na okoliš definirat će se nakon odabira projekata koji će biti financirani unutar ove grant scheme.																																																																																												
Održivost (financijska i institucionalna)	Održivost rezultata ove grant sheme osigurat će poduzetnici koji će koristiti bespovratna sredstva i to nastavkom financiranja poslovnih aktivnosti koje će realizirati u sklopu svojih projekata. Proizvodi i usluge te razvijena infrastruktura kreirana projektima financirat će se prihodima od prodaje uslijed aktivnog sudjelovanja na tržištu s proizvodima visoke dodane vrijednosti. Institucionalna održivost odnosno novorazvijena infrastruktura, proizvodi i usluge također će se osigurati od strane samih poduzetnika što je i temeljna ugovorna obaveza, uz povećanu konkurentnost i nova zapošljavanja.																																																																																												
Terminski plan provedbe projekta:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;"></th> <th colspan="4">2017.</th> <th colspan="4">2018.</th> <th colspan="4">2019.</th> <th colspan="3">2020.-2022</th> </tr> <tr> <th></th> <th>1 kv</th> <th>2 kv</th> <th>3 kv</th> <th>4 kv</th> <th>1 kv</th> <th>2 kv</th> <th>3 kv</th> <th>4 kv</th> <th>1 kv</th> <th>2 kv</th> <th>3 kv</th> <th>4 kv</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">Priprema projekta/tender dokumentacije</td> <td></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Raspisivanje natječaja / Ugovaranje</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="background-color: #548235;"></td> <td style="background-color: #548235;"></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">Provedba projekata</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> <td style="background-color: #d9ead3;"></td> </tr> </tbody> </table>														2017.				2018.				2019.				2020.-2022				1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	2020	2021	2022	Priprema projekta/tender dokumentacije																Raspisivanje natječaja / Ugovaranje																Provedba projekata															
	2017.				2018.				2019.				2020.-2022																																																																																
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	2020	2021	2022																																																																														
Priprema projekta/tender dokumentacije																																																																																													
Raspisivanje natječaja / Ugovaranje																																																																																													
Provedba projekata																																																																																													

4RP2. Razvoj poduzetničke infrastrukture u poslovnoj zoni Preparandija

Razvojna os:	Osigurati sveobuhvatnu potporu razvoju poduzetništva i samozapošljavanju
Opći cilj:	Povećane mogućnosti za zapošljavanje na području grada Knina
Specifični cilj:	Razvoj poslovne infrastrukture i kontinuirane podrške poduzetnicima za osnivanje i razvoj novih poduhvata i povećanje konkurentnosti na domaćem i stranom tržištu.
Planska domena:	Poduzetništvo
Vrijednost:	36.000.000,00 kn
Metoda procjene stvarne financijske vrijednosti projekta	Metoda procjene za ovaj projekt temelji se na: <ol style="list-style-type: none"> 1. Okvirnoj procjeni ovlaštenog arhitekta Borisa Iharoša 2. Okvirnoj procjeni prosječne cijene nekretnina u Gradu Kninu 3. Troškovima upravljanja projektom (trošak plaća, trošak putnih troškova, trošak edukacija i sl.) 4. Troškovima pružanja usluga savjetovanja za poduzetnike (plaće zaposlenika, trošak edukacija, trošak inkubacije i sl.)
Financiranje	EFRR: 85%, Drugi izvori: 15%
Prijavitelj i partneri:	Grad Knin, Matica d.o.o, Regionalna razvojna agencija ŠKŽ
Zrelost projekta:	Projektna ideja, riješeni imovinsko-pravni odnosi.
Provedbeni mehanizam:	Pojedinačni projekt
Obrazloženje:	Kako bi se pokrenulo poduzetništvo u gradu Kninu, povećala ekonomska aktivnost te generirala nova radna mjesta, ovim projektom uložiti će se u razvoj kontinuirane potpore postojećim i poduzetnicima početnicima. Grad Knin je već i u prethodnim godinama ulagao u razvoj poduzetništva, međutim nije bilo strateškog, usmjerenog pristupa koji bi donio pozitivnije rezultate, a i intenzivna i kontinuirana potpora razvoju start-up pothvata gotovo u potpunosti je izostala. Trenutno je grad Knin ograničen u prostoru koji može ponuditi potencijalnim ulagačima za proširenje postojećih kapaciteta/razvoj novih projekata i poduzetnicima početnicima za razvoj inovativnih poduzetničkih pothvata. Grad Knin je jedna od jedinica lokalne samouprave koja nema dovoljno adekvatnih opremljenih parcela u vlasništvu za ulagače što jako otežava daljnji razvoj poduzetništva. Nešto poduzetničke infrastrukture moguće je pronaći na prostoru zone Preparandija, ali je riječ o postojećim objektima gdje je i cijena početnog ulaganja veća.

	<p>Cilj ulaganja u poslovnu infrastrukturu inkubatora i povezane usluge u poslovnoj zoni Preparandija je osiguranje infrastrukture i usluga za poduzetnike, a kako bi se privukla nova ulaganja i stvarale mogućnosti za samozapošljavanje.</p> <p>Najveći dio sredstava u projektu predviđen je za razvoj infrastrukture koja je potrebna za svakodnevno obavljanje djelatnosti korisnika Zone i za izgradnju poduzetničkog inkubatora (infrastruktura inkubatora će biti na raspolaganju i postojećim poduzetnicima i potpornim institucijama za različite namjene) u kojem će biti prostori za upravljanje poslovnom infrastrukturom, prostori za edukaciju i informiranje poduzetnika te potporne poduzetničke institucije koje sada nemaju dovoljno resursa za podršku poduzetnicima. U planu je i povezivanje s Veleučilištem Marko Marulić radi razvoja i provedbe novih programa poticanja poduzetništva i start-upova. Takvom suradnjom s Veleučilištem želi se potaknuti komercijalizacija proizvoda koji su nastali iz aktivnosti istraživanja i razvoja te potaknuti studente na osnivanje novih poduzeća.</p> <p>Krajnji cilj ovog projekta je dugoročno rješavanje poduzetničkih potreba koji će omogućiti poticanje poduzetničke aktivnosti, poslovno povezivanje, uspješnije poslovanje te u konačnici i brži lokalni gospodarski razvoj grada Knina.</p>
<p>Aktivnosti:</p>	<p>0. Upravljanje projektom</p> <p>1. Priprema projektne dokumentacije</p> <p>1.1. Izrada idejnog projekta</p> <p>1.2. Izrada Procjene utjecaja na okoliš</p> <p>1.3 Izrada studije izvedivosti</p> <p>1.4 Izrada Glavnog projekta</p> <p>1.5 Ishođenje građevinske dozvole</p> <p>2. Razvoj infrastrukture poslovnog inkubatora</p> <p>2.1. Uređenje prilaza, okoliša. sustava odvodnje, sustava vodovodne mreže, priključnih vodova za struju, plinske mreže, telefonske mreže, u dijelu zone gdje je locirana parcela za izgradnju inkubatora.</p> <p>2.2. Izgradnja i opremanje poduzetničkog inkubatora (prostori za upravljanje, prostori za edukaciju i informiranje poduzetnika i podršku poduzetnicima početnicima)</p> <p>3. Razvoj i provedba programa poticanja poduzetništva i start-upova</p> <p>3.1. Razvoj sustava podrške za potencijalne investitore, poduzetnike i poduzetnike početnike (zapošljavanje kvalificiranog kadra</p> <p>3.2. Razvoj potpornih usluga za korisnike inkubatora</p> <p>3.3. Suradnja s Veleučilištem Marko Marulić vezano uz komercijalizaciju proizvoda istraživanja i razvoja</p> <p>3.4 Pomoć pri razvoju i provedbi start-up projekata</p> <p>3.5 Razviti i provesti programe obrazovanja za zaposlenike</p> <p>3.6 Provesti programe obrazovanja i informiranja za postojeće poduzetnike i poduzetnike početnike</p>

	4. Promocija poduzetništva među različitim društvenim skupinama
Ključni rezultati	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovan i funkcionalan poduzetnički inkubator • Postojeći poduzetnici i poduzetnici početnici osposobljeni za razvoj vlastitih poduzetničkih projekata
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgrađen i opremljen poduzetnički inkubator (cca 2.000 m²) • Minimalno 40 poduzetnika koji koriste novu poduzetničku infrastrukturu • Osnovano minimalno 15 start up poduzeća do 2023 • Minimalno 30 novozaposlenih u start up poduzećima • Minimalno 200 poduzetnika/potencijalnih poduzetnika educirano o poduzetničkim vještinama i znanjima • Minimalno 10 studentskih start up projekata razvijeno i podržano u okviru inkubatora
Upravljanje projektom:	<p>Osobe uključene u provedbu projekta:</p> <p>Voditelj projekta (novozaposlena osoba)– 100 % radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Projektni asistent (novozaposlena osoba)– 50% radnog vremena kroz 27 mjeseci</p> <p>Financijski stručnjak (Grad) – 10% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Tehnički voditelj (Grad) – 10% radnog vremena kroz 48 mjeseci</p> <p>Stručnjak za poduzetništvo (2 novozaposlene osobe) – 100% radnog vremena kroz 27 mjeseci</p>
Trajanje:	<p>45 mjeseci</p> <p>Priprema projektne dokumentacije: 21 mjesec</p> <p>Ugovaranje i provedba projekta: 27 mjeseci</p>
Utjecaj na okoliš	<p>Za ovaj projekt je prema postojećoj zakonskoj regulativi potrebno izraditi Procjenu utjecaja na okoliš.</p>
Održivost (financijska i institucionalna)	<p>Za daljnja ulaganja u infrastrukturu poslovnog inkubatora te provedbu programa za poticanje poduzetništva, financijska sredstva će se osigurati kroz prihode od najma prostora poduzetnicima i drugim dionicima, usluga koje će se nuditi na tržištu te sredstvima grada i drugih institucija koje će sudjelovati u provedbi projekta. Odgovornost za upravljanje inkubatorom i općim razvojem poduzetničke klime bit će na projektnim partnerim i to na temelju partnerskog modela upravljanja, dijeljenjem resursa i aktivnosti prema ključnim kompetencijama partnera.</p> <p>Sve uključene strane u provedbu ovog projekta osigurat će ljudske resurse koji će nastaviti s pružanjem usluga za postojeće i nove poduzetnike. Ujedno nastavit će se na razvoju kompetencija osoba koje će upravljati inkubatorom kako bi mogli pružati kvalitetnu individualnu podršku korisnicima. Nadalje, za start-upove koji će tijekom provedbe projekta ući u prostore poslovnog inkubatora, zaposlenici inkubatora će kontinuirano pratiti njihovo ispunjenje planiranih ciljeva kako bi se postigla najveća moguća efikasnost kako za same start-upove, tako i za poslovno okruženje Grada Knina.</p>

Terminski plan provedbe projekta:

	2017.				2018.				2019.				2020.		
	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv
1. Priprema projektne dokumentacije															
1.1. Izrada idejnog projekta															
1.2. Izrada studije izvedivosti															
1.3. Izrada Glavnog projekta															
1.4. Ishođenje građevinske dozvole															
2. Razvoj infrastrukture poslovne zone Preparandija															
3. Razvoj i provedba programa poticanja poduzetništva i start-upova															

Vremenski plan provedbe

Godina		2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023									
Šifra	Prijavitelj i partneri	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv						
1RP1	Grad Knin	Priprema projekta/natječajne dokumentacije; Ugovaranje				Provedba/Ugovaranje																													
1RP2	Grad Knin, Upravitelj d.o.o.	Priprema projektne dokumentacije; Ugovaranje								Provedba																									
2RP1	Grad Knin, Upravitelj d.o.o.	Priprema projektne dokumentacija/ugovaranje																																	
			Provedba																																
3RP1	Grad Knin, Kninski muzej, TZ	Priprema projektne dokumentacija/Ugovaranje																																	
										Provedba																									
3RP2	Grad Knin, Kninski muzej, TZ grada Knina	Ugovaranje																																	
		Provedba																																	
4RP1	Grad Knin, HGK, Matica d.o.o		Priprema natječajne dokumentacije		Ugovaranje		Provedba/Ugovaranje																												
4RP2	Grad Knin, Matica d.o.o	Priprema projektne dokumentacije/ugovaranje																																	
										Provedba																									

III. 3 Upravljanje

Ključna tijela u provedbi

Grad Knin

Kao nositelj izrade IP-a jedinica lokalne samouprave na čelu s gradonačelnikom ima najveću odgovornost za provedbu svih projekata unutar odabranog scenarija te za ostvarenje pokazatelja na razini razvojnih ciljeva i prioriteta.

Sastav:

- Gradonačelnik
- Zamjenici gradonačelnika
- Bilo koja službena osoba ovlaštena za zastupanje interesa grada od strane gradonačelnika

Zadaci:

- Nadgledati cijeli proces implementacije IP-a na području grada
- Imenovanje i razrješenje članova Jedinice za IP
- Odobranje Akcijskih planova IP-a
- Odobranje raspisa natječaja unutar razvojnih prioriteta i projekta

Jedinica za IP

Članovi jedinice zaposlenici su gradske uprave ojačani stručnjacima iz operativnih tijela zaduženih za planiranje i provedbu razvoja zajednice (Matica d.o.o, Kninski muzej).

Nadalje, kapaciteti i sastav Jedinice za IP-e mogu se i trebaju, ako je to moguće i opravdano, ojačati vanjskom stručnom pomoći.

Sastav:

- Voditelje Jedinice za IP, koji je ujedno i Koordinator rada Partnerstva za IP – izabran od strane gradonačelnika
- Multidisciplinarni tim službenika JLS te po potrebi i ostalih javnih tijela koje imaju mandat za strateško planiranje i provedbu razvojnih projekata, kao npr. lokalne agencije za razvoj (preporuke: osobe aktivne/iskusne u poslovima lokalnog razvoja, prostornog planiranja, planiranju proračuna, EU fondovima)
- Broj članova Jedinice je trenutno 7 s mogućnošću proširenja i uključivanja drugih stručnjaka ukoliko to bude zahtijevao proces provedbe. Jedinica okuplja Tehničke voditelje projekata (4) i Financijskog stručnjaka (1) koji će sudjelovati u koordinaciji svih projekata i IP-a u cjelini.

Zadaci Jedinice za IP:

- Organizacija rada na izradi analize područja i intervjenskog plana;
- Sakupljanje podataka, organizacija i facilitacija konzultativnog procesa, osnaživanje i izgradnja Partnerstva za IP (administrativna i svaka druga podrška radu Partnerstva za IP);
- Identifikacija i kontinuirano prikupljanje podataka o projektima kroz konzultaciju s dionicima, bilo da su oni članovi Partnerstva za IP ili ne;
- Suradnja s vanjskim ex-ante evaluatorima, te ugrađivanje njihovih preporuka u proces pripreme plana, te konačni dokument IP-a;
- Priprema dokumenata - Analiza područja i Intervencijski plan;
- Operacionalizacija projektnih ideja i razvijanje intervencija (selekcija i prioritizacija projekata, izrada projektne dokumentacije u suradnji sa stručnjacima);
- Suradnja i komunikacija s Ministarstvom i drugim relevantnim tijelima (npr. županija, regionalni koordinator, LAG i sl.)

- Provedba IP-a, praćenje i interna evaluacija

Partnerstvo za IP

Čine ga svi relevantni dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora koji mogu aktivno pridonijeti procesu. Partnerstvo za IP se formalno uspostavlja kao savjetodavna i informativna podrška gradskoj upravi u pripremi i provedbi intervjenskog plana, ali njegova uloga nije puko 'savjetovanje', već aktivno sudjelovanje u kreiranju strateškog usmjerenja intervjenskog plana. Jedino takvim pristupom može se omogućiti kreiranje istinskog 'lokalnog partnerstva' u kojem gradska uprava zajedno s lokalnom zajednicom radi na kreiranju, usmjeravanju i ostvarenju ciljeva razvoja koji su ukorijenjeni u lokalnoj zajednici.

Sastav:

- Koordinator rada Partnerstva za IP
- Multidisciplinarni tim s balansiranim odnosom javnog, realnog i civilnog sektora (osobe imenovane ispred svojih institucija)

Zadaci:

- Prikupljanje i pružanje informacija/podataka, prijedloga i mišljenja koje su bitne za analizu područja i pripremu intervjenskog plana (dostava prijedloga, dokumenata i podataka, aktivno sudjelovanje na planskim i konzultativnim sastancima i raspravama).
- Aktivno praćenje procesa izrade Intervjenskog plana i povratno informiranje vlastite organizacije i drugih dionika iz svog užeg sektora.
- Razmjena informacija i davanje mišljenja i preporuka tijekom cijelog planskog procesa.
- Davanje službenog obvezujućeg mišljenja na završni nacrt IP prije usvajanja od strane Gradskog vijeća.

Ostali dionici uključeni u proces organizacije i odgovornosti za provedbu individualnih projekata

Za provedbu individualnih razvojnih projekata Grad Knin uključit će i operativna tijela kao što su upravni odjeli, javne institucije i poduzeća. Svakom projektu dodijeljeno je tijelo koje će upravljati aktivnostima i natječajima unutar projekata ili Grant sheme kao nositelj i/ili kao partner.

Sastav:

- Upravni odjeli unutra jedinice lokalne samouprave
- Javne institucije s područja kulture (Kninski muzej)
- Javna poduzeća zadužena za infrastrukturu, energetska učinkovitost, upravljanje stambenim i poslovnim objektima (Upravitelj d.o.o, Komunalno poduzeće d.o.o., Čistoća i zelenilo d.o.o.)
- Ostale institucije i organizacije koje se bave razvojem i sektorskim temama Turistička zajednica grada Knina, Veleučilište u Kninu, Matica d.o.o, Razvojna agencija Šibensko-kninske županije

Osim zaposlenika partnerskih institucija, angažirat će se i najmanje 10 stručnjaka za provođenje aktivnosti unutar projekata na pozicijama Voditelja projekta, projektnog asistenta i stručnjaka za poduzetništvo.

Zadaci:

- Podrška Jedinici za IP prilikom operacionalizacije projektnih ideja i planiranja intervjencija
- Pomoć pri izradi natječajne dokumentacije i praćenje provedbe projekata unutar Grant shema
- Koordinacija i provedba aktivnosti unutar skupa projekata
- Praćenje provedbe outputa na razini aktivnosti unutar individualnih razvojnih projekata (Flagship, Grant shema)

- Izvještavanje Gradonačelnika i Jedinice za IP o implementaciji individualnih projekata
- Razmjena informacija i davanje mišljenja i preporuka tijekom cijelog planskog procesa.

Mehanizmi provedbe

Sagledavajući provedbu IP-a u njegovom totalitetu, treba razlikovati dvije, međusobno povezane razine:

- Razina IP-a (praćenje i ocjena napretka, uključujući ažuriranje plana);
- Razina operacija (priprema i provedba pojedinih projekata).

Razina IP-a je isključiva odgovornost Grada i uključuje zadatke, odnosno obveze koje proizlaze iz EU financiranja, a ustanovljene su Sporazumom o financiranju IP-a:

- Tehničko upravljanje - praćenje dinamike provedbe svih operacija i pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS
- Financijsko upravljanje – vođenje financijskog tijeka, nadzor i kontrola te pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS
- Monitoring - Prikupljanje i obrada podataka prema definiranim pokazateljima, na nivou projekata, prioriteta i cijelog IP-a, te pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS
- Elaboracija i provedba mjera za poboljšanje provedbe uključujući eventualne izmjene Akcijskog plana IP-a.
- Informiranje javnosti i promidžba

Razina operacija odnosi se na sve radnje i resurse koje je potrebno angažirati da bi se realizirali pojedini projekti. To podrazumijeva prvenstveno:

- Pripremu pojedinačnih projektnih prijedloga
- Upravljanje individualnim projektima u svim ciklusima i aspektima njihove provedbe (financijski i tehnički management)
- Praćenje i ocjena izvršenja projekta, te izvještavanje prema gradu i ugovarateljnim tijelima

Nositelji ovih aktivnosti su prijavitelji, što uključuje i Grad. Slijedeći slika prikazuje razine i mehanizme provedbe IP-a.

RAZINA IP				RAZINA OPERACIJA			
Razvojni ciljevi	Razvojni prioriteti	Donošenje odluka i nadzor: Gradsko vijeće		Razvojni projekti	Donošenje odluka i nadzor: Nadzorno tijelo projektnog radnog tima / gradonačelnik		
		Koordinacija	Izvršenje		Koordinacija	Izvršenje	Potpورا
1. Poboljšanje javnih usluga i sadržaja za bolju kvalitetu života građana 2. Povećane mogućnosti za zapošljavanje 3. Povećana atraktivnost grada za posjetioce i stanovnike	1 Urbana revitalizacija stare gradske jezgre	Gradonačelnik / osoba zadužena za koordinaciju	Izvršenje	1RP1 Revitalizacija grada Knina kroz bolju društvenu koheziju i povećanje zaposlenosti	Član Jedinice IP - koordinator	UO za financije, gospodarstvo i EU fondove	
	2 Aktiviranje rijeke Krke kao resursa za održivi razvoj lokalne zajednice			1RP2 Uređenje i energetska obnova stambenih objekata u starom dijelu grada		UO za prostorno uređenje, komunalne, imovinsko-pravne poslove i zaštitu okoliša	Upravitelj d.o.o
	3 Razvoj turističke ponude grada Knina			2RP1 Očuvanje okoliša rijeke Krke kroz razvoj selektivnih oblika turizma		Komunalno poduzeće d.o.o. / Čistoća i zelenilo do.o. / Upravitelj d.o.o	UO za prostorno uređenje, komunalne,
	4 Razviti efikasnu potporu poduzetništvu			3RP1 Turistička valorizacija kninske tvrđave kao kulturno-povijesne cjeline		UO za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti / Kninski muzej	
				3RP2 Kulturna i prirodna baština resurs za razvoj turizma na području grada Knina		UO za lokalnu samoupravu i društvene djelatnosti / Kninski muzej	
				4RP1 Razvoj poduzetništva u gradu Kninu		UO za financije, gospodarstvo i EU fondove	Matica d.o.o., RRA
				4P2 Razvoj poduzetništva i industrije u poslovnoj zoni Preparandiia		UO za financije, gospodarstvo i EU fondove	Matica d.o.o., RRA

Slika 4. Grafički prikaz razina provedbe IP-a, ciljeva i prioriteta

III.1.1 Kapaciteti

Za provedbu razvojnih projekata, a posebice za korištenje sredstava iz EU programa potreban je značajan angažman ljudi, znanja i resursa. Postojeći kapaciteti JLS nisu dovoljni za učinkovito ispunjenje svih očekivanih zadataka.

Kako bi adresirao problem podkapacitiranosti za provedbu IP-a, grad će poduzeti sljedeće mjere:

1. Udruživanje resursa gradske uprave s drugim dionicima – strateški partneri

Ključni strateški partneri s kojima će Grad udružiti resurse su:

- Upravitelj d.o.o, Komunalno poduzeće d.o.o., Čistoća i zelenilo d.o.o.
- Kninski muzej
- Turistička zajednica grada Knina
- Veleučilište u Kninu
- Razvojna agencija Šibensko-kninske županije
- Matica d.o.o

Osim toga, prema potrebama specifičnog projekta namjeravaju se sklopiti *ad hoc* partnerstva s organizacijama iz javnog i privatnog sektora.

Za pojedine aspekte provedbe – prvenstveno izvođenje radova, dobavu robe i pružanje specifičnih usluga – Grad će se oslanjati na naplative usluge privatnog sektora.

Vrsta dionika, razina i tip angažmana će varirati ovisno o tome da li se radi o razini programa ili individualnog projekta. Drugim riječima, grad će zadržati glavnu nadzornu i provedbenu ulogu na razini ukupnog plana, dok će se na razini projekta oformiti timovi u kojima će uloge varirati. Da bi optimizirala korištenje vlastitih resursa JLS treba alocirati odgovornosti na druge dionike (npr. krajnje korisnike projekata) kadgod je to moguće i legitimno.

2. Korištenje tehničke pomoći vanjskih pružatelja usluga koju će osigurati Ministarstvo

U ovoj fazi nisu poznatu uvjeti i mogućnosti korištenja ovih usluga.

3. Korištenje vanjskih savjetodavnih usluga koji će se financirati iz projekata IP-a.

Vanjska pomoć za pripremu i vođenje projekata, dakle ona koja se ne odnosi na izvršenje sadržajnih projektnih aktivnosti (isporučenje radova, roba i usluga), bit će optimizirana s obzirom na vlastite i suradničke kapacitete, opseg i važnost projekta. Procjena potrebnih resursa za svaki projekt bit će definirana nakon razvoja punih projektnih prijava odnosno pripreme projektne dokumentacije.

Ujedno, sljedećom tablicom prikazano je znanje i dosadašnje iskustvo Grada Knina i njegovih strateških partnera stečeno provedbom raznih projekata u proteklom razdoblju.

Tablica 2. Projekti provedeni od strane Grada Knina i strateških partnera

Naziv projekta	Vrijednost projekta (HRK)	Izvor financiranja projekta	Ljudski resursi korišteni u provedbi projekta	Opis aktivnosti projekta	Trajanje projekta	Partneri na projektu
1. Poboljšanje sustava vodoopskrbe i odvodnje i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda grada Knina	Cca 85.000.000	EU i RH; IPA - projekt	Voditelj projekta Hrvatske vode, Grada Knin,1 inženjer -	Izgradnja nove i sanacija postojeće vodovodne i kanalizacijske mreže, izgradnja uređaja za pročišćavanje	2011. - 2016. (projekt u tijeku)	Grad Knin i Komunalno poduzeće

			pomoćnik voditelja projekta Komunalno poduzeće, 2 inženjera - pomoćnika voditelja projekta	otpadnih voda, nabava opreme – kamiona i jačanje kapaciteta Komunalnog poduzeća		
2. Rekonstrukcija vojnih skladišta, prenamjena i adaptacija u studentski dom u Kninu	Cca 18.600.000	MRRFEU i Grad Knin	Grad Knin: 1 inženjer	Grad Knin - potrebna dokumentacija i ishođenje dozvola te praćenje realizacije projekta uz MRRFEU. MRRFEU je raspisalo natječaj i ugovorilo izvođenje radova.	2013. - 2016.	-
3. Rekonstrukciji komunalne infrastrukture u Zvonimirovoj ulici i ulici Dr. Franje Tuđmana u Kninu	Cca 12.600.000	Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Grad Knin	Voditelj projekta Hrvatske vode, Hrvatske ceste, Grad Knin i Komunalno poduzeće – jedan predstavnik u postupku nabave i praćenja realizacije projekta.	Priprema i provedba postupka javne nabave, ugovaranje i praćenje izvođenja radova.	2011. - 2014.	-
4. Sanacija stambenih zgrada na području grada Knina	Cca 32.000.000	MRRFEU i Grad Knin	1 inženjer	Grad Knin je naručio izradu potrebne projektne dokumentacije, proveo postupak javne nabave, ugovorio izvođenje radova, pratio realizaciju projekta i izvještavao MRRFEU	2009. - 2013.	-
5. Sanacija zgrade gradske uprave Grada Knina	3.500.000	FZOEU i Grad Knin	1 inženjer	Grad Knin je naručio izradu potrebne projektne dokumentacije, proveo postupak javne nabave, ugovorio izvođenje radova,	2014. – 2015.	-

				pratio realizaciju projekta i izvještavao FZOEU		
6. Modernizacija javne rasvjete na užem području grada Knina	Cca 1.500.000	FZOEU i Grad Knin	1 inženjer	Grad Knin je naručio izradu potrebne projektne dokumentacije, proveo postupak javne nabave, ugovorio izvođenje radova, pratio realizaciju projekta i izvještavao FZOEU	2013. – 2014.	-
7. Izgradnja spomenika Oluja 1995 u Kninu	Cca 7.500.000	Vlada RH, Grad Knin i donatori	1 inženjer	Raspisivanje javnog natječaja za arhitektonsko urbanističko rješenje uređenja trga s izgradnjom spomenika, ishođenje dozvola, provođenje postupka javne nabave za radove, praćenje realizacije projekta i izrada izvješća prema donatorima	2011.	-
8. Izgradnja pristupne prometnice do 2 stambene zgrade u naselju Senjak u Kninu	Cca 1.800.000	DUOSZ + Grad Knin	1 inženjer	Naručena projektna dokumentacija, ishođene potrebne dozvole, proveden postupak javne nabave, ugovoreni radovi, praćena realizacija istih i izvještavan DUOSZ.	2014. (5 mjeseci)	-
9. Izgradnja muzeja „Oluja 95“ na tvrđavi u Kninu	Cca 5.400.000	Ministarstvo kulture i Grad Knin	1 inženjer	Naručena projektna dokumentacija, ishođene potrebne dozvole, proveden postupak javne nabave, ugovoreni radovi, praćena realizacija.	2015. (6 mjeseci)	Kninski muzej
10. Sanacija izvorišta Šimića vrelo u Kninu	Cca 10.000.000	Hrvatske vode i	3 inženjera, 1 iz Grada Knina je samo	Komunalno poduzeće je pripremilo projektnu	2012. - 2013.	Grad Knin

		Komunalno poduzeće	sudjelovao u postupku javne nabave	dokumentaciju, provelo postupak javne nabave za radove i nadzor i pratilo realizaciju projekta.		
11. Uređenje Branimirove i Jelenine ulice u Kninu	Cca 1.000.000	MRRFEU + Grad Knin	1 inženjer	Naručena projektna dokumentacija, provedeni postupci javne nabave, ugovoreni radovi, praćena realizacija istih i izvještavano MRRFEU.	2014. – 2015. (5 mjeseci)	-
12. Uređenje staza duž rijeke Krke	323.000	Ministarstvo turizma, Grad Knin i Šibensko-kninska županija	1 zaposlenik Grada Knina	Izgradnja i stavljanje u funkciju plovećeg slava koji prometuje duž rijeke Krke + uređenje 1. faze pješačko-biciklističke staze duž rijeke Krke	2014.	-
13. Pješačko biciklistička staza duž rijeke Krke / Cesarićeva obala	830.000	Ministarstvo turizma i Grad Knin	1 zaposlenik Grada Knina	Uređenje 2. Dijela pješačko-biciklističke staze duž rijeke Krke – Cesarićeva obala te kupnja i ugradnja 6 profesionalnih sprava za vježbanje na novoizgrađenom vježbalištu uz rijeku Krku	2015.	-
14. Interpretacijski centar hrvatske prošlosti i budućnosti	663.600	Ministarstvo turizma i Grad Knin	1 zaposlenik Grada Knina	Obnova i sanacija stoljetnih i do tada potpuno devastiranih skala Hrvoja Požara-kao jedan od prilaza Kninskoj tvrđavi.	2016.	-
15. Jadranska mreža za transfer tehnologije – TTAdria	cca. 6.767.679,15	Europski fond za regionalni razvoj	1 stručni suradnik u provedbi projekta; 1 sektorski stručnjak	Mapiranje, informiranje i edukacija lokalne zajednice i šire javnosti o intelektualnom vlasništvu, umrežavanje inovacijskih dionika, organizacije radionica, sektorskih sastanaka, regionalnih radionica, B2B sastanaka, provedba	04.2013 – 04.2015	Sveučilišta u Splitu, Dubrovniku, Zagrebu, Puli, Rijeci, Zadru, Veleučilište u Šibeniku, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Medicinski fakultet Split, Pomorski fakultet Split, Kemijsko-tehnološki fakultet Split, FESB Split, Fakultet

				projekta na području Šibensko-kninske županije (administrativni poslovi), savjetovanje i pomoć znanstvenicima i MSP pri komercijalizaciji novih proizvoda i transferu tehnologije		građevinarstva, arhitekture i geodezije Split, HAMAG-BICRO, HGK Split, Regionalne razvojne agencije Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Dubrovačko-neretvanske županije, PODI Šibenik, MARIBIC, HUK
16. Transfer tehnologije i komercijalizacija inovacija u sektoru hrane-TechTransferSIKC	cca. 3.647.423,85	Europski fond za regionalni razvoj	1 voditelj projekta; 1 asistent voditelju projekta; 1 koordinator za javnu nabavu; 1 web koordinator projekta; 2 viša laboratorijska tehničara; 3 stručna suradnika	Uspostava i opremanje Laboratorija za kemiju i tehnologiju žitarica, razvoj i lansiranje na tržište novih funkcionalnih proizvoda na bazi žitarica provedeni postupci javne nabave, ugovoreni radovi, praćena realizacija istih i izvještavano SAFU	04.2013 – 04.2015	Prehrambeno-biotehnološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, HGK Županijska komora Šibenik, Obrtnička komora Šibensko – kninske županije, Djelo d.o.o., Pekara Krka Šibenik
17. CARDS 2002- Regionalni razvoj Zadarske i Šibensko-kninske županije-Razvoj turističkih kapaciteta u Kninu i široj okolici	343.989	Europski fondovi, Grad Knin, HTZ	-	Izgradnja turističke infrastrukture (rijeka Krka i Krčić, planine Dinara i Promina, Tvrđava i grad Knin), edukacija partnera, turističkog osoblja i poduzetnika, promocija i marketing	2004. – 2006.	Grad Knin; Športsko ribolovno društvo Krka; Lovačko društvo Dinara
18. Dovođenje radova Muzej Oluja 95	100.000	Hrvatska turistička zajednica	-	Nabavka tehničkih uređaja za multimedijско prikazivanje za 7 cjelina koje postav Oluja 95 obuhvaća; Otkup muzejske građe.	2015.	-
19. Uređenje poučne staze akademika Hrvoja Požara	35.975	Hrvatska turistička zajednica i Turistička zajednica grada Knina	-	Postavljene 4 city light vitrine dimenzija 740x2035x210 duž poučne staze	2016.	-
20. Popravlak i obnova turističke signalizacije	31.312,50	Hrvatska turistička zajednica i Turistička zajednica grada Knina	-	Postavljanje četiri nove table na novim stupovima i obnovljene već postojeće table na već postojećim stupovima.	2013.	-

III.1.2 Uloge i odgovornosti u provedbi

Opća i viša odgovornost provedbe ovog programa pripada gradu Kninu. Važno je međutim, napomenuti da je za osiguranje provedivosti (sukladnosti s dostupnim resursima) i prihvatljivosti (javna i politička potpora koja osigurava legitimitet) u provedbi nužno ravnopravno aktivno uključenje i kreativni napor svih dionika što posebice uključuje formalno uspostavljeno Partnerstvo za IP, ali i šire. Funkcionalno odgovornosti možemo podijeliti na:

- Ulogu donošenja odluka i nadzora;
- Izvršnu ulogu;
- Koordinacijsku ulogu
- Suradničku/potpornu ulogu.

Sumarno, s aspekta grada kao nositelja odgovornosti za provedbu cjelokupnog IP-a, stavljanje u odnos gore opisanih aktivnosti provedbe, dionika i funkcija daje slijedeću sliku:

RAZINA IP-A

<i>Aktivnosti</i>	<i>Funkcije (odgovornosti)</i>	<i>Dionici</i>
Na nivou IP-a		
a) Tehničko upravljanje - praćenje dinamike provedbe svih operacija i pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS b) Financijsko upravljanje – vođenje financijskog tijeka, nadzor i kontrola te pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS c) Monitoring - Prikupljanje i obrada podataka prema definiranim pokazateljima, na nivou projekata, prioriteta i cijelog IP-a, te pripadajuće izvještavanje prema MRRFEU/MRMS d) Elaboracija i provedba mjera za poboljšanje provedbe uključujući eventualne izmjene Akcijskog plana IP-a e) Informiranje javnosti i promidžba	Donošenje odluka i nadzor	Gradsko vijeće i Partnerstvo za IP
	Izvršenje	JIP Strateški partner
	Koordinacija	Gradonačelnik / osoba zadužena za koordinaciju
	Suradnja/potporna	Partner

RAZINA INDIVIDUALNIH PROJEKATA

<i>Aktivnosti</i>	<i>Funkcije (odgovornosti)</i>	<i>Dionici</i>
Na razini projekta (za projekte kojima je grad korisnik)		
a) Razrada (tehnička priprema) projekta	Donošenje odluka i nadzor	Gradonačelnik
b) Financijsko i tehničko upravljanje provedbom	Izvršenje	Projektne timovi, tehnička pomoć za financijsko upravljanje npr, ili vanjski suradnici za razradu projekta....

c) Praćenje i ocjena izvršenja projekta, te izvještavanje prema JIP i ugovarateljnim tijelima	Koordinacija	Član JIP - koordinator
	Suradnja/potpora	Dionici

Na razini pojedinih projekata sve gore navedene načelne aktivnosti i funkcije bit će operacionalizirane u obliku detaljnih planova rada, pri čemu će se napraviti distinkciju funkcija na razini projekata (alociranje odgovornosti i zadaća), procjena radnog opterećenja i prikladno optimalno alociranje resursa (ljudskih i vremenskih). Sve gore navedene načelne aktivnosti i funkcije bit će operacionalizirane u obliku detaljnih planova rada, koji će se pripremiti prije slanja pojedinih projekata na natječaje.

Stvaranje mreže suradničkih institucija je dio šire uloge informiranja i promidžbe koju grad ima, a koja je naročito važna. Naime, grad zbog svojih zakonom određenih ovlasti ima mogućnost prikupljanja i pristupa informacijama koji dugima nisu dostupni, pa stoga nosi i odgovornost za kanaliziranje informacija i/ili projektnih ideja. Ovo uključuje i potporu potencijalnim korisnicima grant shema koje će se provoditi u sklopu IP-a.

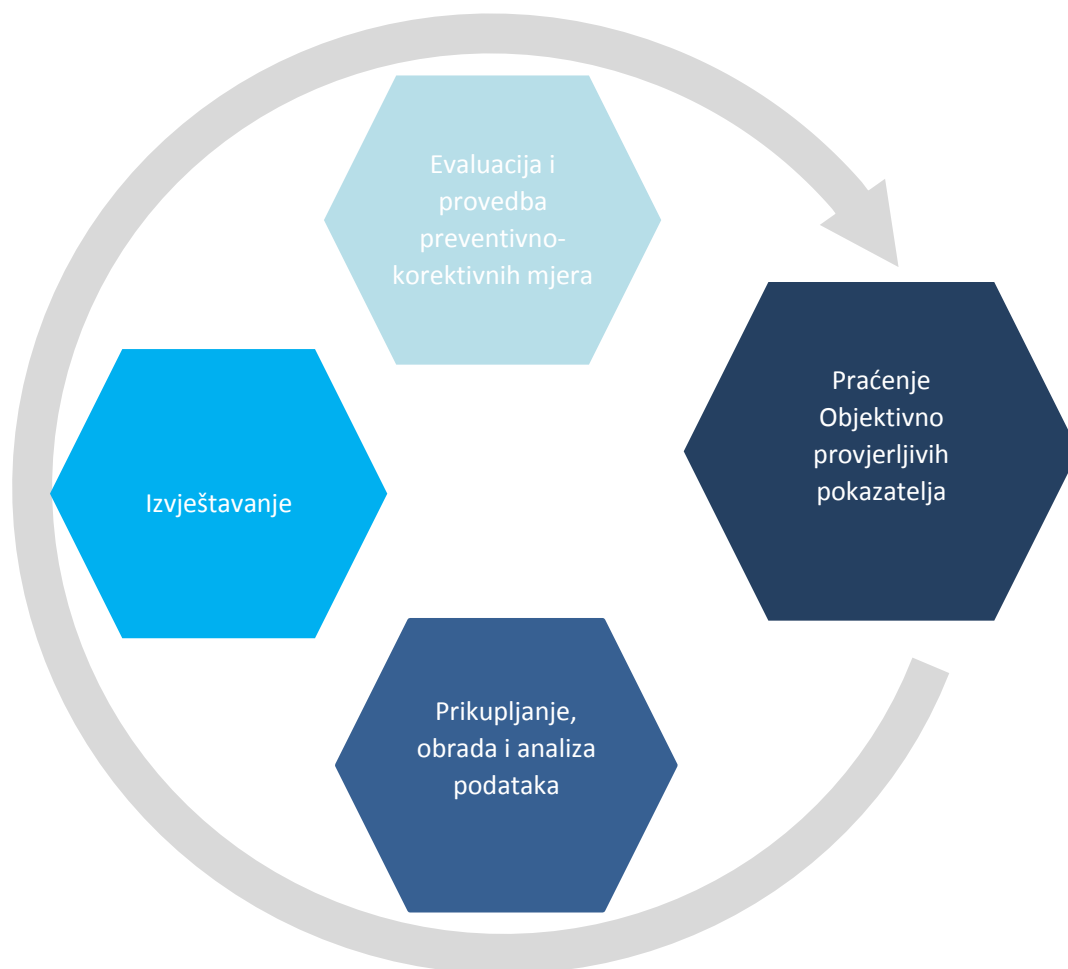
III.1.3 Plan praćenja provedbe IP-a i izvještavanje

Praćenje je najznačajniji element u provedbi bilo kojeg strateškog dokumenta. Riječ je o sustavnom promatranju, dokumentiranju i analizi podataka dobivenih u procesu provedbe IP-a, od razine pojedinih prioriteta do individualnih projekata. Praćenje obuhvaća financijski i fizički napredak provedbe IP-a, a obavlja se sa ciljem provjere, je li provedba IP-a – mjerena pomoću nekoliko vrsta i razina pokazatelja – u skladu s planiranim planom provedbe te hoće li prethodno postavljen skup ciljeva biti ispunjen u planiranom opsegu i vremenu.

Glavni ciljevi praćenja i vrednovanja sljedeći su:

- opravdanost - provjera postoji li potreba za određenim programom;
- efikasnost - sigurnost da su dostupni resursi optimalno iskorišteni;
- odgovornost - potvrda do koje mjere su ciljevi određenog programa ostvareni;
- provedba - dobra i efikasna provedba i upravljanje;
- stvaranje novog znanja - povećanje razumijevanja o tome što funkcionira u i kojim uvjetima i kako poboljšati učinke različitih mjera i programa.

Koraci u sustavu praćenja i izvještavanja:

Prilikom cijelog procesa planiranja provedbe, pa tako i kod praćenja i izvještavanja, nužno je voditi računa o dvije povezane razine

- I. Razina IP-a (praćenje i ocjena napretka) – doprinos ostvarenju razvojnih ciljeva i prioriteta . Za ovu razinu praćenja zadužena je Jedinica za IP
- II. Razina operacija (priprema i provedba pojedinih projekata) – doprinos ostvarenju planiranih individualnih razvojnih projekta. Za ovu razinu praćenja odgovorni su Voditelji projekata.

Kako je već rečeno sustav praćenja IP-a obuhvatit će slijedeće korake:

- Plan praćenja

Plan praćenja izrađivat će se na godišnjoj razini kao dio Akcijskog Plana (prilog IP-u). Obuhvatit će popis planiranih projekata, pokazatelje provedbe, zaduženja oko prikupljanja podataka i izvještavanja, dinamiku izvedbe praćenja te troškove aktivnosti praćenja.

- Objektivno provjerljive pokazatelje

Praćenje se provodi unutar definiranog okvira za praćenje provedbe što podrazumijeva uspostavu sustava kvantificiranih pokazatelja i odgovarajućih izvora provjere kojima utvrđujemo je li sadržaj i proces realiziran u sklopu zadanih razvojnih prioriteta. Pokazatelji su u ovoj strategiji definirani na razini učinka, rezultata i outputa, čime se omogućava uvid u napredak na operativnoj razini ali i stanje provedbe u okviru dugoročne realizacije ovog dokumenta. Pokazatelji na razini ciljeva imaju dugoročnu dimenziju i prikazuju ciljane

vrijednosti do kraja 2023. godine, što znači da će stvarnu ocjenu uspješnosti biti moguće odrediti tek nakon završene konačne evaluacije, odnosno nakon isteka planiranog provedbenog perioda.

- Prikupljanje, obradu i analizu podataka o provedbi mjera strategije

Ovaj korak u procesu praćenja obuhvaća fizičko prikupljanje podataka o provedbi razvojnih mjera odnosno projekata koji su dio Akcijskog plana. Podaci će se prikupljati od projekata u provedbi i to od strane IP-a i Voditelja projekata te će se sistematizirati i analizirati u koordinaciji s članovima Partnerstva. Ova aktivnost provodit će se kontinuirano tijekom cijelog razdoblja provedbe IP-a. Metode za prikupljanje podataka uključit će fizičko prikupljanje, sistematiziranje i analiziranje podataka iz provedbe projekata, analizu izvještaja o provedbi, razgovore s dionicima i ciljanim skupinama i prikupljanje i analizu podataka iz formalnih izvora podataka i/ili evidencije različitih institucija uključenih u provedbu.

- Izvještavanje o provedbi

Podaci o provedbi će se nakon analize strukturirati u izvješća o napretku provedbe IP-a te će ista od strane Jedinice biti slana na pregled i odobrenje Koordinacijskom odboru za provedbu IP-a. Izvještaji će biti podloga za procjenu uspjeha IP-a te donošenje odluka o potencijalnim korektivnim mjerama te daljnjoj provedbi razvojnih smjerova. Jednom godišnje, izvještaj o provedbi IP-a (na kraju kalendarske godine) bit će prezentiran Partnerstvu kako bi se dobilo mišljenje i potpora za daljnju provedbu.

- Provedbu preventivno-korektivnih mjera

Na temelju izvještaja, Koordinator provedbe strategije odlučit će zajedno sa Partnerstvom koje je mjere potrebno poduzeti kako bi se strategija nastavila uspješno provoditi.

Plan praćenja i evaluacije priložen je u posebnom dokumentu; Akcijskom planu – planu praćenja.

IV Prilozi

Poster plan

Analiza područja

Popis tablica

Tablica 1. Kriteriji za odabir scenarija.....	7
Tablica 2. Projekti provedeni od strane Grada Knina i strateških partnera	69

Popis slika

Slika 1. Vizija i razvojni ciljevi IP-a	11
Slika 2. Vrste projekata.....	34
Slika 3. Raspodjela projektnih ideja prema planskim domenama	35
Slika 4. Grafički prikaz razina provedbe IP-a, ciljeva i prioriteta	68